

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

03 2008
KIŞ

* KARADENİZ FIRTINASI
40. YILINDA DAHA GÜÇLÜ
ESECEK

* ZAMANIN DURDUĞU ŞEHİR:
ŞAM

* İSTANBUL'DA CENNETTEN
BİR KOŞE: MIHRABAT
KORUSU...

albayrak

SER MİMÂRÂN-I CİHAN:
MİMAR SİNAN

MİMARİ KÜLTÜR OLUŞTURMAK..

Mimari, bir yapı ve şekil sorunu olmaktan ziyade bir kültür ve kimlik sorunu. Mimari; kültür ve medeniyetin dışı yansıyan yüzü. Tek yüzü değil üstelik. Bin bir yüzünden sadece biri. Tıpkı dil gibi kıyafet gibi hayat tarzı gibi ya da diğer pek çok sanat kolu gibi.

Tarihte 16'sı imparatorluk olmak üzere; Asya'dan Orta Avrupa'ya, Sibirya'dan Mısır'a dünyanın çok çeşitli yerlerinde pek çok devlet kurmuş bir milletin çocukları olarak, elbette ki çok yüce bir kültür birikiminin de mirasçularıyız. Bu söylediklerimiz sadece övünçten ibaret değil üstelik. Kültürümüzün silinmez izleri dünyanın dört bir yanında görülüyor hala. Gerek İngilizce, Arapça, Fransızca, Rusça, Macarca, Bulgarca, Farsça, Urduca, Korece gibi dillere Türkçe'den girmiş binlerce kelime; gerek Orhun Yazıtları'ndan Taç Mahal'e, Harem-i Şerif'ten Selimiye'ye, Mostar Köprüsü'ne yeryüzüne çil çil dağılmış yüzlerce abidede; gerek Hoca Ahmed Yesevi'den Muhammed Bahaeddin Nakşibend'e, Hacı Bayram Veli'den Mevlana Celaleddin Rumi'ye, Yunus Emre'den Hoca Nasreddin'e, Aziz Mahmud Hüdayi'ye "Hakk" dostlarının gönül deryalarında; gerek İbn-i Sina'dan Cabir'e, Ali Kuşçu'dan Biruni'ye, Ebul Vefa'dan Farabi'ye, Evliya Çelebi'den Uluğ Bey'e, Akşemseddin'e her biri ayrı birer deha olan bilim adamlarının çığır açan eser ve icadlarında... Yer yer silik, unutulmuş hatta başkaları tarafından sahiplenilmiş hatıralar şeklinde, insalığın evrensel hafızasının tozlu raflarında; yer yer ışıltılı abideler olarak hayatın ve dünyanın odağında.

Hani Grek mitolojisinde bir tasvir vardır: Atlas, kollarıyla sarmış, sırtında taşımaktadır dünyayı. Temsilcileri olduğumuz Türk-İslam medeniyeti de bir anlamda dünya kültür ve medeniyetini işte böyle dört koldan sarmış ve enginlere yükseltmiştir.

Mimari, belki de Türk-İslam medeniyetinin evrensel kültüre en görkemli katkılarını sunduğu alanların başında geliyor. Mimar Sinan ise mimarlık sanatının şahikasına çıkmış bir büyük deha. Türk-İslam kültürüyle yoğrulmuş karakteri, eserlerinin kendilerinden bile daha abidevi. Bir Süleymaniye bir Selimiye nasıl ki öyle kolay yapılmıyorsa; bir Sinan, bir Süleyman da öyle kolay yetişmiyor. Öyleyse vakit özümze dönmenin vaktidir. Vakit; sıfat ve suretteki mananın izini sürüp, öze ulaşmanın vaktidir.

Necip Fazıl'ın ifadesiyle "Etrafına çil çil kubbeler saçan" bir medeniyetin temsilcileriyiz... Mimarimiz ve sanatlarımız; diğer pek çok medeniyette olduğu gibi bir kuru şekil ve ihtişam kaygısından ibaret değil. İş kubbelerin içini manayla doldurabilmekte...

Sinan'ı ve onun şahsında Türk mimarisini de; diğer her alandaki unutulmuş, kıymeti bilinmemiş gizli değerlerimiz gibi yeniden keşfetmemiz, keşfetmekle yetinmeyip; yeniden yorumlamamız ve neticede onların üzerine daha üstünlerini koyabilmemiz gerektiğine inanıyoruz. Sinan'ı ve onun şahsında temsil edilen o ulvi medeniyet mimarını ancak bu şekilde taçlandırabiliriz. İşte bütün bu sebeplerden dolayı; dergimizin bu sayısına kapak konusu olarak Mimar Sinan'ı seçtik. Türk mimarisi ve Sinan birer büyük derya. Ummanlara sığmayacak bu büyük şahsiyet ve birikim, elbette ki dergimizin sınırlı sayfalarına da sığmadı, sığamadı... Zaten bunun aksini iddia etmek, Sinan'a yapılacak en büyük haksızlık olurdu her halükarda. Sinan'ı ve Sinanları tanımak, tanıtmak hususunda büyük küçük, zengin fakir hepimize düşen vazifeler var. Bizler Sinan'ı kapağa alarak bu vazifemizi yerine getirdiğimiz inancında ve iddiasında değiliz. Olmamalıyız da zaten.. Bu olsa olsa okyanusa düşen bir küçük katreden ibaret bir ufak katkıdır Sinan'ı ve Türk mimarisini anlamak adına.

Bu arada geçtiğimiz günlerde ebediyete intikal eden ekonominin mimarı, ilim ve fazilet insanı, hocaların hocası, güzel insan ve muhterem Prof. Dr. Sabahattin Zaim Hoca'mıza Albayrak Grubu olarak Allah (cc)'dan gani rahmet, yakınlarına ve tüm sevenlerine sabir ve baş sağlığı diliyoruz. Mekânı cennet olsun.

Ömer Bolat

CEO | Albayrak Grubu

20 EKONOMİ KİM KORKAR DÜŞÜK ENFLASYONDAN?

34 GEZİ ZAMANIN DURDUĞU ŞEHİR: ŞAM

50 GEZİ İSTANBUL'UN KAPISI: EDİRNE

60 KÜLTÜR İCAZETLE DEVAM EDEN KUTLU BİR MÜESSESE: DAR'UL KURRA

64 MEKÂN İSTANBUL'DA CENNETTEN BİR KÖŞE: MİHRABAT KURUSU

70 SPOR KONSANTRASYON, HIZ VE DAYANIKLILIK SPORU: TENİS

74 SAĞLIK SİGARAYI BIRAKIN! O SİZİ BIRAKMADAN...

76 TEKNOLOJİ TEKNOLOJİDE YENİ SERÜVEN: 3G

84 SİNEMA V FOR VENDETTA

**KIRMIZI
BEYAZ**
HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ
SAYI: 03 | 2008 KIŞ
albayrak

ALBAYRAK TURİZM SEYAHAT
İNŞAAT TİCARET A.Ş. ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | HAYRETTİN KÖKTAŞ
SORUMLU MÜDÜR | AV. ÖMER CERRAH

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
BÜYÜKDERE CD. NO: 157/10 ZİNCİRLİKUYU-İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmih.com.tr

BASKI | KORİDOR MATBAACILIK SAN. LTD.ŞTİ. | İKİTELLİ İSTANBUL TEL: 0212 549 8860

İRTİBAT ADRESİ
ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34020 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 544 3333
FAKS: 0212 544 4748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

EDİTÖR | SİNAN ÖZGENÇ GRAFİK TASARIM | ALİM ARAS | İŞA CEYLAN
FOTOGRAFLAR | HALİT ÖMER CAMCI | MUAMMER YANMAZ
KATKIDA BULUNANLAR | SEMAVİ EYİCE | FUAT GUGULOĞLU

06 KÜLTÜR
SER MİMÂRÂN-I CİHAN:
MİMAR SİNAN

26 ALBAYRAK
KARADENİZ FIRTINASI
40. YILINDA DAHA GÜÇLÜ ESECEK

46 ALBAYRAK
ALBAYRAK GYO: ÖNÜNDEKİ FIRSATLAR,
ARKASINDAKİ GÜÇ KADAR BÜYÜK!

ALBAYRAK Grup'tan Haberler	4-5
KÜLTÜR Ser Mimârân-ı Cihan: Mimar Sinan	6-15
TASARIM Ofis Tasarımda Yeni Trendler	16-19
EKONOMİ Kim Korkar Düşük Enflasyondan?	20-23
İŞ HAYATI Yetenek Avcılarına Taktikler	24-25
ALBAYRAK Karadeniz Fırtınası 40. Yılında Daha Güçlü Eसेcek	26-33
GEZİ Zamanın Durduğu Şehir: Şam	34-43
KÜLTÜR Medeniyetimizin Şiari: Vakıflar	44-45
ALBAYRAK Albayrak GYO: Önündeki Fırsatlar, Arkasındaki Güç Kadar Büyük!	46-49
GEZİ İstanbul'un Kapısı: Edirne	50-59
KÜLTÜR İcazetle Devam Eden Kutlu Bir Müessesesi: Dar'ul Kurra	60-63
Mekân İstanbul'da Cennetten Bir Köşe: Mihrabat Korusu	64-69
SPOR Konsantrasyon, Hız ve Dayanıklılık Sporu: Tenis	70-73
SAĞLIK Sigarayı Bırakın! O Sizi Bırakmadan...	74-75
TEKNOLOJİ Teknolojide Yeni Serüven: 3G	76-77
OTOMOBİL Direksiyonlu Zaman Makineleri	78-79
BAŞARI PORTRLELERİ Başarıya Giden Yolda Son Sürat	80-81
ALİŞVERİŞ Hayatı Kolaylaştıran Yeni Ürünler	82-83
SİNEMA V For Vendetta	84-85
KÜLTÜR-SANAT	86-88

ALBAYRAK YAPI GRUBU 1.000 DAİRE BİRDEN TESLİM EDİYOR

Kemer Park ve Güneş Park 1. etabındaki toplam 1.000 daire sahiplerine teslim edilmeye başlandı. Kemer Park'ta yer alan toplam 650 daire ile birlikte Güneş Park 1. etabında yer alan 356 daire çevre düzenlemeleri tamamlanmış olarak teslim ediliyor. Güneş Park 2. etapta daire teslimleri ise 2008 Ağustos ayında gerçekleşecek.

Medya

Atık Yönetimi

Lojistik

Tekstil

ALBAYRAK GRUBU'NUN 55. YIL KAMPANYASI

Albayrak Grubu, 55. yılını hazırladığı reklam kampanyası ile tüm Türkiye'ye duyurdu. Grubun 55 yıllık tarihindeki kilometre taşlarının anlatıldığı basın kampanyasının yanı sıra, TV reklam filminde de faaliyette bulunan sektörler gösterilerek grubun bugün geldiği nokta kamuoyu ile paylaşıldı.

DEĞİŞİM TUMOSAN'LA YAŞANIYOR!

Markalaşmaya yönelik amaç ve hedefler doğrultusunda büyük adımlar atan TUMOSAN geçtiğimiz aylarda gerçekleştirilen Bursa Tarım Fuarı'nda yine ilgiyle karşılandı.

TUMOSAN, içinde bulunduğu değişimi de yansıtan ve davetkâr bir anlayışı sergileyen "Değişimi birlikte yaşayalım!" sloganıyla fuarda yer aldı. Bu konsept çerçevesinde, ulusal tarım fuarlarında daha önce benzeri hiç yaşanmamış bir çalışmayı gerçekleştirerek; bundan sonra ürün gamındaki traktörlerin tasarım anlayışını yansıtacak "show car" konsept traktörünü sergiledi. Farklı bir renkte, nikelajlı boyanın kullanıldığı, konsept koltuk, egzoz borusu ve jantların yer aldığı, spot farlara sahip gösteri traktörü ziyaretçilerin ve diğer katılımcı firmaların oldukça beğenisini kazandı.

TV NET'TE YENİ DÖNEM

Albayrak Grubu Kurumsal İletişim Koordinatörü Şenol Kazancı, TV NET Genel Müdür ve Genel Yayın Yönetmeni görevlerine getirildi.

TV NET'te teknik altyapı ve program içeriklerinin zenginleştirilmesi çalışmaları da başladı. Yeni yılda TV NET izleyicilerini yepyeni bir kanal bekliyor olacak.

ALBAYRAK GYO YENİ BİNASINA TAŞINDI.

albayrak GYO

Yeni İletişim Bilgileri:

Altunizade Mah. Atıf Bey Sk.
Işın Apt. No:8/4 34662
Üsküdar / İstanbul
T: 0216 544 49 00 Pbx
F: 0216 326 20 63
www.albayrakgyo.com

SER MİMÂRÂN-I CİHAN: MİMAR SİNAN

Türk mimarisinin en parlak ismi hiç şüphe yok ki Mimar Sinan'dır. Yapıları mimarlık bakımından olduğu kadar mühendislik bakımından da büyük önem taşır. Bu nedenle "Ser mimârân-ı cihan ve mühendisân-ı devran yani: Dünyadaki mimarların ve tüm zamanlardaki mühendislerin başı" diye anılmış. Yapılarının çoğunun yüzyıllar sonra bile ayakta duruyor hatta kullanılıyor olması; mimarlık sanatındaki yetkinliği kadar mühendislik bilimindeki eşsiz dehasının da ürünü. Ancak Türk ve dünya mimarisine miras bıraktığı pek çok şahesere rağmen önemi yeterince kavranamamış, kıymeti yeterince bilinememiş bir değerimizdir Sinan. Bunu, hakkında yapılan yayın ve çalışmaların azlığından anlamak hiç de zor değil. İşte bu nedenle Türk Sanat Tarihi ve Mimar Sinan hakkında yaşayan en ehil isimlerden biri olan Prof. Dr. Semavi Eyice ile uzun bir söyleşi gerçekleştirdik. Sinan'ı Sinan yapan etkenler, Türk ve dünya mimarisindeki önemi, Sinan'ın dehası ve dahası; Türk mimarisi ve mimarimizin dünyadaki yeri üzerine...

Prof. Dr. Semavi Eyice

Mimar Sinan; eserleriyle, kimliğiyle, mensubiyetleriyle çok çeşitli tartışmalara konu olmakla beraber yeterince anlaşılammış bir değerimiz. Bütün bu tartışma ve puslu bilgiler ışığında Sinan hakkında neler söylenmelidir? Daha da önemlisi kimdir Mimar Sinan?

Semavi Eyice - Anlaşıldığına göre Sinan 15. yüzyılın son yıllarında dünyaya gelmiştir. Devşirme olarak yetişmiştir ve onu yaratan Osmanlı kültürüdür. Batılı sanat tarihçileri devamlı olarak kurcalarlar: "Acaba bunun aslı Hristiyan'dı da acaba şu milleten miydi bu milletten miydi?..." gibi akla hayale gelmedik milliyetler Sinan'a yakıştırılmaya çalışılır. Rum'undan, Ermeni'sinden tutun Avusturyalı'sına kadar... Efendim, Osmanlı kültürü öyle bir kültürdür ki; bugün nasıl Amerika'da yetişen

kişiye Amerikalı diyorsak, Osmanlı ülkesinin de insanlarını Osmanlı kültürü halhamur eder, birleştirir. Bu insanlar Osmanlı kültürüyle eserler vermişlerdir. Binaenaleyh Sinan da Osmanlı kültürünün yarattığı bir kişidir. Üstelik de devşirme yoluyla yeniçerilikten geldiği için Hacı Bektaş-ı Veli tarikatındandır. Yani beктаşidir. Ve kendisini de daima tarikat mensubu olarak görmüş, hissetmiş ve bu şekilde ifade etmiştir. Kendi adına, kendi vakfı olarak yapmış olduğu mescidin adını verirken ismini kullanmaz: "Bu 'fakirül hakir'in mescididir." der. Yani kendisini gayet mütevazı bir tarikat mensubu olarak göstermiştir.

Eserlerini kendinden önce gelenlerin yaptığı eserlerden ilham alarak ve bunları daha da geliştirerek meydana getirmiştir. Yani Sinan birden bire Türk sanatına, mimarlık

tarihine bacadan girer gibi girmiş ve işi bittikten sonra da onunla beraber bu iş kapanmış değildir. Şunu bilhassa vurgulamak isterim: Sinan kendinden öncekilerin ilhamlarıyla yetişmiş ve eserlerini vermiş, arkasında da kendisini devam ettirecek mimarlar yetiştirmiş ve Osmanlı devri Türk mimarisini bu kişilere emanet etmiştir.

Mimar Sinan'ın Türk ve dünya mimarisindeki önemi nedir?

Semavi Eyice - Sinan'ın önemini bilhassa vurgulayan hususlar en bariz olarak "Şaheserim." dediği Edirne'deki Selimiye'de ortaya çıkar. Selimiye bir mimarlık şaheseridir. Benim aklımın ermediği şeyse: Dünyanın mimarlık harikalarını tespit için bir anket açılıyor. Bizim Kültür Bakanlığı'mız her ne hikmetse Ayasofya'yı aday gösteriyor. -Kazanamadı o da ayrı mesele.- Fakat bence oraya teklif edilecek dünya mimarlık harikası; doğrudan doğruya Edirne'deki Selimiye idi. Yani her bakımdan; gerek mimarlık bakımından, gerek mühendislik bakımından, gerek estetik bakımından bir mimarlık, bir yapı şaheseriydi. Bir dini binanın, merkezi plan anlayışının en mükemmel şekilde ortaya konulmasını gösteren bir adımdı bu. Yani; Osmanlı devri Türk mimarisinin şahikasına çıkmış bir zirve eserdir Selimiye. Dünya yapı sanatında, dini mimaride en mükemmel, merkezi planın en ideal bir şekilde kullanıldığı fakat bununla birlikte statığın yani binanın sağlamlığının ihmal edilmediği bir yapıdır Selimiye. Süslemeye anormal bir kuvvet verilmemiş, binanın ihtişamı mimarının bütünlüğüyle gözler önüne serilmiştir. Maalesef bazı mimarilerde acayip birtakım süslemelerle göz kamaştırılmaya çalışılır. Burada o yoktur. Süsleme yeteri kadar, gerekli olan yerlerde vardır. Ve seyircinin gözünü kamaştırarak bir hayranlık uyandırma çabası yoktur. Mimari

Osmanlı kültürü öyle bir kültürdür ki; bugün nasıl Amerika'da yetişen kişiye Amerikalı diyorsak Osmanlı ülkesinin de insanlarını Osmanlı kültürü halhamur eder, birleştirir. Bu insanlar Osmanlı kültürüyle eserler vermişlerdir. Binaenaleyh Sinan da Osmanlı kültürünün yarattığı bir kişidir.

bütün kuvvetiyle "ben varım" der. Unutmayın ki 16. yüzyıl, Osmanlı çini sanatında İznik çinçiliğinin en parlak dönemidir. Mükemmel çiniler yapılabilmekteydi ve Osmanlı sultanının; Kanuni Sultan Süleyman'ın da gücü, arzu ettikten sonra bu caminin kubbesinin ortasına kadar çini kaplanmasına imkân verebilecek bir zenginlikteydi. Halbuki böyle bir şey yapılmamıştır. Sinan her şeyi gerekli olduğu yerde, gerekli olduğu kadar kullanmıştır.

Sinan Ayasofya'yı da görmüş, tanımış. Mimar olarak Ayasofya'nın ne olduğunu, nasıl bir yapı olduğunu, zayıf tarafları neler, göz alıcı tarafları neler... bunların hepsini ölçebilmiş. Bu ona didaktik bir bilgi dağarcığı vermiştir. O bilgi dağarcığı sayesinde Ayasofya'daki bazı aksak tarafları kendi eserlerinde ortaya koymaktan kaçınmıştır. Ayasofya'nın dış mimarisine bakın; basit bir kitledir, kabadır. Büyük payandalar iki yanından binayı destekler; onların arasında bir takım pencere duvarlardan ibarettir. Fakat Süleymaniye plan itibarıyla Ayasofya'ya benzerlikle beraber; dikkat edin, cepheleri birtakım galerilerle zenginleştirilmiştir. Daha hareketli, daha gözü yormayan, daha hafif ve binanın da kitlesine ağırlık vermeyen bir görüntü meydana getirilmiştir. Sinan'ın eski yapıardan örnekler alabildiğini ve bundan birtakım dersler çıkarabildiğini açıkça gösteren şeylerdir bunlar.

Mimar Sinan dünyada yeterince takdir ediliyor mu veya dünyada bizde tanındığı kadar tanınıyor mu?

Semavi Eyice - Biz 400 sene hiç meşgul olmamışız Sinan'la. Hatta biraz aşağılamışız da bazı hususlarda. 20. yüzyılın başlarında ilk defa olarak onun Tezkiret-ül Bünyan adındaki; Sai Çelebi'ye yazdırmış olduğu, kısaca hayatı ve başlıca eserlerine dair eseri, eski yazıyla yayınlanmış. İlk yayın o. Ondan sonra da doğru dürüst bir yayın yapılmamıştır. Biz Sinan'a gerekli olduğu kadar önemi vermedik. Batılılar da Sinan'ın pek farkında değiller. Fakat biz Sinan'ı tanımak ve tanıtmak için yeteri kadar gayret göstermiyoruz. Ondan sonra bizden dünyadaki harikalara dair isim istendiğinde Edirne'deki Selimiye'yi vermeyip Ayasofya'yı veriyoruz...

Bu noktada kriterler önemli galiba. Bundan şuraya gelmek istiyorum: Sinan'ın dehasıyla ilgili kriterlere biraz değinebilir miyiz? Uluslararası kabul gören veya bu işin uzmanlarına göre hangi kriterler Sinan'ı deha olarak görmemizi sağlıyor?

Semavi Eyice - Dini mimaride gerekli olan ne vardır? Mekân vahdeti. Yani bir dini binanın içinde uluhiyeti, yaratıcıya yaklaşmayı hissedecek insan. Mimarının bunu

**“Ben yaşlı usta
Abdülmenan oğlu Sinan;
duacısı ve övücüsü
olduğum mülkün sahibi
ve mükafatlandırılan
Allah’ın yardımı ile
Osmanlı Devleti’nde
alemin sığınağı dört
padişaha hizmet
vererek şeref kazandım.
Sanatımla ve hizmetimle,
iş bilir mimar olmak ve
birçok ün kazanmak
nasib oldu...”**

Mimar Sinan (1489 - 1588)

Kayseri’nin Ağırnas köyünde doğdu. 17 Temmuz 1588’de İstanbul’da öldü. Doğum tarihi kesin değildir. Ailesine ve yaşamına ilişkin kimi zaman yetersiz ve çelişkili bilgiler, çağdaşı Sâi Mustafa Çelebi’nin onun ağzından yazdıklarına, mimarbaşı olduğu dönemden kalan yazışmalara, kendi vakfiyesine ve yazarı bilinmeyen bazı belge ve kitaplara dayanmaktadır. 1512’de devşirilerek İstanbul’a getirildi. Orduya asker yetiştiren Acemi Oğlanlar Ocağı’na verildi, 1514’te Çaldıran Savaşı’nda, 1516-1520 arasında da Mısır seferlerinde bulundu. İstanbul’a dönünce Yeniçeri Ocağı’na alındı. Mimar olarak Yavuz Sultan Selim’in Mısır seferine katıldı. 1521 yılında Kanuni Sultan Süleyman’ın Belgrad Seferi’ne Yeniçeri olarak katıldı. 1522’de Rodos Seferi’ne Atlı Sekban olarak katılıp, 1526 Mohaç Meydan Muharebesi’nden sonra, gösterdiği yararlıklar sebebiyle takdir edilerek Acemi Oğlanlar Yaybaşılığı’na (Bölük Komutanı) terfi ettirildi.

1533 yılında Kanuni Sultan Süleyman’ın İran Seferi sırasında Van Gölü’nde karşı sahile gitmek için iki haftada üç adet kadirge yapıp donatarak büyük itibar kazandı. İran Seferi’nden dönüşte, Yeniçeri Ocağı’nda itibarı yüksek olan Hasekiliğe rütbesi verildi. Bu rütbeyle, 1537 Korfu, Pulya ve 1538 Moldavya seferlerine katıldı. 1538 yılında Hassa Başmimarı oldu

Mimar Sinan 84 cami, 52 mescit, 57 medrese, 7 darül-kurra, 20 türbe, 17 imaret, 3 darüşşifa (hastane), 5 su yolu, 8 köprü, 20 kervansaray, 36 saray, 8 mahzen ve 48 de hamam olmak üzere 365 eser vermiştir.

1588’de İstanbul’da vefat eden Mimar Sinan, Süleymaniye Camii’nin yanında kendi yaptığı sade türbeye gömüldü. Mimar Sinan Türbesi, İstanbul Müftülüğü’nün sütunlu kapısından çıkınca hemen solda, iki caddenin kesiştiği noktada Fetva Yokuşu sonunda solda, Süleymaniye Camii’nin Haliç duvarının önünde, beyaz taşlı sade bir türbedir.

vermesi lazım. İkincisi; ibadet edenlerin, binanın her tarafından; merkez olan mihrabı görebilmeleri gerekiyor. Bunu başarmış olan bir mimardır o. Her mimaride bu yoktur. Ayasofya'yı ele alalım. Ayasofya'nın hareket noktası merkezi plan değildir. Bazilika tipidir. Yani üç bölümlü bir yapıdır. Bunun üzeri kubbe ile örtülmüştür. Binaenaleyh yan mekânlar harcanmış mekânlardır. Ayasofya'da içeri girdiğinizde sol tarafa giderseniz mihrabı görmezsiniz. Çünkü bina bir uzun yapı olarak düşünülmüştür. Ama orta mekânın üstü bir kubbeyle örtülmüştür. Evet o çağda en büyük kubbe. Fakat bu kubbenin bir baskısı var. Bu baskıyı karşılamak üzere ne yapılmıştır? İki tane yarım kubbeyle karşılanmıştır batı-doğu ekseninde. Baskı ikiye bölünmüştür. Yarımlara bölünmüş olan baskı tekrar üçe bölünmüştür. Böylelikle kubbenin baskısı sifıra indirilmeye çalışılmıştır. Oysa aynı baskı yanlarda da var. Aynı sistemin yanlara da uygulanması lazımdı. Sinan bunu görmüş. Süleymaniye'de Ayasofya'nın şemasını uygulamış ama yanları takviye edici sistemleri de düşünmüş. Hristiyan mimarlar bunu düşünememişler. Bunun üzerine Ayasofya devamlı yanlara doğru açılma tehlikesiyle karşı karşıya gelmiştir ve bugün hâlâ o tehlike vardır. Bunun çaresi: Ya Şehzade'deki sistemi uygulamaktır ya da Sultanahmed veya Yenica'mi'dekini. Yani bir ana kubbe dört yarım kubbeyle desteklenmelidir dört taraftan. Veyahut başka bir takım formüller... Mesela Selimiye'deki bambaşka bir formül. Bunlarla hiç ilgisi yok. Bir sekizgen destek üzerine büyük kubbeyi oturtmuştur Sinan. Statik bakımdan bir mühendislik dehasıdır bu.

Ayrıca Sinan'ı incelerken yalnız cami mimarisi bakımından değil

diğer eserlerindeki özellikleri de göz önünde tutmak lazım. Mesela Büyükçekmece Köprüsü de bir mimarlık şaheseridir. Çünkü Büyükçekmece Gölü'nün altında su olan kısım az bir bölümdür. Fakat taşma sahası vardır. Yani bazı aylarda bataklık haline gelir ve her yan sularla kaplanır. Sinan ne yapmış? İnişli çıkışlı yapmış Büyükçekmece Köprüsü'nü. Avrupa'dan karayoluyla gelen batılı seyyahların hepsi bu köprünün mimarisine hayran olmuşlardır. Köşesine imza attığı tek kitabe de bu köprününküdür. Fakat ne çare ki define arayıcılar o kitabeyi de parçaladılar.

Sonra bir diğer şaheser yapısı da Mağlova Su Kemerini. Onu da mahvettik. Bugünün mimarları yaptı o işi de. Biliyorsunuz Alibey Deresinin üzerine yapılan baraj gölünün içinde bıraktılar Mağlova Kemerini. Halbuki bu kemer pekala biraz geriye almak suretiyle kurtulabilirdi. Sanatımıza karşı o kadar biganeyiz ki...

Efendim bu kemerdeki üstünlük nedir?

Semavi Eyice - Bir defa estetik bakımından sadece bir suyulundan ibaret değil. Bütünüyle bir güzelliğe sahip. İki sıra kemer var ve bu kemerlerin arasında yollar yapılmış. Bütünüyle bir abide görünümünde. Mesela Bozdoğan Kemerini sipsivri bir kemerdir İstanbul'un içinde. Ne var üzerinde? Bir estetik var mı? Fakat Mağlova Kemerini aşağıdan; mahmuzlarından itibaren, yukarıya kadar kademeli şekilde, adeta piramit gibi yükselen bir eser. Ve bu kemerlerin düzenlenmesi, aralardaki yollarıyla beraber başlı başına bir mimari güzellik. Fakat biz ne yaptık onu:

“Efendim gölün içinde kalsın ne olur?” dedik...

Sonra onun araziye binaları oturtma şekli var. Mesela Eyüp'teki Zal Mahmud Paşa Cami, gayet dar bir sahaya; Eyüp'ün kenarına, Haliç kıyısına oturtulmuş bir külliye. Sinan orada heybetli bir cami yapmış fakat medreseyi caminin avlu revakının arkasına yerleştirmiş -ki Sinan'ın buluşudur bu-. Bu sistemi birçok eserinde de aynen uygulamıştır. İkinci bir medreseyi de daha aşağı tabakada yapmıştır. Zal Mahmud Paşa'nın ikinci bir medresesi daha vardır. Haliç'e daha yakın. Böyle birtakım kombinasyonları var. Mesela Cerrahpaşa Hastanesi'nin köşesinde bir ufak külliye vardır: İbrahim Paşa Külliyesi. Küçük bir mescit ve külliye oluşur. 1894 depreminden beri yıkık vaziyette. Camisi kiliseden bozma. Bugün yalnız bir duvarı ayakta. Arazi o kadar biçimsiz ki; öyle yamuk bir araziye o binayı oturtması çok ilgi çekici. O binanın etüd edilmesi başlı başına bir sorun. İstanbul'un yerleşmiş topografik düzeni içine, bir sokak dokusu içine yamuk biçimde bir medreseyi oturtması... O Bizans

yapısı mescidi de onun bir köşesine yerleştirmesi... Bu aslında onun sanat dehasının bir örneği. Bugün kimse-nin dönüp de bakmayacağı bir eser bu. Hatıra bile gelme-yecek bir eser diyelim. Ama yapmış.

Peki Mimar Sinan'ı Sinan yapan etkenler; mese-la yetiştiği ortam, aldığı eğitimler nedir, hocaları kimlerdir?

Semavi Eyice - Sinan bir defa bir okuldan yetişmiş değil. Orta Anadolu'da Kayseri yakınındaki Ağırnas Köyü'nden. Ailesi Hristiyan. Fakat o Osmanlı kültürü içinde yetişmiştir. Kendinden önce yapılmış eserleri görüyor, inceliyor. Mesela İstanbul'da Tahtakale'nin biraz yukarısında Rüstem Paşa Medresesi vardır. Bu diğer medreselere hiç benzemez. Çokgen planlı bir medre-se-dir. Bu medresenin bir benzeri Amasya'da: Kapıağası Hüseyin Ağa Medresesi'dir. II. Bayezid zamanında yani Sinan'dan önce yapılmıştır. Sinan Amasya'da bu med-reseyi görmüş. Türk sanatında sekizgen planlı yega-ne medreseler bunlar. Kendinden önce yapılmış olan

Üç Şerefeli Cami'yi daha ufak ölçüde olmak üzere Beşiktaş'taki Sinan Paşa'da da uygulamıştır.

Gördüğü yabancı yapılardan da ilham almış mıdır?

Semavi Eyice - Almıştır. Bazı şeyleri uygulamıştır da hatta. Mesela Rodos'un fethine gitti. Rodos'ta ne vardı? Gotik mimari. Gotik mimarinin baş unsurlarından biri kaburgalı tonozdur. Osmanlı mimarisinde yoktur bu. Diğer Türk mimarilerinde de yoktur. Sinan, kaburgalı to-nozu görmüş. Her yerde kullanmamış ama sırf iş olsun diye, bir iki yerde, örneğin Topkapı Sarayı'nın kilerinde ilave olsun diye yaptığı kısımlar var. Onlarda kullanmış-tır. Bu bir nevi deneme, oyun... Bir zaruret de yok. Onu kullanmasa da olabilirdi orada. Bunun gibi bazı başka eski plan şemalarını da incelemiş ve uygulamıştır.

Mimar Sinan'ın o dönemki Osmanlı toprakları dı-şında gördüğü, etkilendiğini söyleyebileceğimiz eserler olabilir mi hiç?

Semavi Eyice - Sinan Osmanlı ülkesinin dışına çıkmış değil. Ancak Osmanlı ülkesinin fethettiği bütün yerlerde eserleri var. Oralardaki mevcut eserleri görüyor tabii. Kiliseleri de görüyor. Hatta bir iki kiliseyi de camiye veya mescide çevirmiştir. Sinan'ın Budapeşte'ye gittiği belli. Orada da cami vardı, bugün yok, yıkılmışlar. Oranın da kiliselerini gördü. Ama bunlardan bir şey oldu mu, ilham aldı mı onu bilemem.

Mimar Sinan'ın eserlerinde bir felsefeden söz edebilir miyiz? Varsa nasıl bir felsefedir bu?

Semavi Eyice - Aşağı yukarı her sanatkar Allah'a inanan insanlardır. Her sanatkar, eserinde Allah'ın yarattığı güzelliklere bağlılığı ifade eder. Mesela marksistler ne diyorlar? Allah yoktur diyorlar. Binaenaleyh estetikleri olur mu marksistlerin? Sinan da inanmış bir insan ve eserlerini de inanmış olarak yapıyor. Bu adamın müslüman olarak yaşadığı malum. Başka söyleyecek bir şey de yok bu hususta...

Mesela Selimiye'de olsun bazı başka eserlerde olsun kubbe sayısından, şerefe sayısından vb. bazı çıkarımlar yapılıyor?

Semavi Eyice - Ben onlara inanmıyorum. Onlar tesadüfi şeyler. Yani eğer isabet etmeseydi 3 minareli mi olacaktı Süleymaniye? Yok. Bunlar bir esas değildir. Yani estetik

esastır. Süleymaniye Cami'nin dört minaresi de aynı yükseklikte olsaydı ne olurdu? O estetik bugünkü başarisını verebilir miydi? Veremezdi! İstanbul'un Haliç kıyılarında bir bakın. Göreceksiniz; İstanbul'un inişli çıkışlı bir silueti var. Bu siluet Süleymaniye'ye doğru yaklaştığında bir sel yatağı olan Vatan Caddesi'nde iniyor. Tekrar arazi yükselirken kısa minareleri yapıyor, ondan sonra uzun minareleri koyuyor. Ve bunları avlunun köşelerine koyuyor. Kubbeyi ayrı yapıyor. Pekala dört minareyi de kubbenin dört köşesine yapabiliirdi.

Sonraki devirlerde neden başka Sinanlar çıkaramadık? Yahut çıktı da biz mi önemsemedik?

Semavi Eyice - Sultanahmed Cami'ni yapan mimar da değerli bir mimar: Sedefkâr Mehmed Ağa. Biliyorsunuz o da Arnavutluk'tan gelme. Hatta Arnavutlar da onu benimseyip "Bu Arnavut'tur." diye Enver Hoca zamanında yayınlar yaptılar. Halbuki onu da yaratan Osmanlı kültürüydü. Sonradan farkına vardım: Vefa'daki meşhur bozacıyı bilirsiniz. Onun yanında küçücük bir cami vardır. Bunun bir adı Sinekli Medrese Mescidi'dir. Bir adı da Mimarbaşı Cami'dir. Bu cami meğer Sultanahmed Cami'ni yapan mimarın -Sedefkâr Mehmed Ağa- kendi adına yaptığı camiymiş. O camiyi biz uzun yıllar ne olarak kullandık biliyor musunuz? Nalbant dükkanı. Nalbant! İçeride hayvanlara takur tukur nal çakılıyordu.

Bırakın diğerlerini daha bizzat Sinan'a, gereken ihtimamı gösterememiştir. Sinan'ın kendi adına yaptığı bir mes-cidi vardır Fatih Balıpaşa'da. Çok acayip, başka yerde hiç benzeri olmayan bir minaresi vardır. Şerefesiz bir minare. Sekizgen biçiminde yükselir. Küçük pencereler halindedir ezan yeri. Üzerinde de mini mini bir kubbe vardır. 1918 Fatih yangınında yanmış. Tamir de edilmemiş bir daha. Temelleriyle minaresi duruyordu sadece. Yanında bir de çeşmesi vardır hatta. İstanbul'da 1950'li yıllarda gecekondular başlayınca bunun içine de girdiler. Bir gün gittim baktım gecekondulardan biri bayağı ev haline dönüşmüş. İki katlı beton bir bina. Hatta ben öylece bakarken bir hanım çıktı. "Beyefendi neye bakıyorsunuz?" filan dedi. "Hanım!" dedim, "Yer bulamadınız mı İstanbul'da? Buraya ev yapıyorsunuz?!" "Ah" dedi. "Sormayın. Biz de sonradan öğrendik." Yani dünyadan haberi yok ki kadının, nereye ev yaptıklarının farkında değil.

Neyse Anıtlar Kurulu'nda, buraya bir şey yapılmasın, istimlak edilsin dedik. 60'lı yıllara doğru mütemadiyen müracaatlar gelmeye başladı. Mescidin civarındaki arsalar apartman yapacağız diye. Biz dedik ki "Bu parsel yaklaşamaz." Çünkü

eninde sonunda bu parselin ihya edilmesi lazım. Bunun üzerine o sırada bölgenin muhtarı -emekli binbaşı mıymış albay mıymış- bir zat bize gayet ters bir yazı gönderdi. -Askeri idare zamanı ya- "Efendim, tarihi eserlere 5 metreye kadar yaklaşılabilir. Burada tarihi eser yalnız minaredir. Minareye 5 metre kadar her türlü inşaat izni verilir. Siz bilmiyorsunuz mevzuat!.." gibi bize akıl öğretiyor. "Yok efendim!" dedik. "Bu esere yaklaşamazsın. Bu mesafeyi tayin, kurulun vazifesidir. Siz buraya bina izni veremezsiniz." Biz böyle çekişme halindeyken, Vakıflar gecekondularını istimlak etmiş. Bu camiyi ihya edelim diye girişimde bulundu. Proje hazırlanmış, kurula getirildi. Bu defa kuruldaki çok ilerici bazı mimarlar var(!) Onlar itiraz ettiler. "Hayır efendim cami yapılmasın!" Pekala bu cami yapılırdık. Şiddetli kavgalarımız oldu kurulda. Fakat sonunda Vakıflar başardı işi. Cami yapıldı. Şimdi kullanılıyor.

Son zamanlarda "Sinan muhayyeldir!" gibi bazı iddialar atılıyor ortaya. Siz ne diyorsunuz?

Semavi Eyice - Yok yok! Değildir! "Efendim, bu kadar eseri yapamaz!"mış. Bu adam kuşa-

Her sanatkar, eserinde Allah'ın yarattığı güzelliklere bağlılığı ifade eder. Sinan da inanan bir insan ve eserlerini de inanmış olarak yapıyor. Bu adamın müslüman olarak yaşadığı malum. Başka söyleyecek bir şey de yok bu hususta...

ğını beline dolayıp, gelip de her yaptığı caminin, mescidin başında beklemiyor ki! Bir defa hassa mimarı olduğu için selatin külliyelerin hepsi ondan geçiyor. Sonra sadrazamların, vezirlerin yaptırdıkları eserler de ondan geçiyor. Fakat bazı eserlerde onun havası yok. Belli ki bazı yapıları birilerine havale etti, onlar da uyguladılar. Sinan'ı bir kalemde silemezsin ortadan! Olmaz öyle şey!

Bugünkü mimarimize gelirsek: Bugün bir mimarlık anlayışımız var mı?

Semavi Eyice - Yok. Tamamen geçmişle bağımızı koparmışız. Geleneklere dayanan Türk mimarisiyle, Türk sanatıyla hatta Türk sanatlarıyla... Her türlüyle. Bir bağlantımız kalmış değil. Yapılan modern camilerin üsluplarını, minarelerinin nispetlerini orantılarını görüyorsunuz... Felaket şeyler. Eski devirde hepsi birbirine bir orantı, bir uyum sağlıyordu. Şimdi yok. O devrin mimarlarının belirli bir orantı bilgileri vardı. Yani bir mahalle mescidinde şimdi olduğu gibi 40 metre boyunda minare yapılmaz. Bunu biliyor adam. Şimdi yapıyorlar. Ama o devirde yapmıyor kimse. Bir mahalle mescidiyse eğer; boyu yerden sekiz metre yüksekse, bunun da ancak on metre yüksekliğinde bir minaresi olur diyor. O kadar.

Türk mimarlığının dünyadaki yeri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Semavi Eyice - Günümüz mimarlığının varlık olarak ortaya koyduğu bir eseri yok ki... Bir Anıtkabir'i gösterebiliyoruz. O da karma bir iştir. Mesela o aslanlı yol. Hitit mimarisi midir nedir? Türk mimarisinde olan

bir şey değil. Tavanlarda mozaik süslemeler var. Ee... Mozaik süsleme Türk sanatında olan bir şey değil ki...

Peki kendi kimliğimizle eserler üretmek önemli mi sizce? Önemliyse neden?

Semavi Eyice - Gayet tabii! Bir kültürün varlığını, yaşadığını ancak bu şekilde gösteririz. Eğer biz Avrupa'daki filan mimarın taklidi olarak, filan kilisenin benzeri olarak binalar yaparsak o zaman bizim kimliğimiz ne olur? Nerede kalır? Bunu yaratabilmek lazımdır. Eğer geleneksel mimarimizi daha da geliştirerek modern mimariyle modern tekniklerle bağdaştırarak yürütmeye çalışsaydık ve bu yolda arayışlar yapsaydık, belki bugün çok daha iyi neticeler elde ederdik. Ama bu zinciri kopardık bir kere. ■

OFİS TASARIMINDA YENİ TRENDLER

İş dünyasında “çalışma tarzları” hızla değişiyor. Küçük ofislerin yerini “plaza yaşamı” alıyor. Bilgisayar, iletişim, internet vb. alanlardaki gelişmeler, dünyada olduğu gibi Türkiye’de de iş potansiyelinin sanayiden ofislere kaymasına sebep oluyor. Teknolojik gelişmeler ofis ortamının da yeni bir yaklaşımla ele alınması gereğini beraberinde getiriyor. Teknolojideki ilerlemelerin yanı sıra yeni iş kültürlerinin gelişimi de ofislerin çalışma alanlarının ve bu mekânların hacimsel, termal, işitsel, görsel, davranışsal boyutlarının yeniden kurgulanması için yepyeni ufuklar açıyor...

Geleceğin Ofisleri Şimdiden Kurgulanmaya Başlandı

Ofis tasarımcıları sadece çalışılan değil aynı zamanda yaşanan, gerçek birer sosyal çevre olan ofislerin; iletişim, etkileşim ve konsantrasyon fonksiyonlarına kursuz cevap verebilecek; oturma, dinlenme, yemek yeme ve çalışma eylemlerinin en ideal koşullarda gerçekleştirilebileceği en başarılı kombinasyonları oluşturmak için kafa yoruyorlar. Geleceğin ofisinin tasarımı; esneklik, açıklık ve yaratıcılığın yanı sıra; işyeri ortamının optimum paylaşımına yönelik öneriler ışığında yeniden kurgulanıyor.

Fonksiyonellik Ön Planda

Sektör farklılıkları, kurumsal özellikler ve işleyiş biçimlerindeki değişimler gibi nedenlerle tek tip ideal ofis ortamı yaratmak söz konusu bile değil. Modern ofis tasarımlarının vazgeçilmez ilkesi; ihtiyacı, işleyişi anlamak ve ona göre uygun yerleşim ve mobilya önerilerinde bulunmak. Bu sebeple bilhassa son yıllarda yapılan ofis tasarımlarında koltuklardan aksesuarlara, aydınlatmadan iklimlendirmeye kadar her alanda şeffaflık, fonksi-

yonellik ve esneklik ön plana çıkıyor. Cam paneller, düz hatlı ve işlevsel mobilyalar, ergonomik çalışma koltukları, göz yormayan renkler en çok kullanılan konseptler.

“Bireylerin” Bir Aradalığına Dayalı Mekân Tasarımları

İş hayatının ve uygulamalarının, firmaların çalışanlardan beklentilerinin değişimine paralel olarak klasik ofis şablonları da geçerliliklerini hızla yitiriyor. Bireysellik, yeni iş kültüründe olduğu gibi yeni ofis tasarımlarında da giderek kendini göstermeye başlıyor. Geçmişin kalabalık işgücünü barındıran ofis ortamları yerini; daha sofistike yetenek ve nitelikler taşıyan bireylerin bir aradalığına dayalı mekân tasarımlarına bırakıyor.

Yaratıcılık Ofisten Başlar

Firmaların kurumsallığını bozmadan küçük aksesuarlarla kişiselleştirilmeye uygun tasarımlar; çalışanın fiziksel ve kişilik özelliklerini göz önüne alan, çalışandan beklenen işin niteliğine uygun, yarı bağımsız çalışma üniteleri son zamanların öne çıkan tasarımları arasında.

Katılımcılığı Teşvik Eden Tasarımlar

Yeni ofis tasarımları; çalışanların katı, hiyerarşik bir düzen içinde olmadıklarını hissetmeleri üzerine kuru. Bu şekilde ofis elemanlarının daha çok söz alan, katılımcı bireyler olması teşvik ediliyor. Yenilikçi ofis tasarımları da bu gerçekten hareketle yönetsel işlevin bir devamı olarak kurgulanıyor.

Cam ve çelik seperasyonlarla yaratılan yeni ofisler, bir yandan kişiselliği korurken, diğer yandan ortak paylaşım alanlarında rahat hareket edilmesine olanak tanıyor. Çalışma masaları, alışılmış ahşap görünümünden çıkıp cam veya metalik yüzeyli, elektronik bağlantılara kolaylıkla imkan tanıyan, teknolojik gelişmelere ayak uydurabilen modellere doğru geçiş yaşıyor. Cam masalar üzerindeki renkli dokular, firmaların farklı tercihlerine göre şekillenebiliyor. Beyaz, turuncu, buzlu cam yüzeyler ferahlık duygusunu güçlendirmekte kullanılıyor.

Klasik Açık Plan Ofislere Elveda

Modern ofis ortamının yenilikçi spesifikasyonları; bir zamanların popüler açık plan ofislerine kıyasla daha yüksek randıman alınmasına olanak tanıyacak gibi görünüyor. Nitekim artık ilgili çevrelerce kabul edilen gerçek şu ki; açık-plan ofis, üretkenliği baltalayan bir kurgu. Klasik anlayışla kurgulanan açık-plan ofislerde çalışan insanlar daha az esnek ve daha az yaratıcı. Gürültü ve

mahremiyet yoksunluğu performansın düşmesine yol açan faktörler olarak rol oynuyor.

Esnek İç İçe Mekânlara Merhaba

Yenilikçi ofis tasarımlarında; çalışanlar arasında iletişimin maksimum düzeyde sağlanabilmesi için cam bölmeler, hem bireyselliğe hem sosyalleşmeye olanak sağlayan yarı açık mekân tasarımları ve ofis içi iletişim sistemlerinin entegrasyonuna yönelik tasarımlar son yılların yaygın yönelimleri arasında. Açık ofis mekânı içinde serbest küp biçimli aksesuarlar, konsantrasyon, iletişim ve dinlenme eylemleri için mekân içinde mekân oluşturabiliyorlar. Bu tip aksesuarlar açık ofis ortamlarında yer verilemeyen eylemler için yer kazandırıyor. Özel toplantılar için kullanılabilirlikleri gibi ekipten bağımsız olarak konsantrasyon gerektiren çalışmaya da olanak sağlıyorlar. Kısacası bireysel çalışma, dinlenme ve mahremiyet sağladıkları gibi gerektiğinde kesintisiz iletişim olanakları da sunuyorlar.

Ergonomik ve Şık

Ofis mobilyalarının işlevsel ve ergonomik özelliklerinin tasarımıyla bütünleştiğini giderek daha sık görüyoruz. Örneğin sırt, baş ve kol yüksekliği ayarlanabilir; beli düzgün bir şekilde kavrayarak destekleyen, hatta sırt masajı yapan koltuklar artık daha fazla tercih ediliyor. Ofis mobilyalarında kullanılan iç ve dış döşemelerde

nefes alan, antialerjik ve antibakteriyel malzemelerin kullanımı da giderek yaygınlaşmakta.

Entegre Çalışma Bilgisayarları Yaygınlaşacak

İlginç tasarımlı mobilyalar, ayaküstü bilgisayarlar ve mobil ekranlar son zamanların en popüler trendleri arasında. Özellikle masalara ve duvarlara entegre edilmiş çalışma ekranları ve ayakta bile rahatlıkla çalışabilmeyi sağlayan bilgisayarlar giderek ön plana çıkıyor.

Ayaklı Bilgisayar Devri

Yeni nesil ofislerde kullanılacak teknolojik cihazların ofis mobilyalarıyla entegre edilerek tasarlanması ise yakın geleceğin ofis tasarım projeksiyonlarından bir tanesi. Örneğin “ayaklı bilgisayar” olarak adlandırılan cihazlar, taşınabilir olma özellikleri sayesinde ofis içerisinde kolaylıkla yer değiştirebilecek. Masa şeklinde görünüme sahip olan bu bilgisayarların kasası, masanın ayağıyla entegre. Ekranlarıysa farklı yönlere dönerek çeşitli açılardan kullanılabilir nitelikte. Bu tip tasarımlar ile bilgisayar kasası gibi görüntü kirliliği yaratabilen cihazların ofis görüntüsünü değiştirmemesi ve fazla yer kaplamaması hedefleniyor. Ofislerdeki çalış-

ma sandalyeleri ve çalışma masalarında ise yine benzer teknoloji-tasarım entegrasyonlarının sıklıkla kullanılacağını şimdiden söyleyebiliriz.

Mobilite

Yenilikçi tasarımlarda “mobilité”nin her şeyden daha fazla ön plana çıkacağını şimdiden söyleyebiliriz. Zaten halihazırda geliştirilmekte olan pek çok teknoloji de geleceğin ofisi için iki önemli geçiş dönemi öngörüyor: Yarı mobil ofis ve tam mobil ofis. Mobil ofisler: “İnternet Cafe” mantığında her çalışma masasının paylaşımlı kullanıldığı çalışma mekânları, her çalışma mekânında akıllı mekân tasarımları; değişen duvar renkleri ve duvar resimleri, tercih edilen müzik, otomatik yüklenen aile albümleri gibi tekno tasarımlar içerecek. Aynı zamanda birebir toplantılarda video konferans kullanımı ve 3D tele-immersion ve benzeri teknolojilerle orada olma hissinin yaratılacağı teknolojilere uygun tasarımlar giderek önem kazanacak. ■

KİM KORKAR DÜŞÜK ENFLASYONDAN?

Türkiye ekonomisi son yıllarda ilginç bir seyir izliyor. Büyüme devam ediyor, enflasyon düşük seyrediyor fakat işsizlik düşmüyor. Peki bu yeni dönem herkes için iyi mi? Pek de öyle görünmüyor.

Yazan: Melikşah Utku

Son yıllarda Türkiye ekonomisinin oldukça istikrarlı bir şekilde büyüdüğü muhakkak. Söz konusu büyümeyi sektör, kalem veya bölge bazında eleştirebilir, sürecin ülkedeki bölüşümü nasıl etkilediği konusunda yorumlar yapabilir, büyümenin sürdürülebilir olup olmadığını tartışabilir, hatta büyüme verilerini kamuoyuna açıklayan Türkiye İstatistik Kurumu'nun metodolojisini geliştirmesi gerektiğini savunabilirsiniz.

Ama tüm bunlara rağmen, Türkiye ekonomisinin son yıllarda önemli bir aşama kaydettiğini kabul etmek gerekiyor. Bu büyümenin ilginç etkilerinin olduğu ortada. Zaten eleştiriler ve bu çerçevede uygulanması gereken politikalar konusundaki tartışmalar da bundan kaynaklanıyor.

Kanaatimizce Türkiye'nin son yıllarda yaşadığı büyümenin iki ilginç özelliği var:

- Türkiye'nin son dönemlerin en kesintisiz büyüme performansını enflasyonun düştüğü bir ortamda sergilemiş olması,
- Büyüme sürecinin işsizlik verilerine tam anlamıyla yansımamış olması.

Bu iki özellik de ilginç. Zira normal şartlar altında büyüme ile enflasyonun doğru, büyüme ile işsizliğin ise ters orantılı olması beklenir. Yani büyümenin hızlı olduğu dönemlerde enflasyonun düşmemesi ve işsizliğin ise azalması gerekir.

Bu ilginç durum, Türkiye'nin son yıllarda önemli bir yapısal dönüşümü yaşamaya başladığının temel göstergesi. Dönüşüm henüz başladığı için farkında değiliz ama kamu kesimi ve bankacılık sisteminde yaşanan yapısal dönüşümün çok daha büyük çaplısını KOBİ'lerde göreceğiz. Bu dönüşümü anlamak için öncelikle KOBİ patronu Türk müteşebbis tipini anlamak gerekir.

Türk insanının müteşebbis ruhu, dur durak bilmeyen bir arayışı simgeler. Bu sebeple ortalama Türk, tüccar ruhlu bir fırsat kollayıcısıdır. Ortalama KOBİ müteşebbisi, geçmişte üretici olsa bile üretimden ziyade, arbitraj ve aracılıktan kazanmayı sever.

Türk müteşebbis ruhunun bir diğer özelliği de bağımsız tarzıdır. Bu, kendi küçük çiftliğinde kral olmak isteyen müteşebbis kimliği ile ön plana çıkar. Sermayesini paylaşmayı, ortaklık kurmayı sevmez. Hele hele başkasının yanında çalışmayı mümkün olduğunca istemez. Çırak, kalfa olur olmaz, kendi dükkânını açıp usta olmanın yollarını arar. Bu yüzden her mahallede üçer beşer tane berber, eczane, manav ve bakkal bulunur. Ortaklığın gelişmemesinin bir başka önemli sebebi de kayıtdışının hâkimiyetidir. Kayıtdışının olduğu bir ortamda her şey güven esasına dayandığı ve güven unsuru da iktisadi

ilişkilerde ancak belli bir ölçüğe müsaade ettiği için bizim KOBİ'ler genellikle küçük sermayeli aile şirketleridir. Aynı gerekçe, bu şirketlerin profesyonelleşmesini de engeller. KOBİ patronu aynı zamanda muhasebe müdürü, pazarlama müdürü ve üretim müdürüdür.

Yeni dönemde bu tip işletmelerin ihya olma ihtimali iyice azalmıştır. İhya olanlar ve büyümenin tadını çıkaranlar, büyük sermayelerle kurulmuş olan ve katma değeri fırsattan ziyade ölçek ekonomisi sayesinde kendi ürettiğinden temin eden büyük şirketlerdir.

Bugüne dek küçük sermayeli şirketler ve esnaf, büyüklerle rekabet edebilmiştir, çünkü Türkiye'nin istikrarsız ortamı ve yine bu sayede oluşan kayıtdışı ekonomi, aslında yerleşik yatırımı benimseyen büyüklerden ziyade fırsat kollayan küçüklerin işine yaramıştır. Dış rekabetin girmeye çekindiği ve sermaye temerküzünün zayıf kaldığı bir ekonomide küçükler ihya olmuştur.

Türkiye ekonomisi istikrara kavuştukça, kayıtdışında kalmanın maliyeti arttıkça ve dış kaynaklı sermaye ülke içinde ve dışında ciddi bir rakip olarak temayüz etmeye başladıkça, görünen o ki küçük sermayelerin hükmü kalmayacaktır.

Ekonomi yönetiminin bu yeni durumu teferruatıyla çözümlemesi gerekiyor. Sadece makro verilerden hareketle ve piyasa mekânizmalarına haddinden fazla bir güvenle bu yeni sürece gereken ilgi ve alakayı göstermezse, Türkiye'deki KOBİ'ler arasında büyük çaplı bir yıkım

Bugüne dek küçük sermayeli şirketler ve esnaf büyüklerle rekabet edebilmiştir, çünkü Türkiye'nin istikrarsız ortamı ve yine bu sayede oluşan kayıtdışı ekonomi, aslında yerleşik yatırıma benimseyen büyüklerden ziyade fırsat kollayan küçüklerin işine yaramıştır.

gayet büyük bir ihtimal olarak karşımıza çıkacaktır. Böyle bir yıkımın külleri arasından ölçeğini büyütmüş başarılı kurum ve şirketler tabii ki çıkabilecek ve bunların önleri de muhtemelen açık olacaktır. Ancak süreç, bu ülkenin küçük esnafını, çiftçisini, KOBİ sahibini, çalışanlarını ve bunlara bağımlı yaşayan insanları, bu esnaf ve şirketlerle iş yapanları ve bunlarla ilişkili faaliyet gösteren mali kesimi ciddi bir şekilde vuracaktır. Böylesi bir yıkıma, serbest piyasa bayraktarlığı adına kaç kişi göz yumabilecektir? Kaldı ki ülke nüfusunun bu önemli kısmı bu süreçte ciddi bir seyyaliyet kazanacak, sosyal hareketlilik artacak, tüm bunlar ülkenin planlama, asayiş ve adalet mekanizmalarına önemli yükler getirecektir.

Ekonomi yönetimi, öncelikle Hazine ve Sanayi Bakanlığı aracılığıyla bu kesimlere sahip çıkmalı, süreci yavaşlatacak tedbirleri almalıdır. Ticari, zirai ve sınaî yatırımların gelişip serpileceği fiziki, iktisadi ama özellikle de hukuki ortamları geliştirmelidir. Vergi mevzuatını sadeleştirip gerçekçi oranlar tesis etmeli, sosyal güvenlik sistemini ihya ederek kayıt içine geçişi kolaylaştırmalıdır. İş hukuku, yatırım mevzuatı, ticaret hukuku, borçlar kanunu ve icra takip mevzuatı yeniden düzenlenmelidir.

Herkese faydası olacak bu genel politikaların hemen ardından, devlet özellikle küçük sermayelerin bir araya gelmesini teşvik edecek düzenlemeler yapmalıdır. Başta teşvikler olmak üzere devletin KOBİ'lere, küçük esnaf ve ziraatçıya yaklaşımına, sermaye birleşmeleri ve ölçek ekonomileri kurdukmak ve kurulmasını müteakip verimli bir şekilde işletilmesine imkân sağlamak temel amaç olmalıdır. Kayıt içine geçildikçe bu tür şirketlere borsa yolu açılmalıdır. Türk insanının özellikle borsa üzerinden

tasarruf etmeleri teşvik edilmeli, borsaya derinlik sağlanmalıdır. SPK mevzuatı bu bakış açısıyla yeniden güncellenmelidir.

Öte yandan, verimlilik çalışmalarına ağırlık verilmeli, şirket içi ve dışı eğitimler teşvik edilmeli, profesyonellik özendirilmelidir. Türkiye'nin başta mesleki olmak üzere eğitim politikaları gözden geçirilmeli, eğitim süreçleri okullarla sınırlı kalmamalıdır. Türkiye'nin avantaj sağlayabileceği katma değeri yüksek sektörlere ağırlık verilmeli, insanımızın bu sektörlerle yönelmesi için gerekli birikimi ve pazar imkânlarını kısa sürede tedarik edebileceği şartlar hazırlanmalıdır.

Devletin bu dönemde yapması gereken çok şey var. Ama artık her şeyi devletten bekleme lüksümüzün olmadığını da ifade etmemiz gerekir.

Bugünün şartlarında Türkiye'deki KOBİ'lerin tamamen ellerinin kollarının bağlı olduğu söylenemez. Ancak yapılması gerekenler, bu şirketlerin ciddi olarak yeniden yapılanmasını gerektiriyor. Bu dönüşümü profesyonellik ve soğukkanlılıkla gerçekleştirenler, yaşadığımız süreçten büyüyerek çıkacaklardır.

Türk işadamlarının en ciddi eksikliği, kurmuş olduğu şirketi kendinden bağımsız bir şekilde ele alamaması, kurulu yapıya mesafeli ve profesyonelce bakamamasıdır. Ortalama bir işadamı, şirketini kendinden ayrı ve bağımsız bir tüzel varlık olarak görmez. Şirketin gelirlerini kendi gelirleri, masraflarını ise kendisinden çıkmış gibi algılar. Kendi cebi ile şirket kasası arasına belirgin bir sınır çizmez. Bu durum, biraz da kayıtdışı ekonominin yarattığı bir gerekliliktir. Bu sınırsızlık, tabii olarak şirketin yönetim tarzına da yansır. Sermaye sahibi ile şirket tüzel kişiliği arasında net bir ayrımın olmadığı böyle bir ortamda uzun süreli ortaklıklar da genellikle mümkün olmaz. Bu yüzden Türkiye'de ortaklıklar daha ziyade aile şirketleridir. Bunlar da azami iki nesil yaşayabilir.

Şirket yönetimine profesyonel bir şekilde yaklaşmak gerekmektedir. Küresel rekabet, hızlı değişimler, yeni teknolojilerin insan hayatına daha çabuk nüfuz etmesi gibi etkiler; şirket sahibi yöneticilerin bu şartlara uyumuna imkân vermemektedir. Bu şartlar altında başarının yolu, uygun kişilerle profesyonellik çerçevesinde işbirliği yapmaktan geçiyor. Özellikle üst yönetimde ve teknik kadrolarda bu tür profesyonellerle patron-eleman ilişkisinden farklı bir ilişki tarzı benimsemek gerekiyor.

Türk KOBİ'lerinin ihtiyacı olan bir başka unsur ise sermaye kaynakları. Şirket sahipleri yeni sermaye bulmakta zorlanacağı için, özellikle aynı coğrafya ve sektörde çalışan şirketlerin şirket evlilikleri ile sermaye yapılarını güçlendirmeleri gerekiyor. Böyle bir politika, sermaye katkısı bir yana söz konusu birleşmeden doğacak olan şirketin pazar payını da artıracaktır.

Yönetim alışkanlıklarımızın ve ortaklık kültürümüzün yanı sıra, bugünün KOBİ'lerinin en önemli sorunu strateji eksikliği olsa gerek. Kendimizi içinde bulunduğumuz sektör, hitap ettiğimiz

pazarlar, bağlantılı olduğumuz diğer şirketler karşısında konumlandırmakta zorlanıyoruz. Oysa sağlıklı bir konumlandırmanın ardından stratejik hedefler belirlemeli, sektörün büyük oyuncuları, yatay ve dikey düzlemlerde bağlantılı veya rekabet halinde olduğumuz diğer şirketler ile olan ilişkilerimizi bu hedefler doğrultusunda ele almalıyız. Gerekiyorsa büyük oyuncuların dışarıdan sağladıkları hizmet ve ürünlere yoğunlaşmalı, rakip şirketlerle ortak projelere girebilmeli ya da sözcüme rekabetin nispeten düşük olduğu dar pazarlara yoğunlaşabilmeliyiz.

Mal ve hizmet üretiminin her aşamasında kaliteyi ön plana çıkarmalı, ürünlerimizle, tarzımızla ve hizmetimizle, kendimizi diğerlerinden farklılaştırabilmeli, farklılığımızı aranırlı bir değer dönüşürebilmeliyiz.

Başarılı iş yönetimi ile ilgili bu ve benzeri tavsiyeleri daha detaylıca açıklayan ve süreçleri irdeleyen yığınlarca araştırma, çalışma ve kitap bulmak mümkün bugün Türkiye'de. Burada ifade ettiğimiz şeyler yeni ve orijinal değil. Önemli olan, bunları uygulayabilecek vizyon ve özveriye sahip olup olmadığımız.

İstikrar ortamı, oluşan yeni şartları kendi lehlerine değerlendirebilecek KOBİ'ler için ciddi bir büyüme potansiyeli taşıyor. Bu fırsatları değerlendiremeyenleri, korkarım -istese de- devlet bile kurtaramayacaktır. ■

YETENEK AVCILARINA TAKTİKLER

Şirket yönetiminde başarının sırrı, doğru işe doğru elemanı yerleştirmekten geçer. Bunun yolu da yetenek avından... Zaten başarılı bir yöneticiyi diğerlerinden, yani başarısız olanlardan ayıran en önemli kıstas da yetenek avcılığı konusundaki ustalığı olacaktır. Yetenek avcılığı, zor iştir. Güçlü silahlar, tecrübe ve taktik ister. İşte bunlardan bazıları...

Yetenekli eleman seçimi rekabette başarılı olmanın temel şartlarından biridir. Eleman seçimi, insan sermayesinin yönetimi konusunda almamız gereken en kritik ve önemli karardır.

Yetenek yönetimi derken; aday özelliklerinin belirlenmesinden, iş ilanı veya alternatif duyuruların yöntem ve şekillerinin belirlenmesi, aday veritabanının analiz edilerek ön elemeyden geçirilmesi, mülakata alınacak adayların belirlenmesi, uygun mülakat tekniklerinin belirlenmesi ve uygulanması, gerekli testlerin uygulanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi, referans araştırmalarının yapılması, işe alım kararının verilmesi, ücret ve iş sözleşmelerinin yapılması, oryantasyon programlarının planlanması ve oryantasyon eğitimlerinin ölçümüne kadar devam eden zorlu bir süreçten bahsediyoruz. Bu sürecin doğru yönetimi hem işe yeni giren hem de işletme için çok ama çok önemli.

Önce Kriterleri Belirleyin

Her firmanın kendine özgü farklı bir yapısı vardır. Bu yapıya göre farklı yetenekteki şahısların yeteneklerinin her konuda tespit edilerek işletmeye alınması gerekir. Bu durum personel-iş uyumunu sağladığı gibi, personeli huzurlu kılacak, üretimini de verimli hale getirecektir.

İşin Sırrı Gözlem

Mülakat aşamasından itibaren seçilecek kişi veya kişilerin özelliklerinin iyi gözlemlenmesi ve tanınması zorunlu. Bu gözlem ve tanıma süreci, eleman işe alındıktan sonra da devam edecek uzun bir süreçtir. Adayın hemen her türlü hareketi; kendini ifade şekli, giyim tarzı, konuşması, jest ve mimikleri aslında o işe veya işyeri kültürüne uygun olup olmadığıyla ilgili ipuçlarıyla doludur.

Test Edin

Günümüzde çalışma hayatıyla ilgili olarak geliştirilmiş pek çok psiko-teknik test mevcut. Adayın; karakter, bilgi, düşünce, eğilim, psikoloji ve çeşitli yaklaşımlarını saptamaya yarayan bu testler “yerine göre” çok faydalı olabilmektedir. Ancak bu testlerin yanılmaz sihirli formüller olduğu yanlışına da kapılmamak gerekir.

Unutmayın:

Her İş İçin Gereken Yetenek Kendine Özgüdür

İşe alınacak elemanın geçmişte ne gibi işler yaptığının, bu işlerdeki başarısının yanı sıra bugün ve gelecekte neler yapabileceği de hesaplanmalıdır. İşin bu kısmı biraz da yöneticinin yöneticilik yetenekleriyle ilgilidir. Eski tabirle “insan sarraflığı” kısmı yani. Çünkü yetenekli ele-

man seçimi denildiğinde; herkese ve her işe uygun, standart kural ve yöntemler yoktur ortada. Bu çoğunlukla yöneticinin o alandaki uzmanlığıyla sezinlenebilir.

Deneme Süresi Yöntemini Deneyin

Bazen mülakat ve testler yoluyla adayların yeteneklerini tam ve doğru olarak tespit etmek zor, yanıltıcı ya da yetersiz olabilir. Bu sebeple tam zamanlı olarak işe başlamadan önce uygun bir deneme süresinin tespit edilip bu süreç içerisinde elemanın gözlemlenmesi, elemanın yetenek ve performansının doğru belirlenmesi açısından çok daha sağlıklı sonuçlar verecektir. Bu şekilde elemanın; işin gerektirdiği bedensel, zihinsel, sanatsal vb. yeteneklere sahip olup olmadığı uygulamalı olarak da ortaya konulmuş olacağı için hata payı da en aza indirilmiş olur.

Kültür Uyumuna Dikkat

Adayın işyerindeki ortam ile uyumuna, kültür anlayışına dikkat edilmelidir. Kişi-şirket uyumu; eleman, şirket ve diğer çalışanlar arasında amaç ve yöntem birliğinin sağlanması, şirket çalışanlarının birbirlerini karşılıklı olarak kabullenmeleri ve bireyin birlikte çalışacağı ekiple organik ve psikolojik bağ kurmasıyla mümkün olacaktır. Eleman, şirketin sosyal ve teknolojik yapısına ne ölçüde uyarsa o ölçüde şirketle bütünleşecek ve şirketin etkinliğini de arttıracaktır. Bu bütünleşmenin sonucunda; elemanın, bulunduğu sosyal yapıda huzur içinde olduğu görülecektir. Bu da verimliliği doğrudan doğruya etkileyen bir unsurdur.

Elemanınız Başka Bir Alanda Daha Verimli Olabilir

Dünyada her insana uygun bir iş vardır. Bir işte başarılı olamayan bir insanın başka bir işte de başarısız olacağı düşüncesi yanlıştır. O insan başka bir işte kabiliyeti nispetinde daha başarılı olabilir. Hem huzurlu hem de

mutlu bir biçimde hayatını devam ettirir. Ayrıca bireyin çevresi değiştikçe bazı özellikleri de değişecektir. İş yeri ne veya işe uygun görülmeyen elemanın öncelikle doğru yönlendirilip yönlendirilmediği gözden geçirilmelidir.

İşi Açıkça Tarif Edin

Çalışanın yeteneğine uygun iş bulmak, araç ve gereçleri tanımada yardımcı olmak, yapacağı işi net çizgilerle anlatmak gerekir. Bazen aynı işyerinde farklı bölümlerde farklı işler yapılabilir. Bu durum çalışanda bir uyumsuzluk doğurabilir. Bu nedenle çalışana yapacağı işlerin kesin hatlarıyla tarif edilmesi gerekir. Aksi takdirde işin devamlı değişmesinden dolayı işe karşı özensizlik, işi iyi tanıyamama ve uyum sağlayamama işyerindeki verimi düşürebilir.

Motive Edici Olun

Elemanınızın her ne kadar doğuştan gelen bir yeteneği olsa dahi yetenek takdir ister. Uygun koşullarda destelenmezse solar gider. Elemanınıza; yaptığı işlere ve çalışmalarına değer verdiğinizi gösterin. Bu onun işini daha büyük bir şevkle yapmasını sağlayacaktır. Sürekli eleştirdiğiniz hatta aşağıladığınız elemandan iyi işler beklemeye hakkınız yoktur.

Emeğinin Hakkını Verin

Motivasyonla ilgili önemli etkenlerden biri de ücretlendirmedir. Elemanlarınızın hayatlarını idame edebilmeleri için tatmin olduğu ücretler almaları zorunludur. Ücretin düşük olduğu yerlerde elemanlar vasıfsızdır ya da bu durum çalışanların moral değerlerine olumsuz etki yapacağından verimlilik düşüktür. ■

KARADENİZ FIRTINASI 40. YILINDA DAHA GÜÇLÜ ESECEK

Trabzonspor ve Albayrak Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Nuri Albayrak'la; Trabzonspor, Türk ve dünya futbolu üzerine keyifli bir söyleşi yaptık. Konu futbol olunca laf lafı, konu konuyu açıyor. O yüzden olsa gerek; üç saat kadar süren bu keyifli sohbetin ancak bu sınırlı sayfalara sığdırabildiğimiz kadarını sizlerle paylaşabiliyoruz...

Nuri Bey öncelikle kendinizden ve sporla olan bağınızdan bahsedebilir misiniz?

Nuri Albayrak - Çocukluğumdan beri sporun içindeyim ve iyi bir taraftarım. Çocukluk ve gençlik yıllarımda Trabzonspor'un maçlarına o zamanki şartların el verdiği ölçüde gitmeye gayret ederdim. Gidemediğim maçları da radyo veya televizyondan mutlaka takip ederdim... Ayrıca; halihazırda Yönetim Kurulu Başkanı olduğum Albayrak Şirketler Grubu'na ait 4 takımımız var: İstanbul'da; Albayrakspor, Balıkesir'de; Kağıtspor, Konya'da; Ereğli Sümerspor ve Tümosanspor. Kendimizi bildik bileli elimizden geldiğince Türk sporuna hizmet vermenin gayreti içinde olduk diyebilirim. "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur." fikrinden hareketle gençlerimizin olabildiğince faydalı işler yapmasının zeminini oluşturmaya çalışıyoruz.

20 bin kişiye istihdam sağlayan bir grupsunuz. Bu bağlamda işadamlarının Türk futboluna katkılarından bahsedebilir misiniz biraz?

Nuri Albayrak - Türk futbolundan ziyade "Türk sporu" ulus olarak kendimizi dünyaya tanıtmaya olanağı sağlayan en önemli iletişim araçlarımızdan biri. Dünya pazarlarına açılabilmek için sporumuzu her alanda lider ve hakim kılmak zorundayız. Türk sporuna yapacağımız her türlü yatırımın ülkemize büyük katkıları olacaktır. Bugün

futbolda dünya üçüncüsü olmamız; halter, atletizm ve güreşteki başarılarımız dünyadaki vitrinimizi oluşturuyor. Bunun sonucudur ki işadamlarımız futbola ve spora büyük yatırımlar yapıyorlar. Büyük holding ve şirket grupları spora katkı sağlıyor ve sponsor olarak müsabakalara katılıyor. Bunun paralelinde alınan başarılar da bizleri ayrıca mutlu ediyor. Türk işadamlarının sporu ve futbolu gönülden desteklemesi gerekiyor. Ancak az da olsa futbola popüler olmak için giren yöneticiler de yok değil. Bunun gibi vakalar spor faaliyetlerinin amatörce yapılmasına sebep olarak spor camiasını olumsuz etkiliyor. Ancak, profesyonelce düşünüp profesyonellerle çalışarak bu sıkıntıları da ortadan kaldırabiliriz. Bizim gibi işadamlarının bir tek düşüncesi var; taraftarı olduğu takımın başarılı olması. İşte tam bu noktada şu gerçeği vurgulamak gerek: Bizler, işimizi-gücümüzü hatta zaman zaman ailelerimizi bir kenara bırakarak Türk sporuna hizmet etmek için uğraşılıyor, tüm varlığımızla profesyonel anlamda Türk sporuna katkı sağlamaya çalışıyoruz.

Trabzonspor Kulübü başkanlığına aday olmaya neden karar verdiniz? Siz başkan olduğunuzda kulübün durumu nasıldı?

Nuri Albayrak - Başkanlık, her Trabzonspor taraftarının gönlünde olan ve ulaşmak istediği bir makamdır.

Kulübümüzün dünya markası olmasına katkı sağlayacak ve bütün donatılarıyla 7 gün 24 saat yaşayacak bir stadın müjdesini de buradan yinelemek istiyorum.

Bizim üst kimliğimiz olan Trabzonspor'da başkanlığa soyunmamız, tamamen Trabzonspor'u büyük başarılarla ve şimdi olduğundan çok daha iyi yerlere taşımak amacıyla olmuştur. Başkanlığı devraldığımız dönemde takımımız, 23 puanla 11. sırada yer alıyordu. Her şeyden önemlisi; ruhunu kaybetmiş, bitmiş bir ekip vardı. Biz de bu vaziyette yapılması gerekeni yaptık ve takımımızı yeniden oluşturduk. Adeta sil baştan yapılanmak zorunda kaldık. Tabii bunun da zorlukları, handikapları yok değil. Yeniden oluşturulan bir ekip, takım ruhunu biraz geç yakalıyor. Ancak taşlar yavaş yavaş yerine oturmaya başladı.

Trabzonspor Kulübü'nde gerçekleştirmeyi düşündüğünüz projeler neler? Bunların ne kadarını gerçekleştirdiniz, neleri gerçekleştiremediniz?

Nuri Albayrak - Bu 1,5 senelik süreçte önemli sayılabilecek işler başardık. 10 senedir yılan hikayesine dönen ve her gelen yönetimin bütçe dengliği için kullandığı Kartal'daki benzin istasyonu projemiz şu anda sonuçlanmış durumda. Ve buradan kulübümüze 15 trilyonu peşin olmak üzere 30 trilyonluk bir kaynak sağladık.

İkinci olarak; biz bir söz verdik mi onu asla rafa kaldırmayız!

Dünya yıldızı sözümüzü Marcelo Dos Santos'u (Marcelinho) transfer ederek yerine getirdik. Bu oyuncunun gidişinden sonra da tüm parası kulübün kasasına girmiştir.

Ayrıca Hüseyin Avni Aker Stadı mevcut haliyle 2011 yılında yapılacak olimpiyatları kaldırabilecek düzeyde değil. Trabzonspor gibi bir dünya kulübüne bu stat yakışmıyor. Göreve geldiğimizde verdiğimiz sözlerden biri olan; kulübümüzün dünya markası olmasına katkı sağlayacak ve bütün donatılarıyla 7 gün 24 saat yaşayacak bir stadın müjdesini de buradan yinelemek istiyorum. Sayın Başbakan'ımızın da destekleriyle gereken tahsisi gerçekleştirdik ve önümüzdeki günlerde stadımızın zemin dolumu için çalışmalar başlayacak.

Trabzonspor geçmişte üst üste defalarca şampiyon olmasına rağmen uzun zamandır da şampiyon olmuyor. Bunun nedenleri neler olabilir? Şampiyonluk için planlarınız neler?

Nuri Albayrak - Geçmiş dönemlerde oluşan kadro ve sinerjiyi şu anda yakalamak zor. O zamanlar kadroyu birçoğumuz ezbere sayabilirdik. Ancak günümüze gel-

diğimizde kadrodaki o eski istikrarın kalmadığını görüyoruz. Bütün bunların yanı sıra mali sorunları da yok sayamayız... 1980'li yıllardaki İstanbul ve Trabzon şehirlerinin arasındaki bütçe farkıyla şimdikininki arasında neredeyse dağlar var. Hal böyle olunca da bu sıkıntıların baş göstermesi doğal. Başarılı olmak için el ele vermek zorundayız. Bu camia geçmişte nasıl 6 şampiyonluk çıkardıysa, gelecekte de bunun çok daha fazlasını yapacak azim ve güçtedir.

Çok dalgalı bir grafik izlemesine rağmen Ziya Doğan'ı sürekli desteklediniz. Bu noktada teknik direktör değişikliğine neden ihtiyaç duydunuz? Ersun Yanal'ı seçme sebebiniz nedir?

Nuri Albayrak - Ziya Doğan, Türk futbolunun içinde yer alan düzgün insanlardan birisi. Uzun bir dönem kendisiyle çalışmaktan mutluluk duyduk. İşini seven, hırslı ve inançlı bir yapısı vardı. Bunun için de sabırla kendisine destek olduk. Önemli olan istikrarı yakalamaktır. 24 yıldır şampiyon olamıyoruz ama bu dönemde 24 tane teknik direktör değişikliği yaşamışız. Bunun önüne geçerek, istikrarı yakalamamız şart. Ersun Yanal'la da 3 yıllık bir kontrat gerçekleştirdik.

Trabzonspor'un mali durumu nasıl? Yönetime geldiğinizden bu yana ekonomik durum iyiye mi, kötüye mi gitti? Bütçeyi artırmak için projeleriniz neler?

Nuri Albayrak - Mali durumumuz biraz sıkıntılı, çünkü Trabzonspor'un borsaya açılması ve kulüp içinde yapılan iyileştirmeler, ister istemez dengemizi bozdu. Ancak hedefimiz; kulübümüzü her konuda olduğu gibi maddi konularda da devraldığımız gündeki durumundan çok daha iyi bir seviyeye yükseltmek. Trabzonspor'un sadece bugününü düşünürsek hata etmiş oluruz. Ancak dengeli ve düzgün bir ekonomi politikasıyla kulübümüzün yükseliş trendi daha istikrarlı bir ivme kazanacaktır. Bunun için de gelir getirecek yeni çalışmalar içindeyiz ve bunları da en kısa sürede bitirmek istiyoruz.

Trabzonspor'un toplam taraftar sayısı nedir? Bu taraftarı Trabzonspor'la daha fazla yaklaştırmak için projeleriniz var mı?

Nuri Albayrak - Şu anda Türkiye ve Avrupa'da 10 milyonu aşkın taraftarımız var. Kulübümüzün taraftarlarıyla diyalogu ve yakınlığı başka hiçbir yerde olmadığı kadar güzel. Şu anki kongre üyesi sayımız 19 bine yakın. Bu da taraftar profilimizi anlatıyor olsa gerek.

Trabzonspor yönetiminde yıllardır sürekli bir iç mücadele gözleniyor. Trabzon ve İstanbul

ayrımlarından bahsediliyor. Bunlar ne kadar doğru? Kabuklaşmış sorunlar gerçekten var mı, yoksa tamamen kişisel fikir ayrılıkları mı var?

Nuri Albayrak - Bunlar tamamen kişisel fikir ayrılıklarından kaynaklanıyor. Kimsenin kimseye Trabzonspor üstünden caka satma şansı yok. Ayrıca hepimizin ortak paydası ve en güzel varlığı da Trabzonspor. Ancak her yerde olduğu gibi tabii ki şehrimizde de bazı sıkıntılar var. Bunların da temelinde iki şey yatıyor. Birincisi; şehrimizin, potansiyeline göre ufak kalması. Bu yüzden sürekli fikir çatışmaları oluşuyor... İkincisi de; biz Karadeniz insanları tez canlı kişileriz. 24 yıldır gelemeyen şampiyonluk bir hasret oluşturuyor.

Trabzonspor'un kuruluşunun bu yıl 40. yılı. Bu kapsamda neler söylemek istersiniz?

Nuri Albayrak - Dile kolay 40 yıllık tarihi boyunca, -özelikle 1974 yılından bu yana- bu güçlü dalga akın akın büyüyerek bugünlere ulaştı. 40 yıllık şerefli tarihine: 6 Türkiye Süper Lig Kupası, 7 Türkiye Kupası, 6 Cumhurbaşkanlık ve 5 de Başbakanlık Kupası sığdıran takımımız, tarihin sayfalarına adını altın harflerle yazdırmıştır. Türk basını bunu daha da taçlandırarak bizleri tartışmasız, 'Anadolu'nun önderi' ve 'Karadeniz Fırtınası' şeklinde lanse ederek, haklı başarımıza ortak olmuştur. Bugün Trabzonspor sadece Trabzon şehrinin takımı olmanın çok daha ötesine geçerek evrenselleşmiştir. Türkiye'nin hangi bölgesine gittiysek; Adanalısı, Antalya-

lısı, Gümüşhanelisi, Rizelisi, Ordulusu, Sakaryalı, Giresunlusu, Vanlısı... Ülkemizin her yöresinden insanımız bordo-mavi renklere olan aşkına bizleri defalarca şahit kılmış ve haliyle de bu durum bizi fazlasıyla gururlandırmıştır. Sezon açılışımızı da şanımıza yakışır bir şekilde kokteyl, balo ve açılış şöleniyle yaptık. Ama maalesef açılış şölenimizin görkemini; Galati'ye yenilerek, Avrupa Kupaları'ndan elenmemiz bir nebze de olsa gölgede bıraktı.

Federasyon'la çok ciddi bir kavganız oldu? Türk Futbolunda saha dışı yönlendirmeler ne oranda oluyor? Bunu kimler ve ne amaçla yapıyor?

Nuri Albayrak - Bizim tek kavgamız Türk futbolunda oluşturulan çifte standartlara karşıdır. X takımına yapılan bir uygulama Y takımına da tatbik edilebilsin. Bu gibi konularda şehir veya forma ayrımına girilmesine tepkiliyiz biz. Futbol Federasyonu'na olan tepkimizin nedeni uygulamaların adil olmamasından kaynaklanıyor. Yanlı tutumlar görürsek federasyona da karşı çıkarız... Bizim bu noktada puan kaygımız yok. Olamaz da! Tamamen çifte standartların önlenmesi için çaba harcıyoruz. Biz her zaman, hak ve hakkaniyetten yana olduk.

Trabzonspor'da futbolun dışında farklı branşlar da yer alıyor. Fakat kamuoyunda fazla bilinmiyorlar. Onlardan

Türkiye ve Avrupa'da 10 milyonu aşkın taraftarımız var. Kulübümüzün taraftarlarıyla diyalogu ve yakınlığı başka hiçbir kulüpte olmadığı kadar güzel.

Kulübümüzde 15 branşta spor faaliyeti yer almaktadır. Bunlar futbol başta olmak üzere; atıcılık, atletizm, basketbol, bilardo, çim hokeyi, judo, masa tenisi, paletli yüzme, yüzme, satranç, tenis, vücut geliştirme...

biraz bahseder misiniz? Trabzon gençlerinin spor yapabilmesi için önemli olan bu branşları artırmayı düşünüyor musunuz?

Nuri Albayrak - Kulübümüzde 15 branşta spor faaliyeti yer almaktadır. Bunlar futbol başta olmak üzere; atıcılık, atletizm, basketbol, bilardo, çim hokeyi, judo, masa tenisi, paletli yüzme, yüzme, satranç, tenis, vücut geliştirme... Bunların dışında kulübümüz bünyesinde bayan futbol ve futsal takımları kurulmuştur. Judo branşında Aynur Samat dünya birincisi olurken, Akdeniz Oyunları'nda da ikinci oldu. Yüzmede, Mustafa Peşken 50 Metre Serbest Gençler'de Türkiye üçüncüsü oldu. Ayrıca basketbol takımımız Deplasmanlı Bölgesel Lig'de 7. oldu. Bu aktiviteler sayesinde gençlerimiz bir yandan spor yaparken bir yandan da kendilerini kötü alışkanlıklardan uzak tutmuş oluyorlar. Bu branşlara önümüzdeki günlerde güreş şubesini ve şartların oluşması halinde voleybolu da katmayı planlıyoruz.

Türkiye'nin futboluna yurt dışında nasıl bakılıyor? Futbolcu ve teknik adam transfer etmek istediğiniz zaman zorluklarla karşılaşıyor musunuz? Karşılaşıyorsanız bunlar hangileridir.

Nuri Albayrak - Futbol, dünyanın en büyük endüstrilerinden biri. Globalleşen dünyada futbol da sektör olarak kendine bir yer bulmuş durumda. Dünyadan, özellikle de Avrupa'nın önemli şehirlerinden futbolcu veya teknik direktör trans-

Trabzon'umuz küçük bir şehir olmasına rağmen içindeki enerji ve beyinlerdeki sinerjiyle başarılarına yepyeni halkalar ekleyecektir. Başarıya ulaşmak; aynı yöne bakıp, aynı yönde adım atmaktan geçer...

fer etmek zor. Dünyanın en önemli liglerinden olan Bundesliga'nın kralı Marcelinho'yu transfer ettik ancak uyum sağlayamadı. Türk futbolu dünyada biliniyor ancak olumsuz bir önyargı hakim. Nedeni ise Türkiye'nin yurt dışında tanıtımının yetersiz olması. Birçokları vatanımızı üçüncü dünya ülkesi olarak biliyor. Ancak ülkemize gelip de medeniyeti ve modernizmi gördüklerinde işin şekli değişiyor. En önemli sıkıntılardan birisi de şehrimizin ufak ve sosyal donatılarının yetersiz olması. Birçok kişi, "Trabzon değil de İstanbul olsa düşünmeden bu teklifinizi kabul ederdim." diyor. Tabii bunda; şehrimizin son dönemde adının geçtiği bazı talihsiz olayların da etkisi var.

Medyada daha fazla yer almanız gerektiğini düşünüyor musunuz? Bunun için neler planlıyorsunuz?

Nuri Albayrak - Trabzonspor Başkanı olarak medyada yer almak hayat görüşüm ve tarzıma uygun değil. Ancak

iş Trabzonspor menfaatlerine gelince değişir. Bu konuda medyaya büyük görevler düşüyor. Birinci olarak bir kısım medya mensuplarının, ellerindeki kalemin silah olmadığını anlamaları ve rant için kullanılmaması gerektiğinin farkına varmaları gerekiyor. İkinci olarak da sayfa ve sütun ayrımlarını yazarın, kurumun taraftarlığına göre değil, gereğine göre yapmalarının elzem olduğunu düşünüyorum.

Trabzonspor taraftarlarına ve kamuoyuna söylemek istediğiniz son sözünüz nedir?

Nuri Albayrak - Trabzon'umuz küçük bir şehir olmasına rağmen içindeki enerji ve beyinlerdeki sinerjiyle başarılarına yepyeni halkalar ekleyecektir. Ancak başarıya giden yol birlikten geçer... Başarıya ulaşmak; aynı yöne bakıp, aynı yönde adım atmaktan geçer... Ve başarı inandıktan geçer... İnanmak da; inancı besleyen damarlarla uyum içinde yürümek ve bütün olmaktan geçer. ■

KIRMIZI
BEYAZ

33

albayrak

ZAMANIN DURDUĞU ŞEHİR: ŞAM

Nüfusu dört buçuk milyonu aşan Şam'da görülmesi gereken tarihi eserlerin arasında Emeviye Camisi ve Selahaddin-i Eyyubi'nin türbesi ilk sırayı alır. Kanuni Sultan Süleyman'ın Mimar Sinan'a yaptırdığı Süleymaniye Külliyesi, Hamidiye Kapalı Çarşısı ve Hicaz Demiryolu İstasyonu kentteki en önemli Osmanlı eserleridir. Sadece Şam'da 120 civarında Türk eserine rastlayabilirsiniz.

Yazan: Önder Kaya

Merce Meydanı Ve Hicaz Demiryolu

Şehirleri şehir yapan en önemli mekânlar herhalde meydanları olsa gerek. Bu nedenle biz de gezimize şehrin merkezindeki Merce Meydanı'ndan başlayalım. Meydanın hemen ortasında bir anıt ile karşılaşsınız. "Telgraf Anıtı" olarak da bilinen abide, sütun şeklinde olup, tepesinde de İstanbullulara çok tanıdık bir mabedin; Yıldız Cami'nin maketi vardır. Anıtın dikilme nedeni Hicaz Demiryolu inşaatının Şam'a ulaşmasıdır. Zaten sütunun dört bir yanına konan kitabe de bu durum günümüz Türkçe'si ile şu şekilde vurgulanıyor; "Mü'minlerin Halifesi, Allah Resulü'nün Halifesi, Sultan Oğlu Sultan ve Gazi II. Adülhamid Efendimiz'in Hicaz hattı vesilesiyle şehrimize mübârek hatırasıdır." Meydandaki bu devasa anıtın gölgesinde ise "Şehitler Anıtı" var. Anıtın sağında kalan büyük yapı Osmanlı yadigârı ve Cemal Paşa'nın karargâh olarak kullandığı bina, solda ise 2007 yazında yapım aşamasında olan Yelboğa Cami bulunuyor. Melce Meydanı'ndan ilerleyerek şehrin en önemli çarşısı olan Hamidiye'ye geçelim.

Şam'ın Kapalıçarşısı: Hamidiye

Hamidiye, şehrin en büyük çarşısı. İçinde giyim kuşam ürünlerinden elektronik eşyalara, tarihi dondurmacılardan lokantalara kadar yok yok. Ancak çarşıya girmeden

önce Selahaddin Eyyubi ve meydanda yer alan heykelinden de biraz bahsedelim. Selahaddin Şamlılar için sihirli bir isim. Bilindiği gibi Şam ve Halep'i merkez edinen Nureddin Mahmud Zengi'nin komutanlarından olan Selahaddin, Mısır'ı ele geçirek buradaki Şii Fatimi hilafetine son vermiş ve hutbeyi sünni Abbasi halifesi adına okutmuştu. Yine o, bütün hayatını Suriye sahillerine yerleşen Haçlılarla gaza yapmaya adanmış ve bir yerde Eyyubilerin "kızıl elma"sı olan Kudüs'ü 1187'deki Hıttin Savaşı sonrasında geri almayı başarmıştı. İşte bu büyük komutan adına inşa edilen heykel, zaman içinde neredeyse Şam'ın sembollerinden biri olmuş. Bu heykelin önünden geçip çarşımıza girelim.

Çarşı genel olarak bizim Kapalıçarşı'ya benzetiliyor. II. Abdülhamid zamanında 1883 yılında inşasına başlanan yapı; 1894 yılında tamamlanmış. İnşa edildiği alan Eyyubiler ve Memluklar zamanında da şehrin ticari hayatını biçimlendiren bir alanmış. Bölge zaten "Çarşılar Bölgesi" olarak adlandırılıyor. Hamidiye Çarşısı'na son derece yakın olan Buzuriye çarşısı, esans dükkânları ile ünlü. Şam'ın "Mısır Çarşısı" diyebileceğimiz bu mekânda ayrıca kuruyemiş ve türlü baharatlar da bulabilirsiniz. Yine Osmanlı zamanında inşa edilen İpek ve Cumruk hanları da buraya son derece yakın. Hamidiye Çarşısı'nda gezerken serinlemek için Bekdaş Dondurmacısı'nda mola verebilir, karnınızı doyumak içinde "şıvrıma" (veya Türk söyleyi-

Batılıların “Jesus Tower” yani “İsa Kulesi” dedikleri doğudaki minareye ise kıyamete yakın bir vakit Hz. İsa’nın ineceğine inanılıyor. Cami, Selçuklu sultanı Melikşah ve Osmanlı padişahı II. Abdülhamid zamanında esaslı bir onarım görmüş.

şikle çevirme) adı verilen tavuk dönerden yiyebilirsiniz. Ancak ayak üstü yemek yerine sizi Hamidiye’nin Emevi Camisi çıkışındaki “Ebul İzz Lokantası”na yönlendirebilirim. Suriye mutfağının en güzel örneklerini barındıran bu lokantada iki kişi tıka basa yedikten sonra en fazla 10-15 dolara çıkmanız mümkün.

Emeviye Cami-Hz. Yahya Cami-Makam-ı Hüseyin

Hamidiye Çarşısından çıkıp, Jüpiter tapınağının sütunları arasından geçerek ilerlediğinizde; karşınıza abidevi bir yapı çıkar. İşte belki de Şam seyahatinin nirengi noktası olan bu yapı Emeviye veya Ümeyye, Makam-ı Hüseyin ya da başka bir deyişle Hz. Yahya Camii’dir. Caminin hikâyesini kısaca anlatacak olursak; isimlerin de hikmeti kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Herşeyden önce caminin bulunduğu yerde M.Ö. I. yüzyılda inşa edilen bir pagan tapınağı olduğu, bu tapınağın üzerine yine Romalıların Jüpiter tapınağını inşa ettiği ve Roma’nın Hıristiyanlığı kabul ettiği yıllarda İmparator Teodosius zamanında (379-395) bu Jüpiter tapınağı harabelerinin üzerine Hz. İsa’yı Şeria Nehri’nde vaftiz ettiği için Vaftizci Yahya adı ile bilinen Hz. Yahya namına bir kilise inşa edildiği biliniyor. Zaten bu kilisenin en önemli nişanesi de Emeviye Camii içinde bulunan Hz. Yahya’ya ait olduğuna inanılan türbe. Şam şehri fethedilirken ilginç bir de gelişme yaşanmış. Anlatıldığına göre kilise iki önemli İslam komutanı olan Ebu Ubeyde b. Cerrah ve Halid b. Velid tarafından ele geçirilmiş fakat her iki komutan da mabede ayrı kapılardan girmişler. Ebu Ubeyde b. Cerrah sulhen yani savaşızsız girerken Halid b. Velid’in olduğu kısımda direniş olduğu için anvaten yani silah zoruyla bir ele geçirme söz konusu olmuş.

Bu nedenle anıvaten ele geçirilen yer Müslümanların ibadetine tahsis edilirken, sulhen alınan kısım Hıristiyanlara bırakılmış.

Gerçek olan şudur ki Vaftizci Yahya Kilisesi'nin yerine Velid b. Abdülmelik zamanında (705-715) Emevi devletinin merkezine yakışır, abidevi bir caminin yapımına karar verilmiş. Bu inşaat için Bizans'tan da en büyük ustalarını göndermesi istenmiş. Sonuç tek kelimeyle harika. Ortaya öyle bir eser çıkmış ki; bu mabed İslam dünyasındaki üç büyük mescidin hemen ardından (Mekke'deki Mescid-i Haram, Medine'deki Mescid-i Nebevi ve Kudüs'teki Mescid-i Aksa) dördüncü büyük mabed olarak kabul görüyor. Yine anlatılan odur ki İslam dünyasının en büyük facialarından biri olan Kербela Vakası sonrasında şehid edilen ve başı kesilen Hz. Hüseyin'in mübarek başı da henüz günümüzdeki haliyle inşa edilmemiş olan bu camideki özel bir bölüme konulmuş.

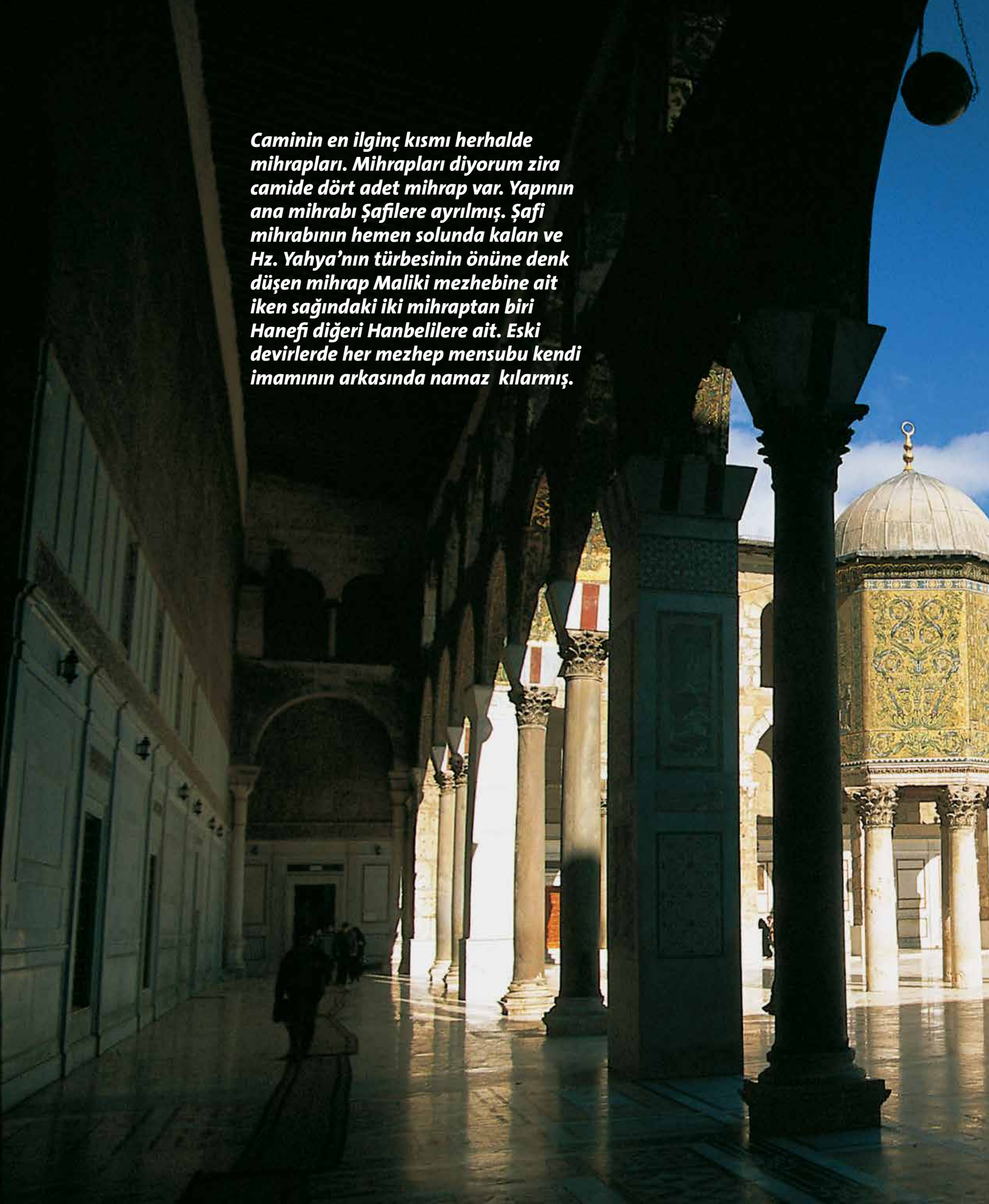
Bu bilgilerden hemen sonra Hamidiye Kapısı'ndan camimize girelim. Girişte görevliler size Arapça bir şeyler sorabilir. Anlamak istedikleri şey Müslüman olup olma-

dığınızdır. Zira Hamidiye kapısından sadece Müslümanlar girebiliyorlar. Diğer ziyaretçiler ise Selahaddin türbesi önünden dolaşarak çıkılan arka kapıdan giriyorlar. Girişte hemen solunuzda Kubbetu'l-Hazne denilen bir yapı ile karşılaşıyorsunuz. Bu ismin verilmiş nedeni; yapının Emeviler zamanında bir müddet hazine odası olarak kullanılmış olması. Merdivenle çıkılan bu yapının bezemeleri tek kelime ile muhteşem. Camiye Kubbetu'l-Hazne'nin tam karşısına denk gelen kapıdan giriyoruz. Girer girmez de İslam dünyasının farklı bölgelerinden gelen insanların oluşturduğu bir kıyafet defilesinin içinde buluyorsunuz kendinizi. Caminin en ilginç kısmı herhalde mihrapları. Mihrapları diyorum zira camide dört adet mihrap var. Yapının ana mihrabı Şafilere ayrılmış. Şafilere bölgede oldukça yoğun olduğu gibi Şam'a önemli katkılarda bulunan Eyyubi melikleri de genelde bu mezhebe mensuptular. Şafi mihrabının hemen solunda kalan ve Hz. Yahya'nın türbesinin önüne denk düşen mihrap Maliki mezhebine ait iken sağındaki iki mihraptan biri Hanefi diğeri Hanbelilere ait. Eski devirlerde her mezhep mensubu kendi imamının arkasında namaz

Caminin en ilginç kısmı herhalde mihrapları. Mihrapları diyorum zira camide dört adet mihrap var. Yapının ana mihrabı Şafilere ayrılmış. Şafi mihrabının hemen solunda kalan ve Hz. Yahya'nın türbesinin önüne denk düşen mihrap Maliki mezhebine ait iken sağındaki iki mihraptan biri Hanefi diğeri Hanbelilere ait. Eski devirlerde her mezhep mensubu kendi imamının arkasında namaz kılarmış.

Osmanlı Hanedanı'nın son temsilcileri, başta son Osmanlı Sultanı Mehmed Vahideddin olmak üzere bu caminin arka tarafındaki hazirede ebedi uykularına yatmış vaziyetler.

kılanmış. Biraz önce bahsettiğim Maliki minberinin önünde Hz. Yahya'ya ait olduğu kabul edilen bir türbe var. Hz. Yahya türbesinde insanların önünde fotoğraf çektiği küçük bir kuyu ile karşılaşıyoruz. Söylenenlere göre burası da Hz. Yahya'nın vaftiz kuyusu imiş.

Caminin içinden çıkıp revak boyunca yürüdüğümüzde karşımıza Hz. Hüseyin'in makamı gelir. İçeride bilhassa Şii Müslümanlar Hz. Hüseyin'in kesik başının gömüldüğüne inanılan türbeye yüz sürerek gözyaşları içinde dua ediyorlar. Emevi Camii'ne namaz vakitlerinde giderseniz müezzinlerin koro halinde okuduğu ve biz İstanbulluların ne yazık ki unutmak üzere olduğumuz o nefis ezanı da duyma şansını yakalayabilirsiniz. Bu arada caminin üç de minaresi var. Bunlardan biri batı minaresi adını taşıyan kuzey tarafta kalan diğer bir minarenin adı Arus minareni yani gelin minaresi. Rivayete göre Abbasiler zamanında kızını halife ile evlendiren zengin bir tüccar tarafından bu evliliğin şerefine yaptırılmış. Batılıların "Jesus Tower" yani "İsa Kulesi" dedikleri doğudaki minareye ise kıyame- te yakın bir vakit Hz. İsa'nın incecğine inanılıyor. Cami, Selçuklu Sultanı Melikşah ve Osmanlı Padişahı II. Abdül- hamid zamanında esaslı bir onarım görmüş.

"Şarkın En Sevgili Sultanı"

Şimdi caminin girdiğimiz tarafından değil de hani baş- ta da söylediğim gayrimüslimlerin girdiği tarafından çı- kalım. Zira bu çıkışta bizi bekleyen ve adı adeta Şam ile özdeşleşmiş olan bir İslam komutanının türbesi bulunuyor. Burası milli şair Mehmet Akif'in "şarkın en sevgili sultanı" ifadesi ile övdüğü Selahaddin Eyyubi'nin türbe- si. Türbenin hemen sağında, üzerinde Türk bayrakları bezeli üç mezar taşı dikkatimizi çekiyor. Bunlar Balkan Savaşları'nın yüz kızartıcı sonuçlarını unutturmak için İstanbul ile Mısır arasında bir uçuş düzenlemeyi plan- layan İttihat Terakki Cemiyeti'nin girişimi sonrasında hedeflerine varamadan şehit düşen 3 pilotumuzun ka- birleridir. Türbede Selahaddin Eyyubi'ye ait iki sanduka bulunmakta. Bunlardan girişte hemen sağ tarafta kalan sade sanduka gerçek olanı diğeri ise Osmanlı ülkesini zi- yaret ederek Müslümanların gönlünü fethetmeye çalışan Alman Kayzeri Wilhelm'in 1890 yılındaki ziyareti anısına hediye edilmiş olan bir hatıra. Zaten orijinal sandukayı çevresindeki yoğunluktan da çıkarsayabilirsiniz. Selahad- din Eyyubi her ne kadar devletini Mısır'da kurmuş olsa da bütün ömrünü Haçlılarla cihada ve bölgedeki diğer

Müslüman devletleri kendi idaresi çevresinde birleştirmeye vakfettiği için saltanatının büyük bir bölümünü Şam'da geçirmiş. 1193 yılında vefat ettikten sonra da Şam Kalesi yakınındaki bu mütevazı türbe gömülmüştür.

“Kara Tren Gecikir Belki Hiç Gelmez”

Tekrar Merce Meydanı'na dönelim ki buranın yakınında Osmanlı'dan kalma en önemli yadigârlardan biri konumundaki Şam İstasyonunu görebilelim. İstasyon adeta II. Abdülhamid'in panislamizm politikası çerçevesinde bölge halkı ile başkenti birleştiren bir abide durumundaydı. Sultan II. Abdülhamid'in İstanbul'u Hicaz'a bağlayacak demiryolu projesinin Ortadoğu'daki en önemli ayağı Şam'dı. Bu proje sayesinde hem hac ziyaretlerinin kolaylaştırılması hem de gerek askeri ve gerek idari anlamda bölgenin daha kolay kontrol edilmesi hedeflenmişti. Bugün kapısında eski bir kara tren bulunan istasyon atıl bir durumda ve eski ihtişamının çok uzağında.

Yine Şam İstasyonu'nun karşısına düşen bir bölgede Osmanlı döneminden kalan bir başka yadigâr ile karşılaşıyoruz. Burası Şam Mevlevihanesi'dir. Suriye, Osmanlı

Mevleviliği için bilhassa geçtiğimiz yüzyılın ilk yarısında büyük önem taşımış bir bölgedir. Şam, Halep, Hama, Hıms ve Lazkiye olmak üzere 5 şehirde mevlevihane bulunmaktaydı. Ancak bu tarikat için bölgenin asıl önemi, 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapatılarak tarikatların faaliyetlerinin yasaklanması sonrasında Konya'daki “Çelebilik” makamının Halep'e taşınması sonucu gerçekleşti. Buranın postnişini olan Muhammed Bâkır Dede, dönemin Fransız mandater hükümetine bu durumu resmen onaylatmıştır. 1925-1944 yılları arasında pek çok mevlevihane şeyhinin tayin ve azli Halep Mevlevihanesi'nden yapılmıştır. Fransızların 1943 yılında bölgeden çekilmesi bir yerde buradaki Mevlevi teşkilatının da sonunu hazırlamış ve Suriye hükümeti eski ayrıcalıkları tanımadığını ifade etmiştir. İşte Halep'tekinden sonra Suriye'nin en önemli mevlevihanesi Şam'da bulunmaktaydı. Tekkenin inşa tarihi 1585 olup bir rivayete göre Şam Valisi Hasan Paşa bir diğer rivayete göre de Lala Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır. Ancak kim yaptırmış olursa olsun mevcut durum bize Mevlevi tarikatının iktidarla olan yakın ilişkileri hakkında bilgi verebilir. Şam Mevlevihanesi 20. yüzyılın ikinci yarısında sönükleşmiş ve tıpkı Halep Mevlevihanesi gibi semahanesi sonunda camiye çevrilmiştir.

***Kasiyun Tepesi manzarası
bir yana Habil-Kabil
çatışmasının ilk geçtiği yer
olmasından tutun da
Yedi Uyurlar Mağarası'na
varıncaya kadar türlü
sürprizler barındıran
bir mekân.***

Hanedan Haziresi

Şam İstasyonu'ndan Halbuni Caddesi'ne doğru yürümeye başladığımızda karşımıza küçük kitapçı dükkanları çıkacaktır. Yolumuza devam ettiğimizde karşımıza Süleymaniye Camii çıkar. Cami, Sinan yapımı. Kanuni Sultan Süleyman 1548 yılında İstanbul'daki Şehzade Camii'nin bitiminin hemen ardından Mimar Sinan'ı bu devasa caminin yapımı ile görevlendirir. Şam, hac yolunda son derece önemli bir güzergâhtır. Anadolu'dan, Kafkaslardan ve Orta Asya'dan gelen hacılar burada buluşur ve toplu kabileler halinde kutsal beldelerin yolunu tutarlarmış. Bu nedenle Osmanlılar Şam'ı pek çok sosyal tesisle donatmışlar. İşte halk arasında "Tekke Süleyman" olarak bilinen Süleymaniye de bu durumdan nasibini almış ve yapı zamanla bir külliye dönüşmüştür. Lakin yapıyı asıl önemli kılan unsur arka türbesindeki hazirede ağırladığı misafir, daha doğrusu misafirler. Osmanlı hanedanının son temsilcileri, başta son Osmanlı Sultanı Mehmed Vahideddin olmak üzere bu caminin arka tarafındaki hazirede ebedi uykularına yatmış vaziyettedirler. Türbede Vahideddin dışında Abdülhamid'in çocuklarından Selim, Abid ve Burhaneddin Efendiler ile Sultan 5. Murad ve Abdülmecid'in soyundan gelen hanedan üyelerinin mezarları bulunuyor.

Şeyh'ül Ekber'in Huzurunda

Açıkça söylemek gerekirse Şam'ı yazmanız gerekiyorsa ve

yeriniz de sınırlıysa ne yazık ki mekân konusunda seçim yapmak zorundasınız. Bu nedenle ben de sizi biraz merkezden uzaklaştırıp, Kasiyun Dağı eteklerindeki Salihkiye denilen semte götürmek ve tarihsel mekânlarla ilgili malumatları bitirmek zorundayım. Merkezden herhangi bir taksiye atladığınızda yaklaşık 50 Suri mukabilinde varacağınız bu mekân; adını ünlü İslam mutasavvıfı Muhyiddin İbnü'l Arabî'den alıyor. Zira türbesi burada bulunuyor. Muhyiddin İbnü'l Arabî 11. yüzyılın ortalarında Endülüs'te doğmuş ve İbn Tufeyl, İbn Rüşd, İbn Zühr gibi büyük şahsiyetlerin yaşadığı bu diyarda maddi ve manevi ilimlere dair kendini geliştirdikten sonra uzun yolculuklara çıkarak; Mekke, Malatya, Konya gibi önemli merkezlerin ardından Şam'da karar kılarak buraya yerleşmiştir. Şeyh, 1240 yılında vefatı üzerine buradaki türbesine gömülmüş, ancak zamanla Şam'da baskın bir hale gelen tasavvuf karşıtı cereyanlar nedeniyle makamı adeta unutulup gitmiştir. Türbeyi yeniden ihya eden Yavuz Sultan Selim olup, II. Abdülhamid de esaslı bir tamirden geçirmiştir. Bugün çevresinde pazar kurulan bu türbe ve türbenin camisine pek çok Eyyubi ve Memluk yapısının arasından geçerek gidiyorsunuz. İşyerlerinin arasında kaybolmuş bir halde duran türbeyi merdivenlerle iniliyor ve gayet bakımlı. Tıpkı bizdeki türbeler gibi içeride Kur'an okuyan veya namaz kılan insanlara rastlamak mümkün. Bunun dışında uzanarak şekerleme yapanlar

da var. Türbenin avlusundaki iki adet güneş saatine de dikkat etmenizi öneririm. Hazır buralara kadar çıkmışken Melik Eşref Eyyubi'nin darülhadisini, Selahaddin Eyyubi'nin kız kardeşi Sittü-Şam tarafından inşa ettirilen Şamiye Medresesi'ni (bugün cami), tüm Şam'ı doyasya görebileceğiniz Kasiyun Tepesini de mutlaka görün. Hele Kasiyun Tepesi manzarası bir yana Habil-Kabil çatışmasının ilk geçtiği yer olmasından tutun da Yedi Uyurlar Mağarası'na varıncaya kadar türlü sürprizler barındıran bir mekân.

Yazımızı Şam'a dair birkaç gözlemlerle noktalayalım. Şam'ın insanı son derece sıcak. Türkiye'den gelen insanlara da bu sıcaklığı yansıtıyorlar. Yemekleri fevkalade ve çok geniş bir mutfakları var. "Tebbule" adlı salatayı, "kebse" adlı safranlı ve bademli pilavı, "kubbe bil'l-lebeniyye" denilen yoğurtlu içli köfteyi bilhassa tavsiye ederim. Kahveleri ise kakule kattıklarından nanemsi bir tatta ve burada kahvenin köpüksüzü makbul. Hayat gerçekten son derece ucuz. Tüm şehri (tabii taksimetrel bir taksisle) sadece bir dolara turlamanız mümkün. Yalnız fotoğraf çekerken dikkatli olun. Zira bazı insanlar fotoğraf çekme konusunda son derece hassas olabiliyorlar. Kamu dairelerinin yanı sıra asker ya da polislerin de fotoğrafını çekmeye kalkmayın. Velhasıl Şam, gideni mest eden ve bir daha gitme arzusu uyandıran bir diyar. ■

MEDENİYETİMİZİN ŞİARLARI: VAKIFLAR

Yüzyıllar boyunca toplumsal bağlarımız vakıflar sayesinde güçlenmiş, sevmeyi sevmeyi vakıflarla öğrenmiş, sevginin hakikatine vakıflar aracılığıyla varmış bir medeniyetin çocuklarıyız. Zamanında hasta ve garip leyleklerin bakımı için kurulmuş vakıflar bile olduğu halde bugün sadece okul bursları ve birkaç alanda daha varlığını sürdürmeye çalışan bir kültür vakıflar.

Medeniyetimizin temel taşlarından biri olan vakıflar, başlangıcından bugüne en güzel paylaşım, yardımlaşma ve infak müesseseleri olagelmıştır. Vakıflar, sadece insanlara yahut Müslümanlara hatta canlılara değil, yaratılmış herkese ve her şeye karşı şefkat ve merhamet tezahürü olagelmıştır. Sosyal paylaşımın, toplumsal huzur ve sükûnun sağlanmasında vakıflar; yüzyıllar boyunca son derece önemli işlevler üstlenmişlerdir.

Türk-İslam tarihinde vakıflar özellikle Selçuklular döneminde gelişmeye başlamış, Osmanlı dönemindeyse zirveye ulaşarak en görkemli devrini yaşamıştır. Osmanlı döneminde sayıları yüz binlere yaklaşan Türk-İslam vakıfları, sadece toplumun sosyo-ekonomik yapısına katkıda bulunmakla kalmamış, bir medeniyeti medeniyet yapan en önemli ölçütlerden biri olan sanata da çok büyük katkılar sağlamıştır. Nitekim bugün Anadolu'da nereye bakarsanız bir vakıf eserini görebilmeniz mümkündür.

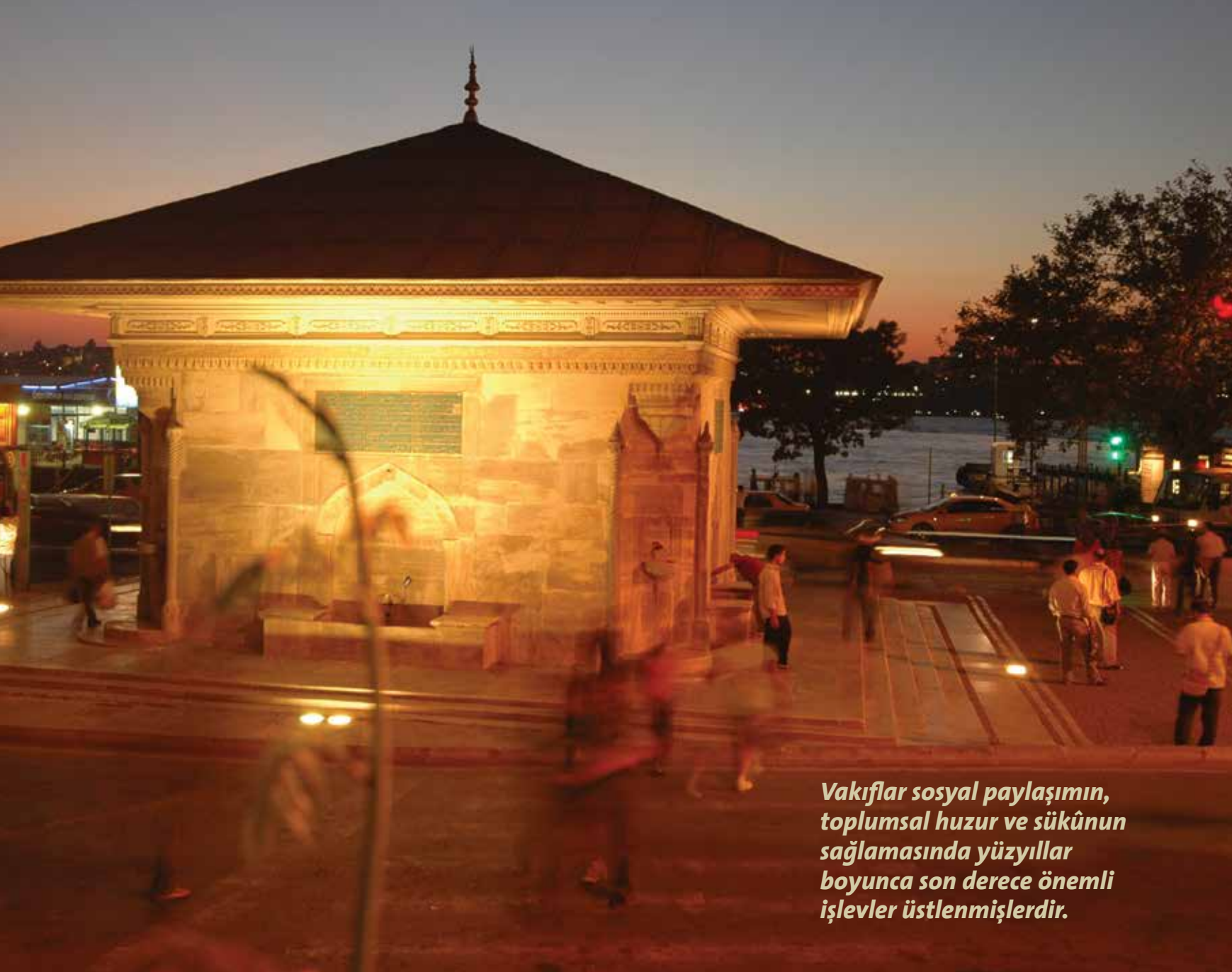
Hatta diyebiliriz ki, Osmanlı'yı medeniyet yapan vakıflarıdır. Osmanlı'da devlet asayışı, vatandaşlarının can ve mal güvenliğini, sınırları korumak ve devlet düze-

nini sağlamakla yükümlü kabul edilir. Eğitim, sağlık, bayındırlık, diyanet işleri gibi hizmetler ağırlıklı olarak şahıslar tarafından kurulan vakıflar eliyle gerçekleştirilirdi. Hatta ilk belediyenin kurulduğu 1856 yılına kadar belediyeçilik hizmetleri bile vakıflar yoluyla gerçekleştirilirdi. Bu durum toplumsal kültürümüzde köklü bir hizmet geleneğinin oluşumuna da zemin hazırlamış, vakıf kurumlarının yanı sıra "vakıf insan" kavramının da ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Sokakların aydınlatılıp temizlenmesi, şehirlere bahçeler yapılması, su yolları, su kemerleri, çeşme ve sebiller, yollar, kaldırımlar, aşevleri, dul ve yetim evleri, çocuk emzirme ve büyütme yuvaları, namazgâh, kütüphane, dükkân, misafirhane, kuyular, çamaşırhaneler, helâ, han, hamam, bedesten, türbe, iskele, deniz feneri, ok ve güreş meydanları, esir ve köle azad etmek, fakirlere yakacak temin etmek, hizmetçilerin efendileri tarafından azarlanmaması için kırdıkları kâse ve kapların yerine yenilerini almak, gazilere at yetiştirmek, ağaç dikmek, borçtan hapse girenlerin borcunu ödemek, dağlara geçitler açmak, öksüz kızlara çeyiz hazırlamak, dul kadınlara ve muhtaçlara yardım etmek, çocukları baharda

açık havada gezdirmek, okul çocuklarına gıda ve giyecek yardımı yapmak, fakir ve kimsesizlerin cenazesini kaldırmak, bayramlarda çocukları ve kimsesizleri sevindirmek, kalelere, istihkâmlara veya donanmaya yardımda bulunmak, kış aylarında kuşların beslenmesi, hasta ve garip leyleklerin bakımı ve tedavisi gibi pek çok maksatla pek çok ve çeşitli vakıflar kurulmuştur. Yine Müslümanların iki mukaddes beldesi olan Mekke ve Medine'ye hizmet amacıyla binlerce vakıf tesis edilmiştir. Özellikle Osmanlı Sultanlarının, devlet adamlarının ve diğer hayırsever kişilerin meydana getirdikleri vakıflarla, her sene Osmanlı ülkesinden buralara ulaştırılan vakıf gelirleri, bu iki şehri ve her sene buraları ziyarete gelen milyonlarca mamur ve memnun etmiştir asırlar boyunca.

Yüzyıllar boyunca İslam ve Türk dünyasında sosyal düzenin korunmasına, bireyler arasında yardımlaşma ve dayanışma yoluyla karşılıklı sevgi bağının kurulmasına, başka bir ifadeyle insanlığın dünyevi ve uhrevi mutluluğuna hizmet eden birer sosyal kuruluş olarak önemli bir yer tutan vakıflar, Osmanlı devlet düzeninin kurulmasında ve devam etmesinde de en önemli etkenlerden biri olmuşlardır. Osmanlı iskân siyasetini kolaylaştıran en önemli unsurlardan biri olan ve Osmanlı Devleti'nin başlangıcından itibaren; ülkenin çeşitli yerlerinde kurulan tekkeler, ahi ocakları ve bunların masrafları da vakıflar yoluyla karşılanmıştır. Özellikle Balkanlar'da İslamın yaygınlaşması da vakıflar tarafından desteklenen bu dergâh, tekke ve ocaklar aracılığıyla olmuştur. ■

Vakıflar sosyal paylaşımın, toplumsal huzur ve sükûnün sağlamanında yüzyıllar boyunca son derece önemli işlevler üstlenmişlerdir.

ALBAYRAK GYO: ÖNÜNDEKİ FIRSATLAR, ARKASINDAKİ GÜÇ KADAR BÜYÜK!

Albayrak Grubu'nun güç ve deneyimini arkasına alan Albayrak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı; son iki yılda kazandığı atılgan ruhla, şimdi gayrimenkul sektörünün yarınlarına yön vermeye hazırlanıyor. Konut açığının 2,5 milyonu aştığı, kentsel dönüşümün başladığı Türkiye'de yeni bir GYO devi doğuyor.

Mustafa Elçi
Albayrak GYO Genel Müdürü

Öncelikle Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Nedir, Ne Tür Faaliyetlerde Bulunurlar?

Mustafa Elçi - Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının tanımı Sermaye Piyasası Mevzuatı içinde yapılmıştır. Bu tanıma göre: Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları; gayrimenkullere, gayrimenkule dayalı sermaye araçlarına, gayrimenkul projelerine, gayrimenkule dayalı haklara ve Sermaye Piyasası araçlarına yatırım yapabilen, belirli projeleri gerçekleştirmek için adi ortaklık kurabilen Sermaye Piyasası Kurumları'dır.

Diğer yandan, yine ilgili mevzuat uyarınca, bu kurumlar kuruluşlarından itibaren belirli süre içerisinde, sermayelerinin en az % 49'unu halka arz etmek durumunda olup faaliyetlerinin sınırları, yapamayacakları işlemler, yönetim ve denetim uygulamaları da yine ilgili mevzuat ile belirlenmiştir.

GYO'ların Ekonomideki İşlevleri Nelerdir?

Mustafa Elçi - GYO'ların ekonomideki temel işlevi: Yatırımcılar ile gayrimenkul ve buradan hareket ile inşaat sektörü arasında doğrudan bir bağ oluşturmaktır.

Bu konuyu biraz daha açacak olursak; bilindiği gibi gayrimenkul yatırımları genellikle diğer yatırımlara kıyasla daha yüksek getirili ve güvenlidirler. Ancak öte yandan, bunlar büyük çapta sermaye ve kaynak gerektirdikleri gibi çoğunlukla da uzun vadeye yayılırlar.

Yatırımcı cephesinde ise, küçük birikimlere sahip yatırımcıların gayri-

menkul yatırımlarına yönelme şansları bulunmamaktadır. Büyük birikimlere sahip bir kısım yatırımcı ise, gayrimenkul yatırımlarının uzmanlık ve bilgi birikimi gerektirmesi nedeni ile bu alandan uzak durmaktadır.

Bu noktada GYO'lar devreye girerek yatırımcılarla gayrimenkul sektörü arasında bağ oluşturmakta, yatırımcılardan sağladıkları kaynağı bilgi birikimi, deneyim ve uzmanlıkları ile gayrimenkul sektörüne aktarmakta ve bu alandan elde ettikleri kârı da yatırımcılarına aktarmaktadır.

Gayrimenkul ve doğrudan ilişkili olan inşaat sektörlerinin ileri ve geri bağlantıları ile genel ekonomi içindeki büyük önemi dikkate alındığında, bu sektörlerin sermaye piyasaları ile GYO'lar vasıtası ile ilişkiye girmesi genel ekonomi açısından yadsınamaz bir öneme sahiptir.

GYO'ların Yatırımcılara Sağladığı Faydalar Nelerdir?

Mustafa Elçi - Biraz önce bahsettiğim gibi; GYO'lar öncelikle gayrimenkul sektörüne giremeyen yatırımcılar için bu kapıyı açmakta ve yeni bir yatırım alternatifini yaratmaktadır.

Diğer yandan, yatırımcıların GYO'lara ortaklıkları borsa hisse almak şeklinde olduğu için yatırımcılar, dilerlerse bu hisseleri uzun süre ellerinde tutarak temettü gelirlerinden faydalanabilecekleri gibi, kısa zamanda fiyat dalgalanmalarından da yararlanabilirler.

Gayrimenkul yatırımlarının genellikle uzun vadeli yatırımlar olduğu ve doğrudan yatırımcının bu yatırımlardan dilediklerinde çıkma olanaklarının olmadığı göz önüne alındığında, yatırımcıların GYO'lar vasıtası ile bu alana yatırım yapmalarının avantajı

net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Konu ile ilgili diğer bir husus da, GYO'ların SPK düzenlemelerine ve denetimine tabi olması, buna bağlı olarak şeffaf olmalarıdır. Diğer bir ifade ile yatırımcılar GYO'ların faaliyetlerini şeffaf bir biçimde inceleme olanağına sahiptirler.

GYO Sektörünün Ülkemizdeki Durumu Nedir?

Mustafa Elçi - GYO'lar 1995 yılında SPK'nca yapılan düzenlemeye bağlı olarak 1996 yılında Alarko GYO'nun kurulması ile ekonomimize merhaba demişlerdir. 2007 sonu itibari ile baktığımızda ise, hisseleri işlem görmekte olan 13 GYO bulunmaktadır. Bunların toplamının net aktif değeri ise 3.9 milyar YTL.

Görüleceği gibi 11 yıllık geçmişe sahip olan sektörün hacmi de oldukça küçük. Tabii bu tabloda 2001 yılında başlayan ve etkileri uzun bir süreye yayılan krizin de önemi büyük.

Son yıllarda ise GYO'ların girişimlerinin ciddi bir şekilde arttığı gözlemleniyor.

Kişisel kanaatim, mevcut ve ileride oluşacak GYO'ların gösterecekleri performans ile sektörün önümüzdeki süreçte ivme kazanarak büyüyeceği yönünde. Ben geçtiğimiz dönemi; oyuncuların birbirlerini tanıdığı ve deneyim kazandığı hazırlık maçları dönemi olarak görüyorum.

Albayrak GYO, Albayrak Grubu'na 2005 yılı sonunda dahil oldu. Bu gelişmeyi Grup ve Albayrak GYO açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Mustafa Elçi - Bilindiği gibi Albayrak Grubu'nun 55

yıllık bir geçmişi var. Özellikle inşaat ve gayrimenkul geliştirme alanında büyük bir deneyim ve başarıya sahip. Ancak bugüne kadar olan süreçte grup, tüm girişimlerinde kendi kaynaklarından ve/veya banka kaynaklarından güç aldı.

Globalleşme ve buna bağlı olarak öne çıkan kavramlar ise; kazan-kazan ilkesi doğrultusunda paylaşarak ve birleşerek büyümek. İşte tam da bu noktada Albayrak Grubu, GYO'nu bünyesine dahil ederek gayrimenkul ve inşaat alanındaki başarı ve deneyimini paylaşma açarken karşılığında sermaye piyasaları ile bir bağ oluşturuyor.

Günümüz ekonomisinde, kurumsal finansmanın şirketler açısından olmazsa olmaz bir öneme sahip olduğu düşünüldüğünde, bu yönde atılmış olan adım grup için ciddi bir öneme sahip.

Diğer yandan grubun inşaatından hizmete kadar bir dizi sektörde faaliyet gösterdiği dikkate alındığında Albayrak GYO deneyimi grubun diğer şirketleri için de bir yol haritası oluşturacak nitelikte.

Öte yandan durumu Albayrak GYO açısından değerlendirdiğimizde ise şirketimiz, Albayrak Grubu'na dahil olduktan sonra grubun gayrimenkul ve inşaat alanındaki deneyim ve olanaklarından yararlanarak çok hızlı bir şekilde yeniden yapılanarak

büyüdü ve büyümeye devam ediyor.

2005 ve 2007 (kesinleşmemiş olmakla birlikte) yıl sonlarına ilişkin bazı verilerin karşılaştırmasını yaptığımızda büyümenin çarpıcılığını net bir şekilde görebiliyoruz. Örneğin; 2005 yılı sonu itibari ile ciromuz 159 bin YTL, kârımız 1.2 mio, öz sermayemiz 38,4 mio YTL. İken 2007 sonu itibari ile ciromuz 85,2, kârımız 27,2 ve öz sermayemiz 61,2 mio YTL'ye yükselmiştir. Şimdi ise bu güçlü ve büyüyen yapıyla 2008 yılının ilk çeyreğinde halka açılmayı planlıyoruz.

Albayrak GYO olarak yatırım stratejilerinizden bahsedebilir misiniz?

Mustafa Elçi - Öncelikle Albayrak GYO olarak misyonumuzu; bir yandan yatırımcımıza sürekli, düzenli ve yüksek getiri sağlamak, diğer yandan ise ürettiklerimizle müşterilerimize maksimum memnuniyet sağlamak olarak belirlediğimizi ifade etmek isterim.

Misyonumuz paralelinde şirketimiz, stratejik yatırım alanı olarak orta kesimin birincil konut ihtiyacına cevap

veren nitelikli ve çağdaş konut projelerini benimsemiştir.

Bununla beraber, riskin minimizasyonu ve dağıtımı ile getirilerin sürekliliği ve maksimizasyonu açısından diğer yatırım alanları da tarafımızdan değerlendirilmekte olup, bu kapsamda ofis ve lojistik projeleri, üzerinde çalıştığımız yatırım alanları arasında yer almaktadır.

Biraz da GYO'nun portföyünden bahseder misiniz?

Mustafa Elçi - Belirlediğimiz stratejiye bağlı olarak portföyümüz, ağırlıklı olarak konut projelerinden oluşmaktadır.

Bunların içinde 591 konutluk Kemer Park projesinin inşaatı tamamlandı. 352 konutluk Mavi Şehir projemizde ise inşaat seviyesi % 60 civarında. 120 konutluk Pendik, 84 villadan oluşacak Tepeören ve 60 villadan oluşacak Bodrum-Koyunbaba projelerimiz ise başlangıç aşamasında.

Konut projelerimizin dışında, portföyümüzün bir kısmını da kira geliri elde ettiğimiz ve tamamına yakını banka ve finans kuruluşlarına kiraladığımız gayrimenkullerimiz oluşturuyor. Gayrimenkullerimizin içinde yer alan İstanbul-Zincirlikuyu'daki binamızı ise, kısa süre içerisinde İstanbul'a layık yeni bir proje gerçekleştirmek amacı ile şimdilik boş tutmaktayız.

Ancak, portföyümüz mevcut hali ile sınırlı kalmayacak. Bu konuşmayı yaptığımız anda dahi portföyümüze katmayı planladığımız birkaç yeni proje üzerinde çalışmaktayız ve tahminime göre çok kısa bir süre içerisinde bu projeleri de portföyümüze dahil etmiş olacağız. ■

Grubun inşaattan, hizmete kadar bir dizi sektörde faaliyet gösterdiği dikkate alındığında, Albayrak GYO deneyimi grubun diğer şirketleri için de bir yol haritası oluşturacak nitelikte.

İSTANBUL'UN KAPISI: EDİRNE

Adriyatik'ten İstanbul'a giden tarihi yol üzerinde kurulu bir şehir Edirne. Bir anlamda İstanbul'un giriş kapısı. Tarih boyunca sadece Avrupa'dan İstanbul'a girmek isteyen tüccarların, yolcuların değil orduların da İstanbul'dan önce uğramaları gereken bir yer olagelmış Edirne. Hatta öyle ki Asya'dan Avrupa'ya doğru genişleyen Osmanlı İmparatorluğu bile İstanbul'un kapısını ancak Edirne'yi fethettikten sonra açabilmiştir. İstanbul'daki Edirnekapı, Edirne'deki İstanbul kapısı; tarih boyunca bu iki kent arasında hiç kopmayan rabitanın nev'ini de açıklıyor bir anlamda...

Edirne otogarı küçük ve sakin. Büyük şehir otogarlarının o alıştığımız yoğunluk ve koşuşturması yok burada. Edirne'ye varınca insanın aklına ilk "Selimiye'ye nasıl gidebilirim?" sorusu geliyor. Buradan Selimiye'ye ulaşım çok kolay. Otogarın içinden minibüsler kalkıyor. Bu kısa yolculuk sırasında Edirne'yi de şöyle bir turlamış oluyorsunuz.

Minibüs, Trakya Üniversitesi Kampüsü'nün içinden de geçiyor. Daha doğrusu; yolcu almak için bir kampüs turu atıp, sonra geldiği yoldan geri dönerek yoluna kaldığı yerden devam ediyor. Üniversite binası, Ankara'daki devasa, tek parça bakanlık binalarını andırıyor. Görünümü rahatlatan şeyse kampüs yolu boyunca, her 30-40 metrede bir rastlanılan beyaz mermerden

yapılma heykeller. Zaten Edirne'de dikkati en çok çeken şeylerden biri de şehirdeki heykel bolluğu. Sadece kampüste değil, yol boyunca belli başlı kavşak ve meydanlarda da heykeller var.

Edirne'nin Tacı: Selimiye

Selimiye'nin, üzerine inşa edildiği tepe, şehre en hakim bölge. Cami, Edirne'nin neredeyse her yerinden görülüyor. Mimar Sinan camiyi öyle milimetrik inceliklere riayet ederek yapmış ki, uzaktan sadece iki minaresi görülüyor. Eğer yapıya çarrazdan yaklaşmıyorsanız, dört minaresi olduğunu anlamak mümkün değil.

Selimiye hakkında bütün o yazılanlardan, anlatılanlardan ve duyulanlardan sonra karşılaşılan bu sadelik, gerçekten de caminin kendisinden daha çok etkiliyor insanı.

Camiye yaklaşınca dikkati ilk çeken; yapının kahverengi-sarı arası rengi oluyor. Özellikle İstanbul'daki camilerde pek alışkın olmadığımız bir renk bu. Bir de Osmanlı'nın yüzyılları eskitmiş camilerinin o kadim ağırbaşlılığı Selimiye'de yok. Sanki yeni yapılmış gibi duruyor. Belki; çok bakımlı, o yüzden... Önü açık, kendisi kadar peyzajı da ustalıkla yapılmış. Çevresiyle bütün halinde; ferah ve sade bir havası var. Hele de ilk defa karşılaşılan biri için umulandan çok daha sade. Selimiye hakkında bütün o yazılanlardan, anlatılanlardan ve duyulanlardan sonra karşılaşılan bu sadelik, gerçekten de caminin kendisinden daha çok etkiliyor insanı.

Caminin güneybatı tarafında küçük bir arasta var. T planlı mütevazı bir çarşı. İçinde çoğunlukla Edirne'ye özgü ufak tefek hediyelik eşyalarla tekstil ürünleri satılıyor. Hediyelik eşya dükkanlarının vazgeçilmezi Edirne'nin geleneksel meyve sabunları. Bir de aynalı süpürgeler. Arastanın orta kısmından merdivenlerle caminin avlusuna çıkılıyor. Avlunun diğer tarafındaki eski hamam hâlihazırda restorasyonda.

İnsan kapının önünde ayakkabılarını çıkarırken, içeride ilk bakışta hissedeceği duygunun ne olacağını merak ediyor doğrusu. "Abidevi bir eser karşısında kendimi küçülmüş mü hissedeceğim yoksa sadece göze hoş gelen bir yapının vereceği o alışıldık hayranlık duygusunu mu?.." Camiye atılan ilk adımda hissedilen; caminin küçük olduğu hissi. Kişiye ve beklentiye göre deği-

şir tabii ki. Ancak insan Süleymaniye'den daha güzeline gidiyorum diye düşününce sanki daha büyük bir cami hayâl ediyor. Yapının mihrap tarafında Eyüp Sultan'daki gibi bir çıkıntı var. Haliyle sonraki duvarlar daha geride. Bu da camiye darmış havası veriyor. Ancak camiye plan açısından mükemmel yapan da bu geriye kaçan duvarlar. Zira Sinan burada diğer eserlerindeki dört fil ayağı yapısının dışına çıkmış. İçte hayâli bir sekizgen çizip, bu sekizgenin her bir köşesine bir büyük sütun koymuş. Fakat bu sütunlar o kadar estetik ki hiçbirinin kalınlığı gözü rahatsız etmiyor. Ve daha da önemlisi; bilhassa öndeki iki sütun, geri gelen duvarlar sayesinde görüş açısını kapatmıyor. Yani açıkların ve uzunlukların birbiriyle müthiş bir uyumu var.

Fakat bütün bunlar camiye gezen herhangi birinin ilgisini çekecek, dahası görebileceği unsurlar değil. Arayan bulur diyelim. Belki sıradan bir cami ziyaretçisini etkileyebilecek tek şey caminin kubbesi. Çapı 32 metre ve Süleymaniye'den daha geniş. Selimiye gibi bir başyapıtı daha mükemmel bulunamadığından olsa gerek- insan ister istemez yine bir Sinan yapısı olan Süleymaniye ile kıyaslama ihtiyacı hissediyor. Süleymaniye'de turuncu olan kubbe; burada mavi ve açıkçası daha güzel. Hem mavi rengiyle sanki ikinci bir gökyüzüymüş havası ve-

riyor hem de ilk bakışta aşağı düşecekmiş gibi durduğundan, insan yana çekilme ihtiyacı hissediyor. Oysa ziyaretçiler daha çok ters lale motifinin peşindeler. Ellerini mermere sürte sürte onu arıyorlar. Oysa kafalarını kaldırıp az yukarı baksalar...

Mihrap duvar içine oyulmuş. Tamamı tek parça mermerden yapılmış. Etrafı kabartma çinilerle süslü. Çinilerin üzerinde lacivert zemin üzerine iri beyaz harflerle Amenerresulü ve Fatıha sureleri yazılı.

Hünkar mahfili mihrabın sol kısmında. Dört sütun üzerine inşa edilmiş. Sütunlar birbirine kemerlerle bağlı. Mahfil çinileri içinde yer alan iki elma ağacı motifi, tüm Osmanlı çinileri içinde bir benzeri daha olmayan orijinal bir kompozisyon oluşturuyor.

Osmanlı camilerinde müezzin mahfili genellikle caminin arka kısmında yapılmasına rağmen, Selimiye'de tam ortaya yapılmış. Mahfilin hemen altında, caminin tam ortasında; mermerden yapılmış bir iç şadırvan var. Şadırvanın kenarları ve köşeleri; rengârenk mozaiklerle işlenmiş mermer döşeli.

Anlatılanlara göre; Sultan Selim, Mimar Sinan'dan Selimiye'nin minberini altından yapmasını istemiş.

Selimiye'nin 100 metre kadar aşağısındaysa Eski Cami var. Eski Cami Osmanlı'dan günümüze kalan ilk anıtsal yapı sayılıyor. İçerisi oldukça loş. Kubbe ve kemer işlemleri oldukça girift ve hareketli olmasına karşın; beyaz boyalı duvarlarındaki siyah mürekkepten hatlar ise oldukça sade.

Sinan, sultanın bu isteğine "Padişahım! Bu devirde altının alıcısı çoktur. Bir bıçak tedarik edip, az zamanda bu minberi harap eder, çalarlar. Ben öyle bir minber yapayım ki altından kıymetli olsun." diye cevap vermiş ve bu minberi yapmış. Minber tek parça mermerden yapılmış ve 25 basamaklı. Prizma şeklindeki külahı ise çini.

Selimiye Camii'ne ziyarete gelindiğinde görülmesi gereken yerlerden biri de Selimiye Vakıf Müzesi. Külliye'nin hemen içinde, bahçesinde tavus kuşlarının dolaştığı hoş bir mekân. Bir zamanlar "Darül Kurra" medresesi olarak hizmet veren yapı, yakın zamanda Selimiye Vakıf Müzesi olarak düzenlenmiş. Müzede; çeşitli hat, çini, saat örnekleri ile ahşap ve cam eşyalar sergileniyor. Bir de canlandırma bölümü var. Bu bölümdeki sübyan mektebi canlandırmasında, rahlelerde Kur'an okumayı öğrenen öğrenciler birebir boyuttaki mankenlerle tasvir edilmiş. Ayrıca yine bu bölümde çeşitli hat örneklerinin yanı sıra II. Beyazıt Külliyesi Camii'nin cümle kapısı da sergileniyor.

Müzelerden söz açılmışken; Edirne hakkında çok ve ayrıntılı bilgi edinmek isteyenlerin mutlaka ziyaret etmesi gereken yerlerden biri olarak Edirne Kent Tarihi

Müzesi'ni öneririz. Selimiye Camii'nin hemen karşısında, otopark çıkışında. 19 yy. sonlarında inşaa edilen Hafız Ağa Konağı; 2002 yılında restore edilip, müzeye dönüştürülmüş. Bir vakitler İttihad ve Terakki Cemiyeti Edirne Şubesi'nin gizli toplantılarına da ev sahipliği yapmış olan bina, aynı zamanda yöresel sivil mimarinin önemli örneklerinden biri. Edirne tarihi hakkında çok geniş bir arşive sahip olan müzenin başlıca bölümleri: Edirne Konaklarında Yaşam, Köprüler Şehri Edirne, Şenlikler, Anıt Şehir Edirne, Serhat Şehri Edirne, Atatürk ve Edirne, Edirne'ye Hizmet Edenler, Geleneksel El Sanatları...

Eski Cami: Duaların Kabul Edildiği Dört Yerden Biri

Selimiye'nin 100 metre kadar aşağısındaysa Eski Cami var. Eski Cami Osmanlı'dan günümüze kalan ilk anıtsal yapı sayılıyor. İstanbul Karaköy'deki Yerraltı Cami'ni andıran bir hali var. İçerisi oldukça loş. Kubbe ve kemer işlemleri oldukça girift ve hareketli olmasına karşın; beyaz boyalı duvarlarındaki siyah mürekkepten hatlar ise oldukça sade. Hemen her kubbenin içi birbirinden farklı üsluplarla süslenmiş.

Ahşap mahfillerinde sanki sonradan yapılmış, silik çiçek resimleri dikkat çekiyor.

Caminin mimari özelliklerinden ziyade; hakkındaki bazı söylenceler çok ilginç. Mesela halen II. Murat döneminde Edirne'ye gelerek bu camide vaaz verdiği söylenen Hacı Bayram Veli'nin anısına duyulan saygı nedeniyle vaaz kürsüsü imamlarca kullanılmıyor. Ayrıca Kâbe'den getirildiği rivayet edilen ve mihrabın sağında bulunan Hacer-ül Esved parçasının olduğu bölüm, cami içinde özel bir ziyaretgâh gibi. Edirne'de caminin bu bölümünde iki rekât namaz kılanların duaları kabul edilir şeklinde yaygın bir inanç var. Ancak bu inancın tek sebebi Hacer-ül Esved taşının burada bulunması değil. Fatih'in tarihçilerinden Beşir Çelebi'nin naklettiğine göre; Hacı Bayram Veli Edirne'ye geldikten sonra bir gün Eski Cami'ye gider. Camiye girdiğinde, orta kubbenin altında ibadetle meşgul olan Hz. Muhammed'i (s.a.v.) görür. Orada ne yaptığını sorduğunda Peygamber Efendimiz kendisine: "Bu cami benimdir ya şeyh! Daim gelip bunda hacet dilesinler." der. Bu sebeple Eski Cami, Edirne'de duaların kabul edildiği dört yerden biri olarak bilinir.

İlkerin Camisi: Üç Şerefeli Cami

Eski Cami'nin hemen karşısında bir başka büyük cami

daha var: Üç Şerefeli Cami. Geriden bakıldığında Selimiye, Eski Cami ve Üç Şerefeli Cami düzgün bir üçgen oluşturuyor. Üst köşede ve topografyaya göre zirvede Selimiye var. Buradan dik bir şekilde aşağı inildiğinde sol köşede Eski Cami, sağ köşede Üç Şerefeli Cami var. Bu üçgen ve ortasındaki çay bahçeleri, havuz ve yan taraftaki eski belediye binası göze oldukça hoş görünen tarihi-turistik bir plato oluşturuyor.

Üç Şerefeli Cami'nin adı pek çok açıdan ilklerle anılıyor. Mesela Selçuklu mimarisindeki çok kubbeli dönemden, tek kubbeli döneme geçişin ilk denemelerinden biri sayılıyor. Aynı zamanda Osmanlı mimari tarihinin ilk büyük revaklı avluya sahip camisi. Camiye girer girmez ana kubbenin altına geliniyor ve bu sadece Üç Şerefeli'ye ait bir özellik. Kubbelerdeki orijinal kalem işleriye Osmanlı camilerinde görülen en eski örnekler olarak kabul ediliyor. Kubbedeki "Meyve Sofrası" motifi hemen göze çarpıyor ki; bu da bir ilk. Cami enine dikdörtgen planıyla da bir ilke imza atmış. Büyük merkezî kubbesi; ikisi paye, dördü duvar payesi olmak üzere 6 dayanağa oturuyor. Yanlarda daha küçük ikişer kubbe ile örtülü kare bölümler var. İstanbul'daki birçok ünlü caminin kubbesinden daha büyük olan Üç Şerefeli'nin ana kubbesi (24 m.) kendi çapından daha büyük bir dikdörtgen alanı

örtüyor. Geometrik tasarımıyla Mimar Sinan'ın birçok altıgen çardaklı yapısı için prototip oluşturduğu da cami hakkında anlatılanlar arasında.

Dört minaresinin biri üç, biri iki, ikisi birer şerefeli olup; baklavalı, şişhaneli, çubuklu ve burmalı motiflerle bezenmişler. Yapıya adını veren üç şerefeli minare, Selimiye yapılarına kadar minarelerin en büyüğü kabul edilmiştir. Kulehıyla birlikte tam 76 m. uzunluğunda. Şerefelerine üç ayrı yoldan çıkılıyor ve bu özelliğiyle de bir ilk. Üç Şerefeli'nin bir başka özelliği; camisiyle birlikte kesme taş kullanılarak yapılan ilk minare oluşu. Baklavalı minare Fatih Sultan Mehmet, kuzeybatıdaki tek şerefeli minare Sultan I. Ahmet, burmalı minare ise Sultan II. Mustafa tarafından yaptırılmış. Caminin ilk ve asıl minaresi ise üç şerefeli olanı.

Makedonya Kulesi

Üç Şerefeli Camii'nin hemen alt tarafında birkaç yıkık hamam var. Güzel ve değişik yapılar ama harap vaziyettedirler. Onların arasında Makedonya Kulesi isimli bir kule ve etrafında surlar

var. Yapı, Türkler'den önceki zamandan kalma. Surlar ikinci yüzyılda yapılmış, kuleyi Bizans eklemiştir. Edirne valilerinden Hacı İzzet Paşa'nın kule üstüne yaptırdığı ahşap katlar ve koydurduğu saatler sonrasında burası "Saat Kulesi" olarak anılmaya başlanmıştır. Daha sonraları ahşap katlar yıkılarak yerine kâğıt üç kat inşa edilmiş ve Fransa'da yaptırılan yeni saatler kulenin yapımından iki yıl sonra konulmuştur. Halen kule çevresinde sürmekte olan kazılarda Roma dönemi buluntularına sıkça rastlanıyor.

Ciğer Tavayı Tatmadan Dönmeyin

Bu kadar mı? Daha gezilecek çok yer var Edirne'de. Ama arada uzunca bir mola da hiç fena olmaz. Edirne'nin o meşhur ciğer tavaşını tadını çıkara çıkara yemek için mola biraz uzunca tutmakta fayda var. Eğer vaktiniz varsa Edirne 1800 yıldır burada. Bir yere gittiği yok. Gelmişken acele etmeden, hiçbir yere yetişme kaygısı çekmeden bu lezzeti de tatmak gerek. Ciğer tava Edirne'nin en meşhur yerel yemeği. Zaten çarşı ciğerci dükkanlarıyla dolu. Girin birine ve siparişinizi verin. Tava ciğerin kendine has aromasının sırrı kızartma yağında. Ciğerin zarı soyulduktan sonra yaprak inceliğindeki dilimler halinde kesiliyor. Damar ve sinirler ayıklanıyor. Una bulanıyor ve içinde kızgın ayçiçek yağı bulunan tavaya atılıyor. Bir dakika kadar kızartıldıktan sonra, üzerine tuz serpilip

servis ediliyor. Yanında çoğu kez kurutulup kızartılan sivri biberle birlikte...

II. Beyazıd Külliyesi

Yemek faslını da geçtikten sonra sıra geldi II. Beyazıd Külliyesi'ni ziyarete. Külliye Tunca Nehri kıyısında. Bunun için Kervansaray Otelinin arkasından kalkan minibüslere binmek gerekiyor. II. Beyazıd Külliyesi Edirne'nin en önemli yapılarından biri sayılıyor. O yüzden görmeden dönmek olmaz. II. Beyazıd'ın Mimar Hayreddin'e yaptırdığı külliye; cami, tıp medresesi, imaret, darüşşifa, hamam, mutfak, erzak depoları gibi bölümlerle oldukça geniş bir alana yayılmış durumda ve küçük-küçük 100'e yakın kubbeyle örtülü.

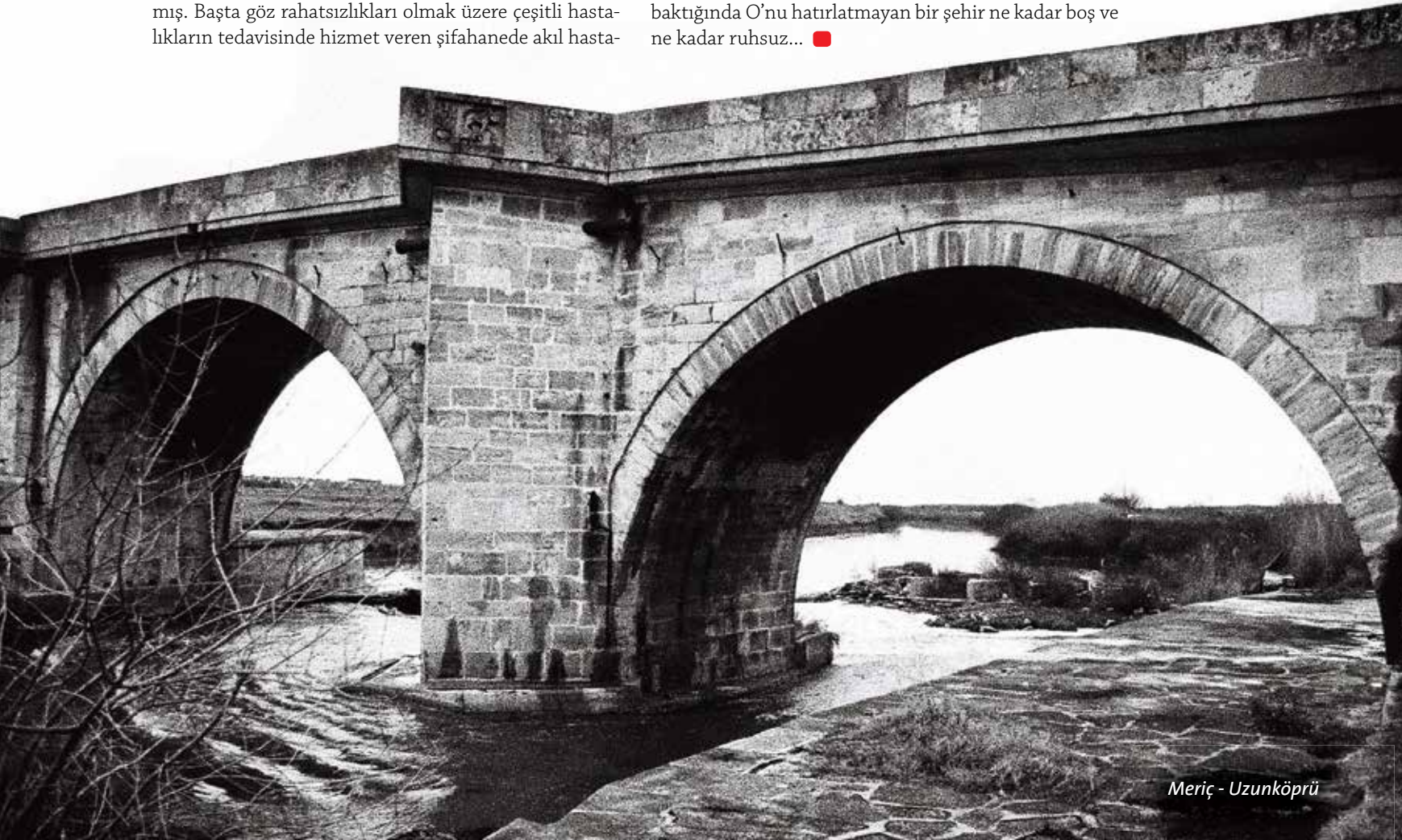
Yapı topluluğu içindeki en dikkat çekici bölüm tek kubbeli, iki minareli anıtsal cami. Caminin batısında Darüşşifa ve tıp medresesi var. Darüşşifa; büyük kubbeli bir bölüm ve çevresindeki altı küçük kubbeli oda ve beş sedirli sofadan oluşuyor. Ortası açık büyük kubbenin altında şadırvan var. Revaklarla çevrili ön avlunun yanlarındaysa akıl hastalarının iyileştirildikleri kubbeli hücreler bulunuyor.

Akıl hastalarının tedavi edildiği bölümde bir de musiki sahnesi var. Külliye aslına uygun olarak restore edilip, dekor mankenlerle olabildiğince canlandırılmaya çalışılmış. Başta göz rahatsızlıkları olmak üzere çeşitli hastalıkların tedavisinde hizmet veren şifahanede akıl hasta-

ları su sesi, güzel kokular ve müzikle tedavi edilirmiş. Her makam ayrı bir hastalığın tedavisinde kullanılmış. Mesela: Rast makamı; havale ve felç, Irak makamı; sert mizaç, sersemlik ve hafakan, İsfahan makamı; zihni açmak, zekayı arttırmak, anıları tazelemek için, Zirefgent makamı; sırt ve eklem ağrıları, Rehavi makamı; baş ağrısı, Büzürk makamı; ateşli hastalıklar ve zihni temizlemek, Neva makamı; gönül ferahlığı ve kötü düşünceleri uzaklaştırmak için, Zengule makamı; kalp hastalıkları, Hicaz makamı; idrar yolları rahatsızlıkları, cinsel problemler, Buselik makamı; kulunç ve bel ağrıları, Uşşak makamı; kalp, karaciğer, sıtma ve mide hastalıkları, Hüseyini makamı; çocukların kalp ve ruh rahatsızlıklarının tedavisi için kullanılmış. Musikideki Esmayı İlahi'nin yanı sıra Rahman suresi okunarak da çeşitli akıl hastalıklarının tedavisine çalışılmış.

Edirne'de Gün Batımı

Koca külliyei gezerken zamanın nasıl geçtiğini anlamıyor insan. Gökyüzü hafiften kızarmış... Minarelerin gölgeleri uzamış... İnsanların gölgeleri uzamış... Belli ki dönüş vakti yaklaşmış. Minibüsle çarşıya dönerken gözünüz güneşe takılı kalıyor sık sık. Minare silüetleri araya girmese belki hiç ayırmazsınız onları, gözü yakmayan o hüzünlü kızıl küreden. Ama boşverin. Olmasın. Minaresiz bir şehir?.. Düşünmesi bile ne kötü. Şöyle bir baktığımda O'nu hatırlatmayan bir şehir ne kadar boş ve ne kadar ruhsuz... ■

İCAZETLE DEVAM EDEN KUTLU BİR MÜESSESE: DAR'UL KURRA

***Kur'ân-ı Kerim'in okunuş şekilleri icazetli kurrallar tarafından
Peygamber Efendimiz'den alınmış, kesintiye uğramadan günümüze
kadar intikal ettirilmiştir.***

Yazan: Hafız Mustafa Demirkan

Kıraat İlminin Teşekkülü Hangi Zaruretle Olmuştur?

Kur'ân-ı Kerim'in, Allah (c.c)'in ezeli kelamı olması bakımından ilk, ba's olunuşta son olarak âhir zaman nebîsine tebliğ maksadıyla vahyolunuşundaki takdir, âdeta bir meclise en büyüğün en son gelmesi gibi bir mantık ve icâb-ı hâl neticesidir. Bununla beraber Kur'ân'ın bir hakikatler ummanı olan ve bütün hakikatleri çerçeveleyen azametli muhtevası kadar, okunuşu da büyük bir ehemmiyet arz etmektedir. Zira ondan Hâlık-ı Zîşân Hazretleri, "Kur'ân-ı Metlûv" yani tilavet olunan Kur'ân tavsifiyle bu mükemmelliğe işaret buyurmuştur. O halde tefsir ilmi gibi Kur'ân-ı Kerim'in okunuşuna ait olmak üzere bir ilmin oluşması da yukarıdaki ilâhî tavsifin bir neticesi olarak fiili ve ilmî bir zarurettir. İşte bu zarurettten yola çıkan meşhur alimlerden bazıları da mesailerini bu noktaya hasrederek "Kıraat İlmi"ni vücuda getirmişlerdir.

Gerçekten Sure-i Hicr'de Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Kerim'e mana ve lâfız itibarıyla olan muhafazası hakkında "Onu biz indirdik, biz koruyacağız." (Hicr, 9) buyurmaktadır. Büyük müfessirler bu âyet-i kerîmeyi tefsir ederken Kur'ân-ı Kerim'in sadece mana ve lafız itibarıyla değil, okunuş itibarıyla da korunacağı ve bunun temini maksadının icabı olarak da huffaz (hafızlar) silsilesinin hiçbir zaman kesintiye uğramayacağı kanaatini izhar etmişlerdir. Hakikaten sahabe neslinden başlamak üzere Kur'ân-ı Kerim'in muhafazasına hem lafız ve hem de kıraat itibarıyla himmet edildiği ve bu himmet sahiplerinin bunca harbe, darbe,

karışıklığa rağmen kesintiye uğramadan ahenkli bir silsile halinde devam edip geldiği tarihin sonsuz şahadetiyle sabit bulunmaktadır.

Kıraat İlmini Nasıl Tarif Ederiz?

Bu ilimde ilk esas, Kur'ân-ı Kerim'in Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) fem-i (ağız) muhsinlerinden nasıl bir ses ile sâdır oldu ise o şekilde okunmasını temin etmektir. Gerek harfler ve gerekse kelimelerin telaffuz şekli Peygamber (s.a.v.)'in fem-i muhsinlerinden ne suretle sâdır olmuş ise aynen ve hiçbir tahrifata maruz kalmaksızın ve sahih senetlerle bize kadar intikal ettirilmiştir. Uzun asırlar boyunca bir kesinti veya unutmaya maruz kalmaksızın zamanımıza kadar ulaşmıştır ki, Kur'ân-ı Kerim'e muhatap olmak saadetine ilaveten bu da bize bir lütfu ilahîdir. Bu keyfiyetin de sadece nazârî olarak kâğıt üzerinde kalmayıp canlı vasıtalar suretiyle kıyamete kadar teselsülü aynen o azametli Kitab-ı İlahî'nin tahriften korunması gibi Allah (c.c)'in teminatı altındadır. Yani, o yüce varlık'ın kefaleti ile garantilidir. Çünkü masuniyet (korunma) hususundaki te'minât-ı ilâhiyye sadece onun yüklendiği manalar itibarıyla değil, aynı zamanda lâfız ve ses hususiyetlerini de ihtiva eder.

Bu İlmin Eğitimi Nasıl Gerçekleşmektedir?

Kur'ân-ı Kerim'in ses itibarıyla öğrenimi iki yolla gerçekleşir:

Kitab-ı İlahî'nin tahriften korunması Allah (c.c)'ın teminatı altındadır. Yani, o yüce varlık'ın kefaleti ile garantilidir. Çünkü masuniyet (korunma) hususundaki te'minât-ı ilâhiyye sadece onun yüklediği manalar itibariyle değil, aynı zamanda lâfız ve ses hususiyetlerini de ihtiva eder.

Arz: Bu yolla yapılan eğitimde talebe okur, hoca dinler ve gerekli yerlerde müdahale ederek telaffuz bozukluklarını düzeltir.

İstima': Bu yolla gerçekleşen kıraat tahsilinde önce kıraat âlimi okur, talebeler onu dinler ve telaffuz şeklini taklit etme alıştırmalarıyla düzeltirler.

Kıraat ilminde bu iki tarz dışında bir usul kabul edilmez. Bu tarz faaliyet, teselsül itibariyle Peygamber Efendimiz'de son bulur.

Kıraat İlim Olarak Ne Zaman Teşekkül Etmiş Ve Bu İlme Dair Eserler Ne Zaman Ortaya Çıkmıştır?

İlk darul kurra Peygamber Efendimiz'in görevlendirmesiyle Mus'ab bin Umeyr (r.a.) tarafından Medine-i Münevvere'de kurulmuştur. Mekke-i Mükerrreme'de bu görevi Muaz ibni Cebel ve İbni Abbas (r.a.) üstlenmiş, Kufede de İbni Mesud 4.000 kadar kari yetiştirmiştir.

Ashabın kurrâlarından olan Ebû'd-Derdâ (r.a.) Hazretleri Şam-ı Şerîf'in fethinde Şam'a kadı tayin olundu ve burada kıraat talimiyle meşgul oldu.

Ümmet-i Muhammed'den pek çok zevat-ı kirâm nefeslerini bilhassa Kur'ân-ı Kerim'in lafızlarının kıraat vucuhunun (okunuş şekilleri) talimine vakfederek günümüze kadar Müslümanların uyduğu önemli âlimler olmuşlardır.

Bu zevattan "eimme-i seb'a" (yedi imam) ki, Nâfi, İbn-i Kesîr, Ebû Âmir, İbn-i Âmir, Âsım, Hamze, Kısâi ve râvîleri... "Eimme-i Selâse" (üç imam) ki, Ebû Câfer, Ya'kub, Halefu Âşir Hazretleri olup bu hususta en çok şöhret bulan bu on zevât-ı kiramdır. Kurrâ arasında, bunlar "Eimme-i Aşere" (on imam) namıyla maruftur. Onların rivayet ve ahzlarıyla sabit olan kıraat, makbul ve mütedavildir. Bu zatların bazıları sahabe-i kiramdan ve bazıları tâbiinin büyüklelerinden kıraat-ı Kur'âniyye'yi almışlardır. Eimme-i Seb'adan olan İbn-i Âmir Hazretleri, bizzat Ebû'd-Derdâ (r.a.) Hazretleri'nden kıraat ilmini almış, Ebû'd-Derdâ Hazretleri'nin vefatından sonra da talim-i Kur'ân-ı Kerim kendisine intikal etmiştir.

İlm-i kıraatte ilk kitap telif edenler Ebû Ubeyd el-Kasım İbni Selâm, Ebû Amr ed-Dânî, İmâm Şâtîbî, İmâm-ı Sehâvî ve İmâm-ı Cebrî Hazretleri'dir. İlm-i Kıraatta asar-ı nâfiyasıyla (faydalı eserleriyle) en ziyade şöhret kazanan muhaddislerin sonuncusu İmâm Şemseddin Muhammed İbnü'l-Cezerî Hazretleri'dir. Şam'dan

Mısır'a azimetre, Mısır'da bir müddet tedris-i neşr-i kıraat ettikten sonra 798 sene-i hicriyyesinde cennet-mekân gazi Sultan Beyazid Han aleyhirrahmetu velgufrân hazretleri saltanatında Bursa'ya gelerek Kur'an'ın kıraat vücuhunu burada öğretmekle meşgul olmuştur. Burada tarik-i takribden (açıklaması aşağıda) "Neşr-i Kebir", "Neşr-i Sağır" ve "Tayyibe" kitaplarını, tarik-i aşere'den "Tahbir" vs. kitaplarını te'lif ile bu ümmet-i merhumeyi ihya eylemiştir.

Kurrallar arasında tarik-i seb'a ve tarik-i aşere namıyla iki meşhur tarik vardır. İmam-ı Ebû Amr ed-Dâni'nin "Kitabu't-Teysir"i ile İmam-ı Şâtibi'nin "Hırzu'l-Emâni" namıyla isimlendirdiği "Kaside-i Lâmiye"sinin ihtivâ ettiği kıraat şekillerine tarik-i seb'a, İmam-ı Şemseddin Muhammed İbn-i Cezeri'nin "Tahbir"i ile "ed-Dürre" namı ile isimlenmiş bulunan münderecât-ı muhteviyatına tarik-i aşere namı verilmiştir. Bundan başka bir de tarik-i takrip vardır ki, eimme-i aşere kurrasının her bir râvilerinin râvileri arasında hâsıl olan cüz'i ve fer'i ihtilaflara riayet ederek tafsilatlı olarak kıraat öğrenmedir. Ahz-ı kıraat-ı aşere iki sene ve ahz-ı kıraat-ı takrib bir buçuk sene olmak üzere toplam üç buçuk senede tamamlanmaktadır.

Gerek kıraat-ı seb'a ve aşere'de gerekse tarik-i takribde kıraat şekillerinin toplanma ve tertibi itibariyle kurrallar arasında iki tarik mütedavil ve makbuldür. Birincisine "Tarik-i Teysir" namı verilir ki, Ebu Amr ed-Dâni'nin "Teysir"i ile İmam Cezeri'nin "Tahbir"ini asıl kabul edip bunlara "Kaside-i Şâtibiyye" ve "Dürre"yi ilave etmekten ibarettir. Sonraları bu tarik, tarik-i İstanbul namıyla şöhret bulmuştur. Şöyle ki, hicri 9. asrın ortalarında cennet-mekân Kanunî Sultan Süleyman Hazretleri'nin emir ve fermanı ile Sadrazam Tavil Mehmed Paşa, Mısır'da Kur'an talim ve tedris-i ile şöhret bulan Şeyh Ahmed el-Mesiri el-Mısri Hazretleri'ni Dersaadet'e (İstanbul'a) getirtip Hazret-i Halid Ebû Eyyub el-Ensâri -radiyallâhu anhu'l Bârî- Cami-i şerifine imam tayin etmiş, hicri 1006 tarihine kadar adı geçen camide "Tarik-i Teysir"i esas alarak kıraat ilmini öğretmiştir. El-Mısri'nin yetiştirdiği öğrenciler Osmanlı Devleti'nin her tarafına dağılarak nice talebeler yetiştirmişlerdir. 1000 tarihinden sonra bu Tarik-i Teysir, herkes arasında Tarik-i İstanbul adıyla anılmaya başlamıştır.

Merhum üstadımız Hacı Hâfız Abdurrahman Gürses Hazretleri bu silsileye mensup olarak vücûh-u kıraat ilmini yaymıştır.

Tarikten ikincisine "Tarik-i Şâtibiyye" ismi verilir. Çünkü bu tarikte "Şâtibiyye" ile "Dürre" asıl kabul edilmiş, "Teysir" ile "Tahbir" bu asla ilave edilmiştir. Şeyh Nasruddin-i Dablavi'nin talebelerinden Şeyh Şehâzetu'l-Yemeni tarik-i şâtibiyyeyi bilintizam Mısır'da yaydığı için son zamanlarda bu tarik de "Tarik-i Mısır" adını almıştır.

Tarik-i İstanbul mensubundan olan bazı büyük kurrallar hac etmek üzere Hicaz'a giderken Mısır'a uğrayıp saygı ve teberrük maksadıyla Tarik-i Mısır'ı ahz ve telakki et-

mişlerse de, asıl Tarik-i Mısır'ın Osmanlı Devletinde yayılması, hicri 1088'de Mısır'da Şeyh Ali el-Mansûri'nin Dersaadet'e davet edilip Tarik-i Mısır'ı tedrisi ile vaki olan büyük himmeti sayesinde. Şeyh Ali el-Mansûri vücuh ve rivâyât-ı muhtâreyi beyan hakkında "Kütüb-i Nâfiâ"yı tedvin etmiştir. Hicri 1088 tarihinden sonra bu Tarik-i Şâtibiyye, Osmanlı Devletinde dahi Tarik-i Mısır adıyla şöhret bulmuştur.

Bu yönüyle bütün Osmanlı Devleti'nde ve bilhassa Dersaadet'te hem Tarik-i İstanbul ve hem de Tarik-i Mısır yaygın olup bugüne kadar bu iki tarikin erbabı mevcut bulunmuştur. Allah (c.c.) bunların adetlerini kıyamete kadar çoğaltarak bilâd-ı İslamiye'den eksik eylemeyip berekâtü füyûzâtından mahrum bırakmasın.

Merhum hocamız Kesikbacak Hacı Hafız İsmail Bayrı Hazretleri de bulunduğu asırda Mısır tarikinde şöhret bulup Kıraat ilmini yaymada muvaffak olanların başında gelir.

Tarik-i İstanbul ve Tarik-i Mısır'da ikişer farklı yol tutulmuş ve muteber olmuştur. Tarik-i İstanbul'da yollardan bir tanesi, "İtilaf" adlı kitabın müellifi Sahih-i Buhârî'nin şârihi Yusuf Efendizâde Şeyh Abdullah Efendi Hazretleri'nin mesleki (yolu) olup kıratı eda etmede "azimet" yönünü tercih etmiştir. Mesleğin ikincisi Kastamonu Şeyh Ah-

El-Mısır'nin yetiştirdiği öğrenciler Osmanlı Devleti'nin her tarafına dağılarak nice talebeler yetiştirmişlerdir. 1000 tarihinden sonra bu Tarik-i Teysîrî, herkes arasında Tarik-i İstanbul adıyla anılmaya başlamıştır. Merhum hocamız Kesikbacak Hacı Hafız İsmail Bayrı Hazretleri de bulunduğu asırda Mısır tarikinde şöhret bulup Kıraat ilmini yaymada muvaffak olanların başında gelir.

med es-Sofî Hazretleri'nin mesleki olup vücuh-u kıraatin "ruhsat" yönü tercih edilmiştir.

Tarik-ı Mısır'da birinci meslek (yol) Şeyh Muhammed en-Nuaymi Hazretleri'nin mesleki olup telif buyurduğu "Mutkin" adlı kitabında Mısır tarikinin "azimet" yönünü tercih etmesiyle meslek sahibi olmuştur. İkinci meslek Şeyh Atâullah Hazretleri'nin mesleğidir ki, Mısır tarikinin

"ruhsat" yönünü talim ve tedris eylemesiyle meslek sahibi olmuştur. Daha sonraları Ataullah mesleğini açıklayan "Mürşidü'd-Talebe" adlı kitap telif olunmuştur. 1082 tarihlerinde Şeyh Ahmed ibni Muhammed ed-Dimyâti hazretleri "İthafu'l-Beşer fi'l-Kıraati el-Erbaati'l-Aşer" adlı kitabı telif ve bu ilm-i şerife hizmeti fevkalade olmuştur.

Şeyh Hamid ibni Abdilfettah el-Pâlûvî hazretleri tarafından telif olunan "Zübdetü'l-İrfân" adlı kitaba Eyüb Cami-i Şerifi imamı Abdullah Efendizâde Molla Efendi lakaplı merhum Muhammed Emin Efendi'nin 1270 tarihinde yazdığı "Umdetü'l-Hallânfi İzahî Zübdetü'l-İrfân" adındaki şerhinde bu dört meslek (yol) konu edilerek kıraat ilmine büyük hizmet etmişlerdir.

Bizde kıraat-ı aşerede esas alınarak takip edilen kaynaklar "Zübdetü'l-İrfân" ve "Umdetu'l-Hallân" adlı kitaplardır. Takribde ise "İthafu'l-Beşer fi'l-Kıraati el-Erbaati'l-Aşer" adlı kitaptır. Buna ilaveten bütün sahih kıraat şekillerini ihtiva eden Hatimetü'l Muhaddisin İmam Şemseddin Muhammed ibni Muhammed el-Cezerî Hazretleri'nin telif buyurduğu 1015 beyitten ibaret "et-Tayyibe" kitab-ı manzumesi ile "Neşr-i Kebir" ve "Neşr-i Sağır" kütüb-i mensûresidir.

Daha sonraki âlimler de Kur'an-ı Kerim lafızlarının kıraat şekilleri ve edasının ilk ağızlardan alınıp günümüze kadar nakledilerek korunduğu ve de lafızların yazılışlarını teyit eden nice eserler vücuda getirerek İslam Ümmetine büyük hizmet etmişlerdir.

Binaenaleyh erkân-ı ahz-ı Kur'an-ı Kerim üç olup; birincisi Arapça kaidelere uygun, ikincisi resm-i hatt-ı Osmaniyeye mutabık, üçüncüsü de ittisal-i senettir ki, bu ittisal-i sened Peygamber Efendimiz'e müteselsilen ve muttasılan fem-i muhsininden Kur'an-ı Kerim'in elfaz-ı şerifesinin vücuh ve kıraatinin edasını ahz ve talimdir. Zira silsile-i ahzu edayı kıraat muntazamen ve muttasılan Zat-ı Risâletpenâhi (s.a.v.) Efendimiz'de nihayet bulmakla muteberdir.

Bu ilm-i şerif, diğer ilimlere makis değildir. Çünkü diğer ilimler kitaplardan tahsil olunabilir. Fakat kıraat-ü tilavet ve vücuh-u Kur'an-ı Kerim'in edası için behemehal kitapla beraber bu ilimde mahareti olan fem-i muhsinden ahz ve telakki etmek lazımdır. ■

İSTANBUL'DA CENNETTEN BİR KÖŞE: MİHRABAT KORUSU...

Yüzyıllar boyu padişahlara, hanım sultanlara, sadrazamlara gezinti mekânı olmuş, mehtaplı gecelerde sazlı sözlü boğaz eğlencelerine tanıklık etmiş Mihrabat Korusu; iki yıldan bu yana kafe ve yürüyüş parkurları, piknik alanları ve anfiyatrosuyla tüm İstanbullulara hizmet veriyor...

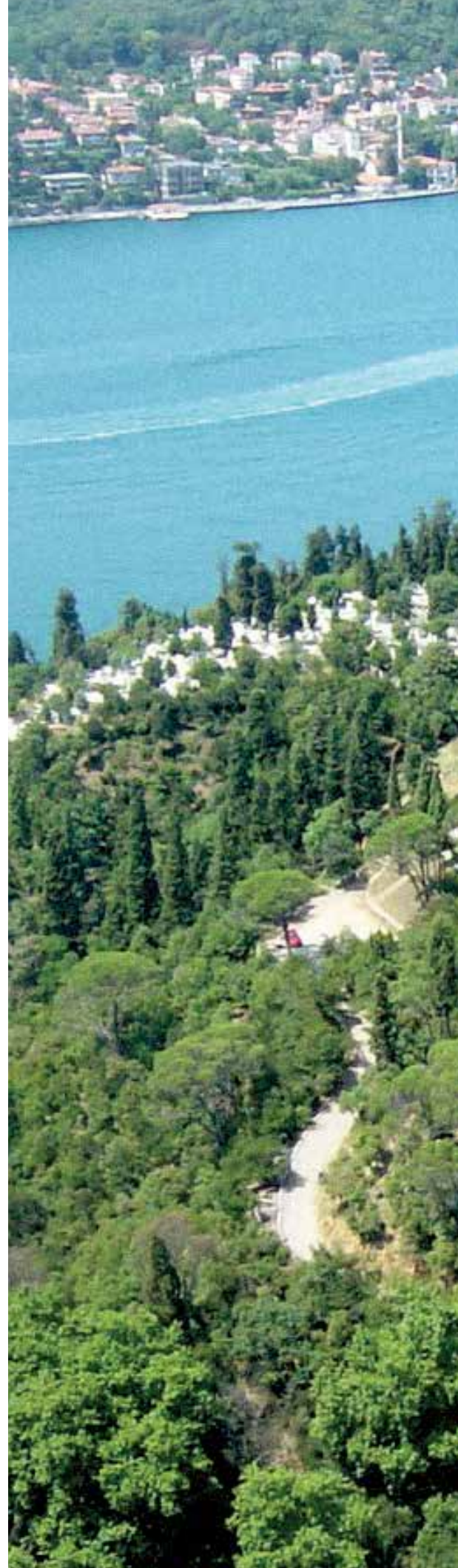
İki Denizin Birbirine Kavuştuğu Şehirde Bir Koru

Mihrabat Korusu; Kanlıca sırtlarında, Boğaziçi'nin iki gerdanlığını ve boğazın tüm kıvrımlarını kuş bakışı kucaklayan muhteşem bir manzaraya sahip. Hangi köşesine giderseniz gidin; günün her saati Boğaziçi'nin ayrı bir güzelliğini, ayrı bir rengini keşfedersiniz bu tarihi koruda. Çünkü güneş her semtine ayrı bir renk verir Boğaziçi'nin ve hiçbir ânı aynı değildir iki denizin birbirine kavuştuğu bu şehrin...

Yahya Kemal'e İlham Veren Patika Yollar

Koru, adını Sadrazam Nevşehirli Damat İbrahim Paşa tarafından III. Ahmet (1703-1730) için yaptırılan Mihrabat Kasrı'ndan alıyor. Bir dönem Vecihi Paşa'nın tasarrufunda kalan Mihrabat Korusu daha sonraları Sultan Abdülhamit Han'ın Berlin Büyükelçisi Sadullah Paşa'nın eşi Necibe Hanım tarafından, Mısırlı Abbas Halim Paşa'nın kızı Rukiyye Hanıma yüz görümlüğü olarak hediye edilmiş. Ancak korya adını veren kasır Patrona Halil Ayaklanması'nda yakılmış.

Korunun; Sultan I. Mahmut'un (1730-1754) at gezileri yaptığı, şair Yahya Kemal'in en güzel şiirlerini yazmak için ilham beklediği patika

Mihrabat Korusu, piknik balkonları, koşu ve yürüyüş parkurları, oyun alanları ve anfiyatrosu ile haftasonları şehrin stresinden uzaklaşıp, rahat bir nefes almak isteyenlerle dolup taşıyor.

yollarında dolaşırken; fıstık çamlarının hakimiyetindeki geniş yeşil alanda defne, çınar, erguvan, servi ve ihlamur ağaçlarının tertemiz kokusuyla birlikte eski zamanların o tahassürlü havası da doluyor içinize.

Boğaz'a En Hakim Nuktada Bir Restoran: Mihrabat

Mihrabat'ın restoran ve kafe bölümleri; korunun hemen girişine, Boğaz'ın en hakim noktasına yerleştirilmiş. Türk, İtalyan ve Osmanlı mutfaklarından seçkin lezzetlerin sunulduğu zengin mönüsü aynı mekânda farklı damak zevklerine hitap ediyor. İspanaklı levrek fletodan, kuzu tandıra, soya soslu piliçten, estergon soslu bonfileye, farklı mutfakların özel sunumları ve özgün lezzetleri ikram ediliyor konuklara. Ayrıca Mihrabat'a özgü çeşitli spesyallerin yanı sıra et ve balık ızgarayı, toprak çömlekte özel olarak mayalanmış Kanlıca Yoğurdu'nu da unutmamak lazım.

Kişi başına 30-35 ytl arası keyifli bir öğlen ya da akşam yemeği yemenin mümkün olduğu restoran; yaz aylarında 08:00-01:00 kış aylarında 08:00-24:00 saatleri arasında hizmet veriyor.

Şehirlerin En Güzelinin Şahitliğinde Mutlu Bir İzdivaç

Bahçe bölümüyle birlikte bin kişiye kadar hizmet verebilen mekân; düğün, sünnet, nişan ve iş toplantıları için sıkça tercih ediliyor. En mutlu günlerini bir bahçe düğünüyle, şehirlerin en

güzelinin şahitliğinde ölümsüzleştirmek isteyen çiftler için belki de en cazip adres Mihrabat. Öyle ya; kuru adını bile bir düğün, evlilik vesilesiyle almış...

Çocuklarla Kim İlgilenecek Derdi Yok

Ailelerin gözü arkada kalmadan gönül rahatlığıyla eğlenebilmeleri için haftasonu düzenlenen organizasyon ve eğlencelerde çocuklarla ilgilenecek animatörler de bulunuyor. 350 araçlık alanıyla konuklarına otopark stresi yaşatmıyor.

Sedir Cafe'de Nargile Keyfi

Pazar "Brunch"larını bilhassa tavsiye ederiz. Hamur işleri ve tatlıların da yer aldığı şık bir brunch'a rağmen "karnım tok" diyorsanız, hemen yan taraftaki Sedir Cafe'de; Boğaz'ın maviliklerine karşı nargilenizi tütürebilir ya da kuş cıvıltıları eşliğinde gazetenizi, derginizi okurken sıcak çayınızı yudumlayabilir, laptop'unuz yanınızdaysa kablosuz internet olanağından da faydalanabilirsiniz.

Restoran ve kafesinin yanı sıra içinde; piknik balkonları, koşu ve yürüyüş parkurları, oyun alanları ve anfiyatrosu bulunan Mihrabat Korusu, haftasonları şehrin

stresinden uzaklaşıp, rahat bir nefes almak isteyenlerle dolup taşıyor.

Anfiyatroda Açık hava Etkinlikleri

Fıstık ağaçlarının gölgesindeki yaklaşık 15.000 m²'lik alanın ortasına konuşlandırılmış anfiyatrosu korunun tepesinde. 500 kişilik oturma kapasitesi ve 200 araçlık kendi otoparkı bulunan anfiyatrosu, yaz aylarında çok çeşitli organizasyonlara ev sahipliği yapıyor. Hususi konserler, dernek, vakıf ve diğer sivil toplum örgütlerinin açık hava toplantıları, özel gösteriler bunların başlıcaları...

Yabancı Turistler İçin de Bir Çekim Merkezi

Koru, eşsiz manzarasıyla; İstanbul'u ziyarete gelen yabancı turistler için de bir çekim merkezi. Yılda yaklaşık 10 bin turist ağırlıyor. Ancak bu rakamın çok yakın bir gelecekte yılda 100 bine çıkarılması için gereken hazırlıklar da şimdiden yapılıyor. İşletme bünyesinde kurulan turizm departmanı ve profesyonel turizm ekibi; korunun tanıtımı, turist sayısını artırmak ve ziyaretçilerin memnuniyetini sağlamak için neredeyse insanüstü bir gayretle çalışıyor.

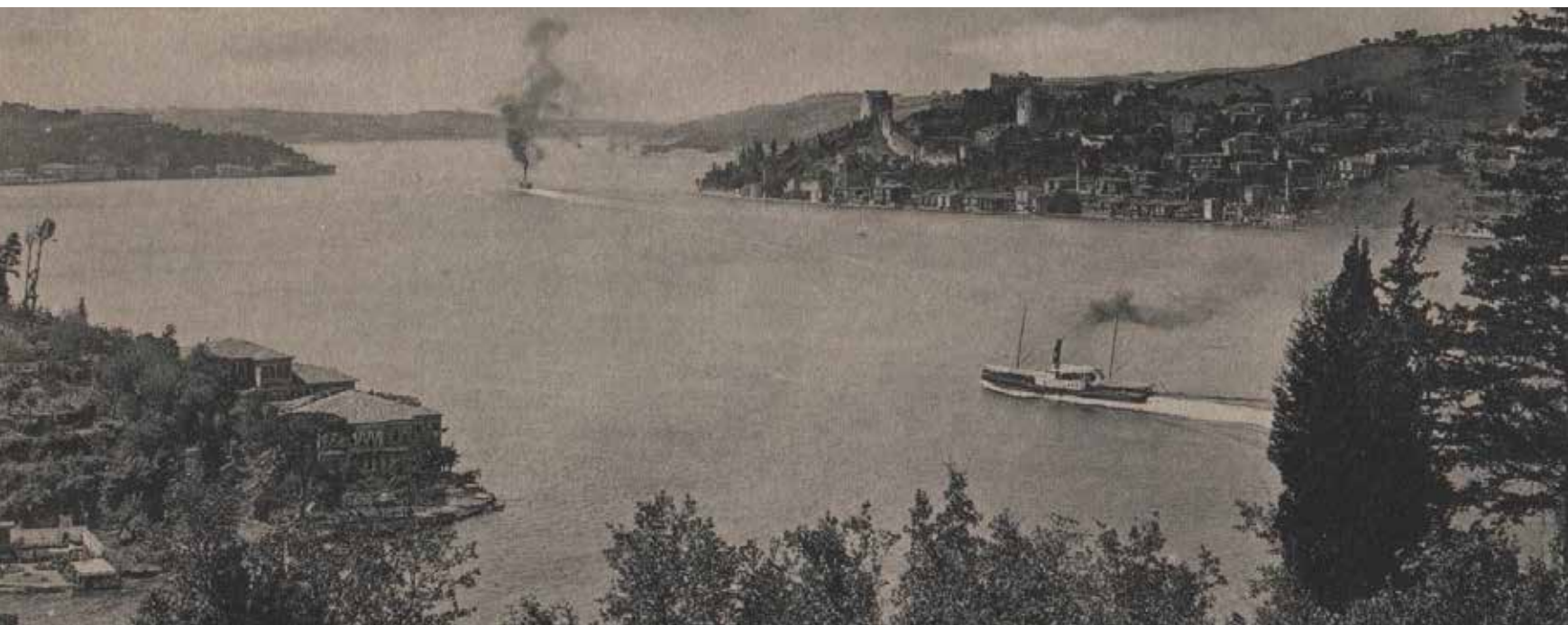

Mihrabat Korusu, eşsiz manzarasıyla; İstanbul'u ziyarete gelen yabancı turistler için de bir çekim merkezi. Yılda yaklaşık 10 bin turist ağırlıyor. Ancak bu rakamın çok yakın zamanda yılda 100 bine çıkarılması planlanıyor.

Doğayla İç İçe Bir Yaşam Merkezi

Kurumsal yatırımlara da gereken ağırlık veriliyor Mihrabat'ta. Özellikle çeşitli şirket eğitim toplantılarının, ürün tanıtım kokteyllerinin, şirket pikniklerinin daha verimli ve konforlu olması için çok yönlü yatırım ve çalışmalar yapılıyor. Mutfakta daha farklı lezzetler yakalamak için gıda mühendisleri ve gurmelardan oluşan ar-ge departmanı oluşturulma aşamasında. Önümüzdeki yıl korunun içinde bir paintball sahası kurulacak. Herkesin kendinden ve kendi yöresinden bir şeyler bulabilmesi için yöresel mimarilerin özelliklerini taşıyan; yöre mutfaklarının yer aldığı bölümler, mini golf sahası, seyir kulesi, el sanatları merkezleri ile Mihrabat Korusu'nu daha halkla ve doğayla iç içe, daha kaliteli, daha şık bir yaşam merkezi haline getirmek amaçlanıyor. ■

KONSANTRASYON, HIZ VE DAYANIKLILIK SPORU: TENiS

Tenis, burjuva sporu olarak bilinir çoğunlukla. Oysa son dönemlerde geleneksel sınıfsal kökenlerinden ayrılıp, daha geniş kitlelerin ilgisini üzerine çekmekte. Kort, kıyafet ve hareketleriyle dışarıdan çok zarif bir spormuş gibi görünse de -öyle olmakla beraber- aynı zamanda; konsantrasyon, irade, hız ve dayanıklılık da isteyen bir spor.

Tenin Tarihi

Eski Mısır, Pers ve Yunanlıların hatta Meksika'daki Toltec yerlilerinin bundan binlerce yıl önce tenise benzer oyunlar oynadığından söz edilse de tenisin atası diyebileceğimiz oyunun tarihi 12. yy.'a dayanır. O tarihlerde İngiliz ve Fransız asilzadelerinin; evlerinin bahçesindeki dört tarafı duvarla çevrili, üzeri fileyle örtülü beton zeminlerde bu oyunu oynadığı bilinir. İlk zamanlarda çıplak elle oynanan bir oyunken, sert topların elleri çok acıttığı gerekçesiyle daha sonraları eldivenler girmiş devreye. Eldivenler de yeterli gelmeyince raketler kullanılmaya başlanmıştır.

Bir İngiliz subayı olan Binbaşı Walter Clopton Wingfield, 1873 yılında çim tenisini icad eden kişi olarak kayıtlara geçmiştir. Wingfield, oyunun patentini alıp, İngiltere başta olmak üzere çeşitli ülkelere, oyun için gerekli olan tenis fileleri ve toplarını satmaya başlamıştır. Wingfield'in uyguladığı pazarlama yöntemlerinin de yardımıyla çim tenisinin popüleritesi giderek artmıştır.

1874'te Amerika'ya ulaşan tenis, 1880'lere doğru Avustralya'ya kadar yayılmıştır. 1896'dan itibaren olimpiyat oyunlarından biridir artık.

İlk tenis turnuvası 1877 yılında Wimbledon'da düzenlenmiştir. Ancak turnuva komitesi uygulanmakta olan kuralları yeterli bulmayınca, devrin kriket klübünün üç üyesi: Messrs Julian Marshall, Henry Jones ve C.G. Hethcote'a kuralları belirleme ve düzenleme görevini vermiştir ki; bu üç kişinin belirlediği kurallar hâla temel olarak kullanımdadır.

Tenis tarihinde ilk uluslararası maç, 1883 Temmuz'unda Amerikalı Clark kardeşler ile İngiliz ikizler Renshawlar arasında olmuştur. Bayanlar arasında ilk yarışmaya 1884'te yapılmıştır.

Türkiye'de Tenis

Tenis Türkiye'ye İngiliz diplomatlar tarafından getirilmiştir. 1905'te İzmir Bornova ve Karşıyaka'da İngilizler arasında tenis oynadığı biliniyor. Türklerin ilk tenis oynadığı tarih olarak 1915'i zikredebiliyoruz. O yıllarda ilk olarak Türkiye'deki Amerikan kolejlerinde tenis oynamaya başlanmıştır.

İlk tenis federasyonu ise cumhuriyetle aynı yıl; 1923'te kuruldu. 1926 yılındaysa ilk müsabaka organizasyonu gerçekleştirildi. Bu ilk şampiyonada teklerde Suat Subay, çiftlerde Suat Subay-Sedat Erkoğlu ikilisi birinciliği elde ederek, aynı zamanda Türk tenis tarihine de isimlerini yazdırmış oldular.

Türk tenisçilerinin uluslararası alanda ilk katıldıkları organizasyon; 1930 Balkan Şampiyonası oldu. Bu şampiyonada çiftlerde Sedat Erkoğlu-Vahram Şirinyan birinciliği elde ettiler. Böylelikle Türk tenisi uluslararası alandaki ilk başarısını da kazanmış oldu. 1980 yılında İzmir'de yapılan İslam Oyunları'nda tek bayanlarda Tefika Celaloğlu, çift bayanlarda Tefika Celaloğlu-Emel Erdem çifti ve karışıkta Tefika Celaloğlu ile Kemal Ambar çiftinin şampiyonlukları Türk tenisinin en önemli başarıları arasında yer aldı.

KIRMIZI
BEYAZ

71

spor

Tenis Nasıl Oynanır?

Amaç

Tenis dikdörtgen şeklindeki kort adı verilen bir sahada iki veya dört kişi tarafından oynanır. Top, raketle vurularak, sahanın ortasındaki ağıın üzerinden geçirilir. Amaç, topa rakip oyuncunun karşılayamayacağı bir şekilde vurarak puan kazanmaktır.

Kort

Tenis kortunun uzunluğu 23,77 m., eni 8,2 m.'dir. Dört kişinin oynadığı kortlar biraz daha geniştir. Kortun tam ortasında 0,91m. yükseklikte bir ağ, orta çizgiden her iki tarafa 6,4 m uzaklıkta servis çizgileri bulunur. Çift kişiyle oynanan kortlarda bir de kortun boyuna olan diğer bir çizgi vardır. Kortun yüzeyi çimen, beton, tahta gibi maddelerle kaplı olabilir.

Puanlama

Oyunda alınan puanlar sayı, oyun, set ve maç olarak adlandırılır. Topu karşı tarafa geçiremeyen tarafın karşısındaki rakip puan kazanır. Bir tarafın oyunu kazanabilmesi için dört sayı kazanması gerekir. İlk üç sayıda kazanılan puanlar sırayla 15, 30 ve 40'tır. Dördüncü sayı oyun sayıdır. Her iki tarafın 3 sayı sonucunda puanlarının 40-40 eşit olması halinde; oyunu kazanmak için bir avantaj olmak üzere, peşpeşe iki sayı almak icab eder. Alınmazsa tekrar beraberlik olur. 30-0'lık bir skora 30-Löve adı verilir. Altı oyun kazanıldığında set kazanılmış olur. Netice 5-5 ise seti kazanmak için bir tarafın peşpeşe iki oyun kazanması gerekir. Oyun eğer erkek ve kadınlı oynanıyorsa üç setin ikisini, erkekler oynuyorsa beş setin üçünü alan maçı kazanır.

Puanlama sistemindeki ilginç kurallar, bazen maçların çok uzun sürmesine sebep olabiliyordu. Mesela; teklerde en uzun maç 1966'da Varşova'da King's Cup Turnuvası'nda oynanmıştır. 126 oyun neticesinde maç; 27-29, 31-29, 6-4 skoruyla bitmiştir. Çiftlerdeki en uzun maça 1967'de Newport Casino davetinde ger-

çekleşmiştir. Tam 147 oyun sürmüştür. Neticede maç 3-6, 49-47, 22-20 skoruyla bitmiştir. Ancak bu tür uzun maratonları önlemek için 1970'te puan sisteminde bazı değişiklikler yapıldı. Buna göre oyunlar 6-6 ise sırayla atılan 9 servisten 5'ini atan seti veya maçı kazanır.

Kurallar

Hangi oyuncunun hangi tarafta oynayacağını ve hangisinin ilk servisi atacağını tespit etmek için para atılır. İlk servis kort dışından atılır. Atılan serviste topun ağa ve karşı sahanın dışına çıkmaması gerekir. Peşpeşe iki servisi kaybeden sayıyı kaybeder. Ağa çarparak karşı sahaya düşen servise "let ball" denir. Bu durumda servis yenilenir. Ağa değme oyun içinde olursa oyun devam eder. Servisler sırayla kortun sağ ve sol dışından atılır. Tek sayılı oyunlarda kort değiştirilir. Topa, yere vurmadan veya bir kere zıpladıktan sonra vurulur.

Oyunun Devamlılığı

Oyuncuların saha değiştirmeleri sırasında oyun yeniden başlayana kadar 90 sn. mola verilir. İki puan arasındaki süre 20 saniyeyi aşamaz. Kaza veya sakatlık sebebiyle hakem 3 dk.'lık mola verebilir. Oyuncunun oyuna devam etmesini etkileyecek bir olayın meydana gelmesi halinde hakem oyuna ara verebilir. Erkeklerde 3. bayanlarda 2. setten sonra 10 dk. dinlenme verilir. Bu hususlar tenis federasyonları tarafından değiştirilebilir. Ayrıca tertip komiteleri maçtan önceki ısınma sürelerini değiştirebilirler. Hakem önceden ikaz etmek şartıyla kural dışı davranan oyuncuyu diskalifiye edebilir.

Tenisin Esasları

Topa vuruş şekilleri servis, ön ve arka sürüşler, vole ve küt inme olmak üzere beş türdür. Raketin tutuş şekli oyuncuya bağlıdır; doğulu, kıtasal ve batılı gibi adlar alır. Doğulu ve kıtasal tutuş şeklinde raketin iki yüzü, batılı şekildeyse raketin tek yüzü kullanılır. Ön ve arka sürüşler topun yatay vuruşla karşı sahaya gönderilmesidir. Vole, topun raketle duvar gibi kesilmesi; küt inme, yüksek toplara servis atar gibi vurulmasıdır.

Teniste Malzeme

Raket

Raket tenis oynayabilmeniz için gereken başlıca ekipmandır. Onun için raket alırken kullandıkça kolunuzun bir uzantısıymış gibi hissedebileceğiniz bir raket seçmeniz en doğru yoldur. Temel özelliklerini iyice inceleyin ve raketinizin isteklerinizi karşıladığına emin olun. Ağırlık ya da el ölçüsü konusunda genel bir şey söylemek olanaksız. Hep tekrarlanan “Raket ne kadar ağır olursa güç o kadar artar!” efsanesine inanmayın. Ağırlığını değiştirmeden raket başının hızını iki katına çıkartmak, raket başının ağırlığını iki katına çıkararak vuruş anındaki hızını aynı tutmaktan altı kat daha etkilidir.

Raket satın alırken şunlara dikkat etmelisiniz: uluslararası üne sahip bir model ve marka seçin. Kuşkunuz varsa seçimi bir antrenör ya da bilgili bir arkadaşınızla birlikte yapın. Seçiminizi yapmadan önce çeşitli raketleri elinize alıp topa vurur gibi sallayın, rahat kontrol edip edemediğinize bakın. Genellikle erkekler için 382,71 gram ağırlığın, iyi bir dengenin, 0,11 metrelik bir sap kalınlığının, uygun olduğunu aklınızda bulundurun. Telleri doğal bağırsaktan yapılan raketlerle daha iyi ve daha zevkli tenis oynadığını ama bunların pahalı olduğunu, dayanıklı ve ucuz raketlerde yapay tel kullanıldığını unutmayın.

Top

Tenis topunun çapı 2,5 inç’den az 2,5/8 inç’den fazla olamaz. Ağırlığı ise 2 ounce’den az ve 2,1/16 ounce’den fazla olamaz. Kurallara göre top 100 inç beton bir zemine bırakıldığında 53 inç’den fazla ve 58 inç’den az sıçramalıdır. Her türlü kort zemini için değişik toplar üretilmiştir. Ancak bazı toplar vardır ki, onlar her türlü zemine uygundur. İyi bir tenis topu size oynarken çok büyük keyif verir ve çok daha uzun süre dayanır ancak ucuz, kötü bir top 1-2 oyunda oynanmaz hale gelir ve zaten yepyeni haliyle oynamak bile keyifsizdir. İyi bir tenisçi 1-2 vuruşta iyi top ile kötü top arasındaki farkı anlar ve iyi bir tenisçi asla kötü top ile oynamak istemez çünkü kötü top oyuncunun oyununu bozar.

Giysiler ve Ayakkabılar

Tenis malzemelerinizi seçerken rahatlığa önem verin. Giysiler, teri kolayca emen yün ya da pamuk oranı yüksek kumaşlardan olmalı. Bedende kalan ter birçok sorunlar yaratır. Bu nedenle tene yapışık ter emici malzemelerden yapılmış giysilerle oynayın. Oyunu bitirdiğiniz anda ya da tempo yavaşlayıp soğuğu hissetmeye başlayınca üşümek için hemen üzerinize bir kazak giyin, yün olursa daha iyi olur. Yedek bir giysi bulundurun ve her tenis gününün sonunda giysilerinizi mutlaka yıkayın. Giysilerin güzel olması önemli bir psikolojik etkidir. Tenis büyük ölçüde güven duygusuna dayanan bir spordur ve güven ancak insanın yeterli olduğunu bilmesiyle kazanılır. Hızlı ve rahat hareket etmeyi engellemeyen, temiz, ter emici malzemelerden yapılmış tenis giysilerinin bu yeterlilik duygusuna katkısı büyüktür.

Ayaklar ağır yük altındadır. Seçeceğiniz ayakkabılar ayağınıza tam uymalı ve hava almamalıdır. Taban kalınlığı biraz isteğe bağlıysa da kalın tabanlı ayakkabıların incelere, yumuşak tabanlı ayakkabıların sertlere tercih edilmesini öneririz. Çoraplar da özenle seçilmelidir. Ayağa tam uymayan ayakkabılar gibi onlar da nasıra ve su toplanmasına yol açabilir. Çoraplar ter emici ve yumuşak olmalı, her kullanıştan sonra mutlaka yıkanmalıdır. ■

SİGARAYI BIRAKIN! O SİZİ BIRAKMADAN...

Ülkemizde trafik kazalarından yılda 6-7 bin, sigaraya bağlı hastalıklardansa 35 bin kişi hayatını kaybediyor.

Ülkemizde 23 milyon kişi sigara bağımlısı. Sigaraya başlamada ergenlik çağı en kritik dönem. Bu dönemde özenme, arkadaş çevresinden etkilenme, bağıllık arayışı, kimlik karmaşası gibi nedenler sigaraya başlamanın başlıca sebepleri. Yaşanılan stresle başa çıkmakta zorluk çeken kişiler de sıklıkla sigaraya yönelmekte. Depresyon yaşayan kişilerde de sigaraya yönelim normal insanlara göre daha fazla. Araştırmalara göre ülkemizde toplumun %43.6'sı sigara içiyor. Bu oran erkeklerde %62.8, bayanlarda %24.3. Türkiye'de insanların %10.6'sı sigarayla ilişkili nedenlerle hayatını kaybediyor. Ülkemizde terörden yılda 2-3 bin, trafik kazalarından 6-7 bin, sigaraya bağlı hastalıklardansa 35 bin kişi (günde 100 kişi) hayatını kaybediyor. Sigara kullanımına bağlı olarak gelişen ve ölüme yol açan hastalıklardan bazıları; kronik bronşit, amfizem, akciğer kanseri, kalp enfarktüsü, beyin damar hastalıkları, kalp damar hastalıkları, kronik tıkaçıcı akciğer hastalıklarıdır. Araştırmalarda yapılan hesaplamalar gösteriyor ki, günde 15 sigara içen 30 yaşındaki bir insanın normal ömrü 5 yıl kısalmakta.

Bırakmadan Önce

Sigarayı bırakmak isteyenlerin sigara içme alışkanlıklarını değiştirmekle işe başlamaları gerekiyor. Bunun için uzmanlar tarafından önerilen yöntemlerin başlıcaları

şunlar: Sigarayı kartonla değil, sadece bittiği zaman alın. Marka değiştirin, tadını kötü bulduğunuz bir markaya geçin. Her gün ilk sigaranızın zamanını biraz daha geciktirin. Her bir sigaranın sadece yarısını için. Önceden, o gün kaç sigara içeceğinize karar verin. Belirlediğiniz sayıyı kesinlikle geçmeyin. "Otomatik olarak" sigara içmeyin, gerçekten istediğiniz zaman için. Sigara içme işini güçleştirin. Paketi cebinizde taşımayın ve almaya gideceğiniz bir yere koyun. Yemek yemek, telefonla konuşmak veya araba kullanmak gibi diğer aktivitelerinizle bağlantısını kesin. Kültüblarınızı boşaltmayın. Bu, her gün kaç sigara içtiğinizi size hatırlatacak, izmaritlerin görüntü ve kokuları sigarayla ilgili olumsuz duygular geliştirmenize yardımcı olacaktır. Sizin için özellikle zevk verici olmayan şartlarda sigara için.

Bıraktığınız Gün

Bütün sigara ve kibritleri atın. Çakmakları ve kültüblarını saklayın. Diş hekimine gidip dişlerinizi temizleterek sigara lekelerinden kurtulun. Dişlerinizin bu şekilde ne kadar güzel gözüktüğüne dikkat edin ve onları öyle tutmayı hedefleyin. Kendiniz ya da bir başkası için almak istediğiniz şeylerin listesini yapın. Maliyetlerini sigara paket fiyatı üzerinden hesaplayın ve bu hediyeleri almak için parayı bir kenara koyun. O gün kendinizi

çok meşgul edin. Sinemaya, spor yapmaya gidin; uzun yürüyüşler yapın ya da bisiklete binin. Ailenize ve arkadaşlarınıza o günün sigarayı bırakma gününüz olduğunu hatırlatın. Onlardan ilk haftalarda yaşayacağınız zorluklarda size yardımcı olmalarını isteyin.

Bıraktıktan Hemen Sonra:

Evde, iş yerinde ve çevrenizde temiz, taze, sigarasız bir ortam oluşturun. Sigarayı bıraktıktan sonraki ilk birkaç gün kütüphane, müze, tiyatro, ibadethane gibi sigara içilmesine izin verilmeyen yerlerde mümkün olduğunca çok vakit geçirin. Bol su ve meyve suyu için. (Ama kafein içeren meşrubatlardan uzak durun). Kahve gibi sigara ile bağlantı kurduğunuz içeceklerden sakının. Elinizde sigara bulunmasını özlüyorsanız anahtarlık, tepsih, kalem gibi bir şeyle oynayın.

Yukarıda sayılan öneriler faydalı olmakla birlikte ancak sigarayı bırakmada yardımcı olabilecek ipuçları olarak değerlendirilmelidir.

Sigarayı bırakmak için var olan tıbbi çözüm yollarını ise kesinlikle göz ardı etmemek gerek. Bunların başlıcaları şunlar:

a) Nikotin Sakızı

Genellikle 8-12 hafta kullanılması yeterli. Ancak gerektiğinde bu süre uzatılabilir. Sakızın içerdiği nikotin yanaktan emiliyor. Bu yöntem uygulanırken sigara içiminin tamamen sonlandırılması öneriliyor. Bu yöntemin sigarayı bırakma oranı yaklaşık %30.

b) Nikotin Bantları

Nikotin bantlarıyla vücuda saatte 1 mg. kadar nikotinin kontrollü olarak verilmesi sağlanıyor. Vücudun sigaradan almaya alıştığı nikotin başka bir yolla tedarik edilerek, ilk elde sigaraya olan bağımlılık azaltılmaya çalışılıyor. Bu tedavide de tedavi süresince sigara kullanımının tamamen sonlandırılması öneriliyor.

c) Nikotin Burun Spreyi

Burun deliklerine püskürtülerek kullanılan nikotin spreyleri 3-6 ay süreyle kullanılıyor.

d) İlaç Tedavisi (Bupropion HCL)

Nikotin yoksunluk belirtilerinin azalmasını sağlayan "bupropion" etken maddeli ilaçların 6 ila 8 hafta kullanılarak uygulandığı bir yöntemdir. Tedaviye sigara bırakılmadan önce başlanıyor. İlaç tedavisine devam edilirken sigara bırakılıyor.

e) Biorezonans Tekniği

Biorezonans yöntemiyle sigarayı bırakmak isteyen kişiye 45 dakikalık bir seansta elektromanyetik titreşimler veriliyor. Sistemin sigarayı bırakma konusunda %85 oranında başarılı olduğu iddia ediliyor. Yöntemin esası; vücudun bozulan elektromanyetik alanının düzeltilmesine, bağımlılık yapan maddenin vücuttaki frekansının ortadan kaldırılmasına dayanıyor. Kirlilik yaratan maddeler ortadan kaldırılınca vücut temizlenmiş oluyor. Daha önce alerji tedavisi için kullanılan bu yöntemin, ilk kez iki yıl önce sigaraya karşı denendiği, 2 yıl gibi kısa bir sürede Avrupa'da özellikle Almanya, İngiltere ve Polonya'da yaklaşık 10 bin kişi üzerinde başarılı sonuçlar elde edildiği kaydediliyor.

f) Işın Uygulama Tekniği

Bu teknikte vücudun belirli noktalarına enfrazuj ışını uygulanarak, sinir hücrelerinin sigaradan alınan nikotin yüzünden artık sigara olmadan salgılayamamaya başladığı "endorfin" salgısını doğal olarak üretmeye başlaması sağlanıyor. Ortalama üç gün içinde tiryakinin nikotine olan suni talebi sonlanıyor. Tedaviden sonra da endorfin salgısı normal olarak salgılanmaya devam ediyor. Sigara içmeme kararında seçimini yapan kişilere uygulanan bu teknikte, uygulama ânında hiçbir şey hissedilmiyor ve herhangi bir yan tesiri yok.

g) Elektronik Sigara

Elektronik sigara; dış görünüm itibarıyla sigaraya benzeyen ve sigara bağımlılarının nikotin ihtiyacını karşılayan, ancak bağımlılık yapıcı diğer kimyasalların alınmasını engelleyen bir ürün. Farklı seviyelerde 4 çeşit nikotin kartuşu var. Sigarayı bırakmak isteyenler "e-sigara"ya yüksek seviyeli nikotin kartuşuyla başlayıp, 6 hafta bu şekilde içtikten sonra, 4 hafta orta seviyeli, 4 hafta da düşük seviyeli kartuşla devam ediyorlar. En son basamakta ise sıfır nikotin kartuşunu 3 hafta kullanarak, sigara ile ilgili diğer alışkanlıklardan kurtulmaya çalışıyorlar.

Unutmadan...

Sigarayı bırakmak zorlu ve uzun bir süreç. Bu süreçte yürüyüş, gevşeme egzersizleri oldukça faydalı olacaktır. Bu egzersizler bir yandan kişisel performansı artırırken bir yandan da sigara içme baskısını önemli ölçüde azaltacaktır. Çeşitli hobilerle ilgilenmek zamanı ve zihni sigaradan uzaklaştırdığı için sigarayı bırakma konusunda oldukça faydalıdır. Sigarayı bırakmak isteyenlerin bu süreçte kendileri gibi sigarayı bırakan insanlarla birlikte olmaları da çok önemli. Çünkü tiryakilerin eğer çevrelerinde kendileri gibi sigara içenler varsa, sigarayı artırdıkları bilimsel bir gerçektir. ■

TEKNOLOJİDE YENİ SERÜVEN: 3G

Günlük hayatımızın vazgeçilmezi olan cep telefonlarını, kısa bir süre sonra 3G'nin de hayatımıza girmesiyle daha da çok seveceğiz. 3G uygulamaları kullanıcılara; televizyon, müzik, video ve internet içerikleriyle ulaşacak. Görüntülü telefon konuşmaları da yakında hayatımızda olacak.

"3G" yeni nesil kablosuz iletişim teknoloji ve servislerini tanımlamak için kullanılan bir terim ve bütün dünyayı kapsayan ortak işletim özelliğiyle kişisel mobil iletişimi sağlamayı amaçlıyor. 3G teknolojisi tam olarak hayatımıza girdiğinde; cep telefonları ve diğer mobil iletişim cihazları üzerinden oldukça yüksek hızlarda iletişim ve multimedya (resim, video, grafik, animasyon, müzik ve ses dosyaları) transferi yapabileceğiz.

Bu yeni teknoloji, mevcut mobil iletişim altyapısından farklı olarak; yeni bir frekans bandından ve daha fazla bant genişliğinden yararlanarak ses, görüntü, internet ve multimedya uygulamalarını cep telefonlarımıza taşıyacak. 3. nesil cep telefonlarıyla; internet üzerinden oyun oynamak, televizyon ya da film izlemek, video konferans görüşmeleri yapmak mümkün.

3G Neden Ortaya Çıktı

Günümüz haberleşme sistemlerinin başlıca sorunu uyumsuzluk. Bugüne kadar dünya üzerindeki 3 ana bölge; Amerika, Avrupa ve Asya'da 1. nesil analog sistemlerden 2. nesil sayısal sistemlere geçilirken çok farklı teknolojiler kullanıldı. Bu uyumsuzluk; özellikle uluslararası seyahatlerde bulunanlar için pek çok sorunu da beraberinde getirdi.

3G'ye geçişin önemli gerekçelerinden biri de, pek çok yeni hizmetin GSM altyapısı ta-

rafından verilmesinin çok pratik olmayışı. Ancak 3G ve GSM'i birbirine rakip iki sistemden ziyade birbirini tamamlayan iki teknoloji olarak görmek gerek. Sonuçta 3G teknolojisi GSM sistemi tarafından verilemeyen hizmetleri hem teknik hem de mali olarak daha pratik şekilde vermek üzere tasarlandı.

Çoklu ortam hizmetlerinin tek uçtan sunulması, hizmetlerin evrensel boyuttaki bir gezginlik alanında sunumu, hizmet kalitesinin yüksekliği, güvenli, yüksek ve değişken hızda sunulabilmesi gibi müşteri istekleri de bu teknolojinin geliştirilmesindeki başta gelen gerekçeler arasında.

3G Teknolojisinin Yenilikleri

3G teknolojisi, sunduğu 2 Mbps düzeyindeki yüksek erişim hızı sayesinde kullanıcılara üstün kalitede görüntü ve ses transferi olanaklarının yanı sıra çeşitli servislere sürekli bağlantıda kalma imkânı da verecek. Ücretlendirme ise GSM sisteminde olduğu gibi süreye bağlı olarak değil, indirilen-gönderilen veri miktarına bağlı olarak belirlenecek.

Bu yeni teknoloji sayesinde tek bir cihazdan birden fazla bağlantı aynı anda kurulabilecek. Mesela bir kullanıcı bir yandan video konferans sistemiyle görüşmesini sürdürürken aynı anda internete de bağlanabilecek.

3. nesil teknoloji her türlü servise her zaman ve her yer-

de erişim olanağı sağlamanın bir getirisi olarak; bilgi, iletişim, medya ve eğlence konularında halen varolan sınırları tam anlamıyla ortadan kaldırmış olacak.

Dosya eklenmiş elektronik postaları cep telefonlarımıza indirebileceğiz veya tek bir tuşa basarak şirket bilgisayarımıza bağlanabileceğiz.

3. nesil sayesinde evde veya işyerinde kullandığımız makineler arası iletişim de oldukça yaygınlaşacak. Mesela, ev aletlerine uyarlanacak radyo modemlerle uzaktan kumanda veya arıza teşhisi gibi olanaklara kavuşacağız. Yahut buzdolabımız tükenmiş bir ürünü tespit edip markete sipariş verebilecek veya içindeki bozulmuş gıdaları bize haber verebilecek.

3. Nesil Cep Telefonları

3G teknolojisinin gelişimiyle birlikte mobil telefonlar da önemli değişikliklere uğrayacaklar. 3G cep telefonları hem iş hayatında hem de günlük yaşamda yerine göre kütüphane, kredi kartı, rehber veya mobil eğlence merkezleri haline gelecek. GSM operatörleri de yeni gelişen bu teknoloji sayesinde ses transferi sağlayıcısı konumundan; mobil ticaretten mobil eğlenceye kadar çok geniş bir yelpazede hizmet veren bir nevi 3G servis hipermarketlerine dönüşecekler.

Geleneksel cep telefonları birden bire ortadan kalkmakla birlikte zaman içinde bunların yerini, internet sayfalarının veya konuşulan kişinin yüzünün rahatlıkla görüntülenebilmesini sağlayacak çok daha geniş ekran-

lı modeller alacak. İnternette sörf veya gelişmiş e-mail özellikleri olan cep telefonları yaygınlaşacak. Video telefon, bilekte taşınan iletişim cihazları ve avuç içi bilgisayar için radyo modem kartları olacak ve ses tabanlı ara yüzler sayesinde başta cep telefonları olmak üzere mobil cihazlar, sesle kumanda edilebilir hale gelecek.

Üçüncü neslin hayatımıza katacağı en büyük yeniliğin ise mobil tv olması öngörülmüyor. Sistemin kullanıcılara sağlayacağı yüksek bağlantı hızı sayesinde, dilediğimiz yerde kesintisiz olarak tv izleyebileceğiz.

Sinema, tiyatro, otobüs veya tren bileti ayırtma, otel rezervasyonu yapma, alışveriş, haber okuma veya izleme, eğlence yerleri hakkında bilgi alma, arabada giderken en yakındaki benzin istasyonunun yerini veya bilmediğimiz bir adresi öğrenme, müzik dinleme, film izleme gibi pek çok aktiviteyi cep telefonları üzerinden rahatça gerçekleştirebileceğiz.

3. nesil cep telefonlarıyla; ikinci nesil sistemlerde karşılaştığımız ufak bir ekranda birkaç kelimeden uzun olmayan wap mesajlarını okumak yerine 2Mbit'e varan hızlarda, zengin içerik ve paket anahtarlamalı bir yapı ile adeta bir kablosuz internet ortamı yaşayacağız.

Ülkemizde henüz 3G teknolojisi kullanıma geçmiş olmamakla birlikte, şu an için yaklaşık 1 milyon adet 3G destekli cep telefonunun satılmış olduğu tahmin ediliyor. Yeni nesil teknolojinin 2010 yılındaki dünya genelinde abone sayısının ise yaklaşık 5 milyar olması bekleniyor. ■

DİREKSİYONLU ZAMAN MAKİNELERİ

Bundan 121 yıl önce Karl Benz, ilk otomobilin patenti için resmen başvuruda bulundu. Ve otomobil; hayatımızdaki yerini aldı. Pek çokları için hayatın içindeki herhangi bir obje olmaktan çok daha öte; vazgeçilmez bir tutku haline geldi. Bilhassa klasikler...

Bir Tutkudur Klasikler...

Otomobil tutkusu kimileri için astronomik bedeller ödenerek sahip olunan, teknoloji harikası; neredeyse şoförü tarafından değil de içindeki bilgisayar sistemleri tarafından kullanılan, sürücüsüne sadece arabanın yönünü, hızını belirleme, gazı basma, fren yapma gibi basit birkaç hareket dışında iş bırakmayan son teknoloji arabaları edinme ve kullanma şeklinde tezahür ediyor. Oysa bir de klasik otomobiller ve bunların tutkunları var.

Klasik otomobiller tutkunlarına, o çoğu zaman unutulmuş, özlenen geçmişini hatırlatıyor... Zaman tüneline sokup, eski zamanlara çekiveriyor. Bu da çoğu zaman ne yaptığımızı bilmeden, kaygı içinde koşuşturup durduğumuz bu dünyada değerli bir şey. Gelecek meçhullerle dolu olsa da geçmiş mutlu anılarla doludur ne de olsa. Ya da bizler onu hep öyle hatırlamak isteriz. Klasik otomobil tutkusu da böyle bir şey. Mutlu geçmiş zamanlara direksiyonlu zaman makineleriyle yolculuk...

Bir Otomobil Ne Zaman Klasik Olur?

Bir otomobilin klasik sayılmasıyla ilgili olarak dünya çapında kabul gören iki temel görüş var. Bunlardan ilkinde göre; 10 yaş ve üzeri otomobiller klasik sayılırken, ikin-

cisine göre; 25 yaş ve üzeri arabalar klasik sayılıyor. Son yıllarda otomobillerin giderek birbirine daha çok benzemeye başlamasıyla ikinci varsayımın ağırlık kazanmaya başladığını söyleyebiliriz. Ancak İngiltere’de halen 10 yaş ve üzeri arabalar klasik olarak adlandırılmaya devam ediyor. İşin uzmanlarına göreyse zaten 1975, 76 yılından sonra kayda değer bir klasik hiç olmadı...

Zamanın İzleri

Son yıllarda üretilen arabaların markaları farklı olsa da; çok da önemli sayılmayacak detaylar dışında “aerodinamik optimizasyon” sebebiyle, neredeyse hepsi dizayn açısından birbirine benzemektedir. Oysaki klasik otomobil tasarımlarında; üretildikleri zamanın izlerini yansıtan birçok dizayn trendine rastlamak mümkün. Örneğin savaş sonrası üretilen 50’li ve 60’lı yılların Amerikan arabaları, roket teknolojilerinin geliştirilmeye başlamasıyla roketlere benzer kuyruk dizaynlarına sahip olmuşlardır.

Klasik Otomobil İyi Bir Yatırım mıdır?

Yeni bir otomobil alırsanız, üç yıl sonra değerinden ortalamaya %40 kaybeder. Oysa bir klasik alıp iyi bakarsanız, değerinden kaybetmez ve aynı fiyata hatta daha yükseğine satabilirsiniz. Hatta araba ne kadar aslına uygun

restore edilirse, o kadar prim yapacağı da kesindir. Maalesef, ülkemizde bulunan klasik otomobillerin büyük bir kısmı, 1985 yılından itibaren yabancı müşterilere satılmaya başlanmıştır. O yıllarda kıymetleri de tam bilinmediği için, çok ucuz fiyatlarla iç piyasadan toplanan bu arabalar yurtdışına çıkarılmıştır. Türkiye’de son yıllarda iyice artan klasik otomobil sevgisi ve klasik otomobil tutkunları sayesinde artık, yurtdışından ülkemize klasik otomobil ithali yapılmakta. Ancak ithal edilen arabaların fiyatları bir hayli yüksek.

İşin keyfi...

Kullanımı modern arabalar kadar kolay değildir klasiklerin. Çoğunun kliması yoktur mesela... Kışın buhar yaparlar ya da... Zaten bu arabalar her gün kullanılmaz. Klasik otomobil sevgisinden asıl hazzı alabilmek ise zevkinize göre bir klasik otomobil bulup, bunu aslına uygun restore etmekte. Türkiye’de bu işin maliyeti pek çok ülkeye kıyasla çok daha düşük. Bulunmayan parçalar için artık internet yoluyla arabanın markası ve modeline göre sipariş de verilebiliyor. Yani internet; her alanda olduğu gibi klasik otomobil tutkusunda da kolaylaştırıcı etkisini çoktan gösterdi bile.

Klasik Otomobil Müzeleri

Klasik otomobil koleksiyonculuğu pahalı bir uğraş. Bu noktada klasik otomobil tutkunlarının yardımına bilhassa İstanbul’da açılmış çok sayıda müze yetişiyor. Bir kısım klasik otomobil tutkunu; açmış oldukları bu müzelerle antika araç tutkularını sergileme imkânı bulurken, bir kısmı da tutkunu oldukları marka ve modelleri açılan müzelerde yakından görme imkânına sahip olabiliyorlar.

Müzelerden bazıları:

Ural Ataman Klasik Otomobil Müzesi

Adres: Ural Ataman Klasik Otomobil Müzesi,
Nuripaşa Cad. No: 81 Ferahevler, Tarabya - İstanbul
Tel: (212) 299 45 41

Rahmi M. Koç Müzesi

Adres: Hasköy Cad. No: 27 80320 Hasköy - İstanbul
Tel: (212) 256 71 53 - 256 71 54 - 296 66 34

Mehmet Arsay Klasik Otomobil Müzesi

Adres: Atatürk Mahallesi, İkitelli Cad. 178
Halkalı - İstanbul
Tel: (212) 548 40 00

Sabri Artam Vakfı Klasik Otomobil Müzesi

Adres: Bosna Bulvarı 104,
Çengelköy, Üsküdar - İstanbul
Tel: (216) 316 68 63

BAŞARIYA GİDEN YOĞDA SON SÜRAT

Dünya Süpersport Motosiklet Şampiyonası'nda mücadele eden Kenan Sofuoğlu, dünya şampiyonluğuna ulaşarak, motorsporları tarihinde bunu başaran ilk Türk unvanını elde etti.

Kenan Sofuoğlu

Kenan Sofuoğlu 1983 Adapazarı doğumlu. Motosikletle ilk olarak, babasının motor dükkânında tanıştı. Motor tutkusu çok küçük yaşlarda başlayan Kenan Sofuoğlu'nun başarıya giden yolu uzun ve zorluklarla dolu.

Bahattin, Sinan ve Kenan kardeşlerin babalarının tamir atölyesinde deyim yerindeyse çekirdekten yetişmeleri, onların en büyük avantajları oldu. Kenan'ın yarışlara ilgi duymasının sebebi 1996 yılında Bahattin abilerinin Türkiye Şampiyonası'nda yarışmaya başlaması. Bahattin pistlere çıktuktan kısa süre sonra; 1998 Türkiye A Grubu Motosiklet Drag şampiyonu, ortanca kardeş Sinan ise 1999'da Türkiye A Grubu Motosiklet Drag şampiyonu oldu.

Ehliyeti olmadığı için abilerini izlemekle yetinen Kenan, nihayet 2000 yılında babasından aldığı izinle Türkiye Motosiklet Pist Şampiyonası'na katıldı ve Grup B birincisi oldu. 2001 yılında ise üç kardeş Balkan Motosiklet Pist Şampiyonası'nda ilk üç sırayı aldılar.

Şubat 2001'deki ekonomik krizde sponsoru Honda'yı kaybeden Kenan Sofuoğlu, kendi çabasıyla 50 bin Euro toplayarak Yamaha R6 Shell Cup'ta şampiyon oldu. 2003'te Yamaha'nın seçmelerini kazanan dört motosikletçiden biri olarak katıldığı 600 cc Supersport kategorisinde sezonu ikincilikle tamamlayan Sofuoğlu, Yamaha'nın güvenini kazandı. Avrupa 1000 cc Super Stock kategorisinde üçüncü olarak kürsüye çıkan Sofuoğlu, bu başarıyı kazanan tarihteki ilk

Türk sporcu unvanını aldı.

2005'te FIM Dünya Kupası'nda sezona şampiyonluk parolasıyla başlayan Sofuoğlu, Yamaha R1 ile 8 yarışta 7 kez podyuma çıktı. 2005 yılında Fransa'nın Magny Cours Pisti'ndeki son yarışa Belçikalı rakibi Van Keymeulen'in bir puan gerisinde başlayan Kenan, bitime 50 metre kala geçilerek ikincilik podyumuna çıktı ve 22 yaşında yeni bir uluslararası zafere imza attı.

2006 yılında Hollanda'nın son iki yılın Dünya Supersport Şampiyonu'nu çıkaran CBR 600 Winston Ten Kate Honda takımına geçti. Yeni takımıyla ilk yılında Dünya Supersport Şampiyonası'nda üçüncü sırada yer aldı. 2007 senesi ise artık tam anlamıyla Kenan Sofuoğlu'nun yılıydı. Katıldığı 9 yarışta 6 kez podyuma çıktı ve 2 birincilik, 1 ikincilik ve 3 de üçüncülük olarak İngiltere Brands Hatch etabı öncesi açık ara liderliğe oturdu. İngiltere'de Avustralya'lı Parkes'in ardından elde ettiği ikincilikle 206 puanla en yakın rakibi Fransız Foret'in 100 puan önünde, sezonun bitişine 3 yarış kala şampiyonluğunu ilan etti.

Kenan Sofuoğlu şu anda 600 cc modifiye motosikletlerin yarıştığı Supersport kategorisinde yarışıyor. Önünde bir de Superbike 1000 cc'lik motosikletlerin yarıştığı kategori var. Gelecek seneden itibaren de büyük bir ihtimalle orada yarışacak. Kenan Sofuoğlu'nun bütün bu kategorilerden sonraki en büyük amacı ise Moto GP de yarışan ilk Türk pilotu olmak. Dünyanın en gözde motosiklet pilotları arasında dünya şampiyonu olan Kenan Sofuoğlu, yetenekleriyle de bunu fazlasıyla hak ediyor. Sofuoğlu, motosiklet yarışlarında yurtdışında 50, Türkiye'de ise 650'yi aşkın kupa kazandı. ■

Avrupa 1000 cc Super Stock kategorisinde üçüncü olarak kürsüye çıkan Sofuoğlu, bu başarıyı kazanan tarihteki ilk Türk sporcu unvanını aldı.

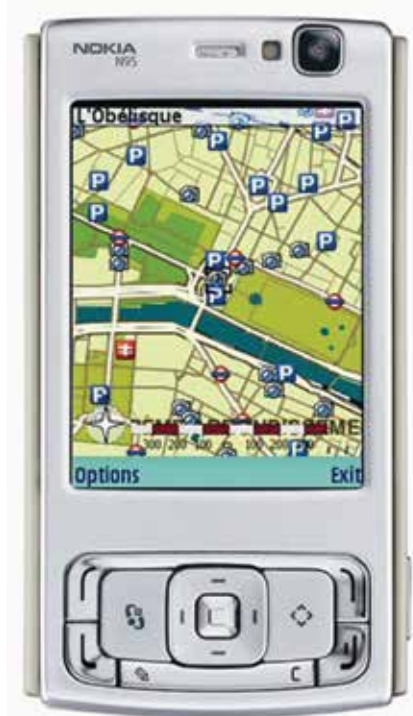
HAYATI KOLAYLAŞTIRAN YENİ ÜRÜNLER

Nokia N95

Nokia'nın en gözde ürünlerinden olan N95'in sahip olduğu Symbian OS 9.2, S60 rel.3.1 işletim sistemiyle telefonunuzu bir bilgisayar gibi kullanabilirsiniz. Bu işletim sistemi için yapılmış programları telefonunuza kurabilir ve istemediklerinizi kaldırabilirsiniz. Ancak N95'i diğer telefonlardan ayıran en önemli özelliği bir işletim sistemine sahip olması değil. Multimedia bilgisayar da denilen bu telefon tam bir multimedia merkezi. Carl Zeiss lense, otofokus ve flaşa sahip 5 MP kamerası bugün bu sınıftaki telefonların yanı sıra neredeyse dijital fotoğraf makinelerini bile kışkıracak nitelikte. N95'in özellikleri bu kadarla da bitmiyor: 240x320 piksel, 16 milyon renk, LCD, 640x480 piksel saniyede 30 kare video çekebilme, 3G için ikinci kamera, MP3/ AAC / AAC+ / eAAC+/ WMA desteği,

dahili GPS, bas konuş, FM radyo Wi-Fi, EDGE desteği Bluetooth, SMS, MMS, Wap, HTML, Java özellikleri, mini USB girişi 3.5 mm stereo kulaklık çıkışı; N95'in popülaritesini artıran özelliklerin sadece birkaçı.

Adres, sorarak değil dokunarak bulunur

Blaupunkt navigasyon sistemi Lucca MP3, sizi yürürken ya da aracınızda sesli ve görsel yönlendirme ile gideceğiniz her yere ulaştırmaya hazır. İstanbul ya da Ankara'da gitmek istediğiniz adresi ona sorun. Bütün şehri sokak sokak karşınıza getirsin. Hem de bir dokunuşta. Onunla bir yandan hedefinize ulaşırken bir yandan da müzik dinlemenin keyfine varacaksınız.

Nikon dijital SLR ailesinin yeni üyesi D80 ile tanışın

Etkin megapiksel çözünürlüğü, saniyede üç ve arka arkaya 100 kare çekim hızı, yeniden tasarlanmış 11 alan AF sistemi, 100-1600 ISO hassasiyeti, kamera içi görsel efektleri, yüksek çözünürlüklü 2.5 inch LCD ekranı ile D80, bir dijital SLR fotoğraf makinesinden tüm beklentilerinizi karşılayacak.

Mouse'ta son nokta: MX Air

Logitech'in yeni çıkardığı MX Air mouse ile bilgisayarlara yepyeni bir kolaylık geliyor. Kablosuz, şarjla çalışan ve dokunmatik panellere sahip olan mouse ile bilgisayarınızı uzaktan kumanda edebileceksiniz. Ayrıca volume artırma-azaltma özelliklerine sahip olan MX Air; play tuşuna bile sahip. Bilgisayarınızdaki mouse özelliklerini bir kat daha artıran MX Air Mouse 150 YTL'den satışa sunuldu.

V FOR VENDETTA

İSYAN ESTETİĞİ VE ŞİİRSEL ANARŞİZM

Yönetmen: James McTeigue

Oyuncular: Natalie Portman, Hugo Weaving,
Stephen Rea, John Hurt

Yapım: ABD, İngiltere, Almanya, 2005

**"Vardır, elbette bizi susturmak isteyenler...
Sözler yerine kaba kuvvet kullanılabilse de;
kelimeler kudretini hep koruyacaktır.
Kelimeler anlama ulaşmanın yollarını ve
dinleyenlere hâkikatın telaffuzunu gösterir."**

Alan Moore'un 1982-1985 yılları arasında yayınlanmış çizgi romanından uyarlanan V for Vendetta, geleceğin İngiltere'sinde geçer. Büyük savaşlar, çok fazla kaybın verildiği terör saldırıları ve salgın hastalıklar sonrası İngiltere halkı, totaliter söylemleri ile sivrilmiş Norsefire partisini iktidara getirir. İngilizler, Başbakan Adam Sutler'i düzeni sağlayacak biri olarak görür ve onu destekler.

Farklılıklara asla tahammül edemeyen yönetim, ülkeyi kara listeler, ıslah programları, sorgu evleri ve polislerden çok daha fazla yetkilere sahip kolcu birlikleri ile tamamen totaliter bir sisteme dönüştürür. İnsanların yaşamlarını sürdürmesi, sessiz ve itaatkâr olmaları ile mümkündür. Artık özgürlükler tamamen

Yazan: Saliha Şanlıer

V for Vendetta insan gücünü, fikirlerin ölümsüzlüğünü, özgürlüğün hak edilerek elde edileceğini ve korunması gerektiğini, sevgiyi ve isyanı bir kez daha düşünmemizi ve anlamamızı sağlıyor.

ortadan kalkmıştır. İnsanlar korkunun etkisi ile her şeye boyun eğmiş, diktatör yönetimi sorgulayamaz hale gelmiştir. Geceleri sokağa çıkma yasağı vardır ve insanlar gelişmiş dinleme cihazları ile her an kontrol altında tutulur.

Tüm bu despotizm içinde “Guy Fawkes” maskesi takan kahramanımız “V” ortaya çıkar ve tam bir yıl sonra yani 5 Kasım’da parlamento binasını havaya uçuracağını ilan eder. V’nin bu eyleminde esinlendiği Guy Fawkes, 5 Kasım 1605’te arkadaşları ile parlamentoyu havaya uçurmaya çalışmış ancak yakalanarak idam edilmiştir.

V, geçmişinde biyolojik deneyler için kullanılan Larkhill Kampı’nda uzun süre tutsak kalır. Deneyler sonucu hayatını kaybeden yüzlerce denekten sadece biridir. Üzerinde yapılan deneyler sonucu farklı mutasyonlara uğrar ve sonrasında oradan kaçmayı başarır. V, kendi intikamı için tüm bu olanlardan sorumlu insanların peşine düşer.

Diğer yandan özgürlüğünü, düzenin sağlanması isteğiyle totaliter yönetime teslim eden İngiltere halkı, V’nin 5 Kasım’da yaptığı konuşması ve sonraki süreçte bir dönüşüm yaşar. Gerçekler sorgulanmaya başlanır. Daha fazla özgürlük isteyen insanlar tepkilerini zamanla göstermeye başlar. İngiltere’de artık isyan ve anarşi vardır.

Film, V’nin “fikirler kurşun geçirmez” sözünü adeta slogan haline getirir. Geleceğin anlatıldığı birçok filmde olduğu gibi dehşete ve umutsuzluğa düşeceğimiz

ögelere sahip olan V for Vendetta, bir söylem geliştirmeyi başaran ve bunu hikayenin içine ölçülü bir şekilde yerleştirebilen bir yapım. Film insan gücünü, fikirlerin ölümsüzlüğünü, özgürlüğün hak edilerek elde edileceğini ve korunması gerektiğini, sevgiyi ve isyanı bir kez daha düşünmemizi ve anlamamızı sağlıyor.

Senaryosunu Wachowsky kardeşlerin yazdığı filmin yönetmeni, birçok önemli yapımda yardımcı yönetmen olarak çalışmış James McTeigue. Film, gösterime girdiğinde yoğun ilgi gördü ve eleştirilenler tarafından beğeni ile karşılandı. Evey karakterini canlandıran Natalie Portman oyunculuğu ile beğeni toplarken, V’ye sadece sesi ile mükemmel bir şekilde varlık katan Hugo Weaving, alışık olmadığımız bir performans sergiledi.

Etkisinden kolaylıkla kurtulmanın mümkün olmadığı V for Vendetta, fantastik-bilim kurgu öğeler taşımasına rağmen, içinde barındırdığı derin fikirler ve ciddi sistem eleştirisi ile benzerlerinden ayrılarak, izlenilmesi kesinlikle gerekli filmler arasına girmeye hak kazanıyor. ■

KIRMIZI
BEYAZ

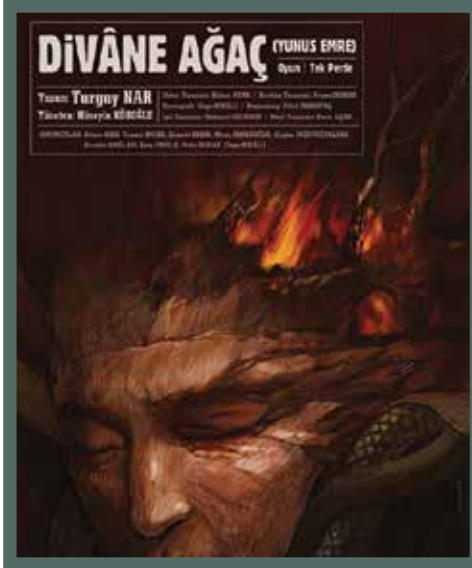
85

sinema

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

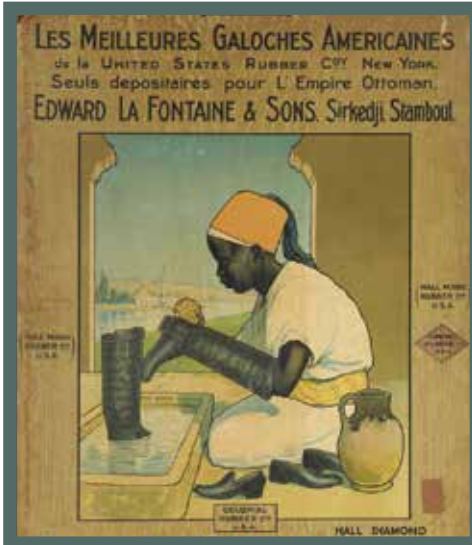

Şehir Tiyatroları'nda "Divane Ağaç"

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nda Turgay Nar'ın yazdığı Hüseyin Köroğlu'nun yönettiği oyun tiyatroseverlerle buluşuyor. Oyunun konusu kısaca şöyle: Moğol istilası sırasında Yunus Emre'nin anası Kün Ana, Yunus'u henüz doğurmuştur; loğusa halindeyken Albastı'ya girmiştir. Albastı içindeyken gördüğü sanrılar, hayaller, düşler içinde başka bir zaman diliminde Yunus Emre'nin mezarını aramaya başlar. Geçmişten bugüne Anadolu toprağının yetiştirdiği mutassavıfların ve gittikçe kaybolmaya yüz tutan kültürümüzün, 'evrensel varoluşu' açıklayan, tüm dünyaya kaynaklık etmiş felsefelerinin izindeki Kün Ana'yı yani Anadolu'yu anlatmaktadır.

Salon: Fatih Reşat Nuri Sahnesi

Tarihler: 20- 24 Şubat 2008

OBM'de "Doğuyu Tüketmek"

Osmanlı Bankası Müzesi, 2 Mart 2008 tarihine kadar sürecek, küratörlüğünü Prof. Dr. Edhem Eldem'in üstlendiği "Doğuyu Tüketmek" adlı sergiye ev sahipliği yapacak. Sergi, batıda yaratılan "doğu" imajını ve bu imajın yayılmasına imkân veren araçları konu ediyor. Serginin belkemiğini, batının gözünde doğuyu tasvir etmekte kullanılan dört ana unsur; egzotizm, etnoğrafya, erotizm ve tarih oluşturuyor. Bu dört unsur, kitlel tüketime hitap eden afişler, turizm rehberleri, popüler kitaplar, çizgi romanlar, sanayi ürünleri gibi gündelik eşyalar arasından seçilen obje ve belgelerle yansıtılıyor. Sergide ayrıca, asırlardır doğunun bir parçası olarak algılanan, batının yarattığı doğu imajına kâh tepki gösteren, kâh onu benimseyen Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi oryantalizmini yaratmasına kadar geçen süre inceleniyor.

19. Ankara Uluslararası Film Festivali

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen, her yıl Türk ve dünya sinemasının önemli örneklerini sinemaseverlerle buluşturan Ankara Uluslararası Film Festivali uzun metrajlı filmlerin yanı sıra kısa metraj, canlandırma ve belgesel filmlerle de izleyici karşısına çıkacak. Festival kapsamında düzenlenen Ulusal Uzun Film Yarışması'nda, Türk Sineması'na nitelikli ürünler kazandıran sinemacılara çeşitli dallarda toplam 16 ödül veriliyor. Festival, 13 - 23 Mart 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilecek.

Ayrıntılı Bilgi İçin: www.filmfestankara.org.tr

KIRMIZI
BEYAZ

87

kültür-sanat

İsmail Acar: Eklektik

Çırağan Palace Kempinski Sanat Galerisi, 22 Ocak - 4 Mart 2008 tarihleri arasında İsmail Acar'ın 40'a yakın eserini sanatseverlerle buluşturuyor.

Zaman, tarih ve coğrafya bağlamında; kaftanları, Üç İstanbul'u, Ayasofya'yı, Lale'yi, Gül'ü, Nar'ı, Hattı, Kaligrafi'yi, Sultan Portreleri'ni ve Bizansı, Anadolu'nun Krallarını ana tema olarak tuvallere yansıtan Acar'ın bu sergisi "Eklektik" temasıyla gerçekleşiyor. Mimari ve sosyo-kültürel açıdan sergi, sanatsal bir yapılanma alanı olarak betimleniyor. Eserlerde, geçmişe dair olan her şey kendini ve o âmi tanımlarken; farklı tarihsel, coğrafik ve sosyolojik taleplerden doğan gereklilik alanları süreklilik adına geleceğe de dair olan bir kavram niteliğinde tanımlanıyor.

Acar, yeni yüzyılın tüm Batı değerlerini göz önünde bulundurarak Türklerin bin yıllık sanat geçmişine ve İslam sanatına da vurgu yapıyor.

Üç Ud'un Hikayesi

Ud ve ailesi içinde olan mızraplı çalgılar, Orta Asya'dan İslâmiyet döneminde Horasan'a, oradan Anadolu'ya ve güneye doğru biçim değiştirerek tarihsel gelişimi içinde bugünkü şeklini almıştır.

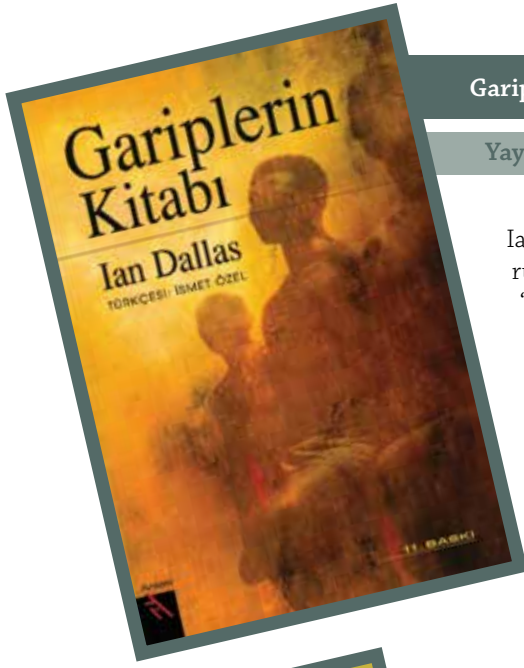
"Üç Ud'un Hikayesi" bu kültürlerin buluşması ile yüzyıllar içersinde oluşan müziksel etkileşimlerin müzikal söyleşişi olacak. Etkinlik; yüzyılların zengin kültür mirasını taşıyan, büyük medeniyetlerin yaşadığı bu coğrafyada, kültürel alışverişin bitmeden devam ettiği bu yolculukta; sanatsal ifadeler içinde mana ve derinlik arayışı içinde olan insanları bir araya getirmeyi amaçlıyor.

Türk, Yunan ve Arap ustalarının ud çalgısı ile kendi müzikal karakterlerini ve makamsal öğelerini öne çıkartan etkinlikte, geçmişin ve yakın zamanın eserleri icra edilecek.

Tarih : 25 Şubat 2008 **Saat :** 20:00 **Yer :** Cemal Reşit Rey Konser Salonu

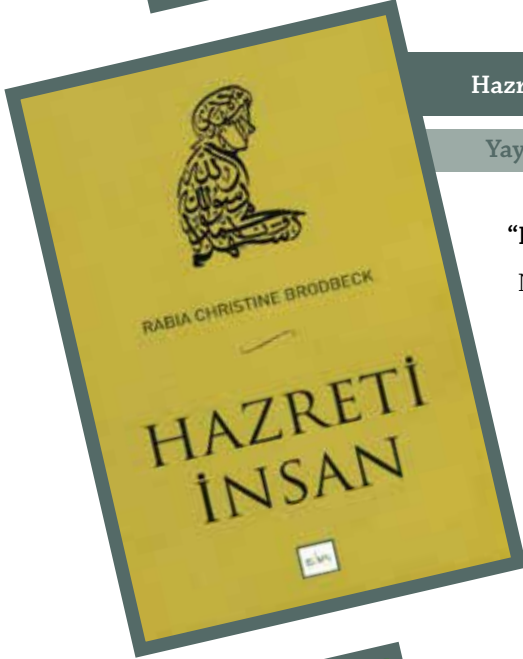

Gariplerin Kitabı | Ian Dallas**Yayınevi: Şule Yayınları**

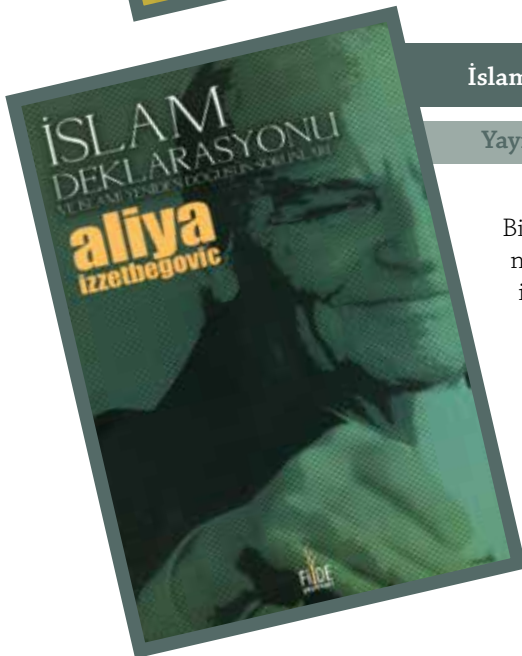
Ian Dallas'ın, Abdülkadir es-Sufi oluşu sürecinde yaşadığı tasavvufi serüven. Gariblerin Kitabı'nda Londra'da bir üniversite kütüphanesinin "İslam Yazmaları" bölümü sorumlusunun duvarda asılı bulunduğu ve "Berekatü Muhammed" yazısını içeren bir kufi istifin anlamını çözmeye çalışırken başlayan ve nihayet Fas'ta İslam ile tanıştıktan kısa bir süre sonra zahiri İslam'ın derunundaki batını gerçekliğe ulaşma serüveni, İsmet Özel'in çevirisiyle anlatılıyor.

Kitaptan Alıntı: "Yalnızca çalışma masasının arkasındaki duvarda çerçeveli, garip giriftlikte bir desen asılıydı. Resmin sırtında bir şeyler yazılıydı, alıp ışığa tuttum. Şöyle diyordu: "Bu bilgiyi arayarak elde edemezsin, ne var ki onu bulanlar yalnızca aramış olanlardır. Bistam'lı Bayezid... Sanki gövdem aldığım her nefeste yenileniyor gibiydi."

Hazreti İnsan | Rabia Christine Brodbeck**Yayınevi: Sufi Kitap****"Her Şeyi Senin İçin, Seni Kendim İçin Yarattım"**

Niçin Hazreti İnsan diyoruz? İnsanın yaratılış sırrı nedir? Hayatı anlamlandırma, varolma yolculuğunda insanlığını teselli eden yaratıcısının yakınlığı, muhabbeti, anlayışı değil midir? İlahi aşkı keşfetmenin uzun ancak aydınlatıcı safhaları, kendimizi tanımamızın Rabb'imizi tanımaya açtığı kapıları bu kitapta aralayacaksınız.

Hazreti İnsan, Rabia Christine Brodbeck'in hayatında bizzat tecrübe ettiği bir olgunluk mücadelesinin hikayesi. Hazreti İnsan, insan olmanın hakiki anlamına, kıymetine ve önümüzde açtığı sonsuz ufuklara bizi bir adım daha yaklaştıran bir güzelleme.

İslam Deklarasyonu | Aliya İzzetbegović**Yayınevi: Fide Yayınları**

Birkaç yüzyıl öncesine kadar medeniyeti belirleyen Müslümanlar, bugün neden geri kalmış durumdadır? Çağdaşlık ve İslam yan yana gelebilen iki kavram mıdır? Kur'an ve İslam hakkında ne kadar şey biliyoruz? Bildiklerimizin ne kadarıyla gerçekle örtüşüyor? İslam sadece bir inanç biçimi midir yoksa insan hayatının tüm çizgilerini belirleyen bir sistem mi? Müslüman kadın kimdir, nasıl olmalıdır? İnsanların eşitliği diye bir şey var mıdır? Müslümanların kardeşliği nasıldır ve bu mümkün müdür? Din ve vicdan özgürlüğünün sınırları var mıdır? İslami yeneden doğuş, dini veya siyasi devrim mümkün mü?

Kitap, geçmiş-günümüz-gelecek üçgeninde yer alan konuların aydınlatılması, zihinlerde şüpheye yer bırakmayacak şekilde çözülmesi, yukarıdaki gibi onlarca soru ve problemin cevabına ilişkin görüşler ile çözüm önerilerini ortaya koyuyor.